





Studujeme společně

Mark Finley

Název a logo Advent-Orion je ochranná známka, která je zapsána do rejstříku ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví pod číslem zápisu 198705.

ISBN 80-7172-780-6

Předmluva

Ve svých rukou držíte zlatý důl informací. Když byla tato příručka vydávána poprvé, Mark Finley byl vybrán jako moderátor mezinárodního televizního vysílání „Je psáno“. Jestli něco v jeho službě převažovalo, pak to byla jeho vášeň pro získávání lidí pro Ježíše Krista. Informace v této příručce vycházejí z jeho osvědčených zkušeností, když tisícům lidí ve velkých městech Severní Ameriky, Evropy, Blízkého východu a Asie kázal evangelium.

Nezapomínejme na to, že informace samy o sobě mohou být nebezpečné. Ve skutečnosti to odporuje Božím záměrům, když je předkládáme dokazovacím a útočným způsobem. Je však správné tyto informace zkombinovat s životem naprosto odevzdaným Kristu. Přidejme k tomu vážné přímluvné modlitby za vylití Ducha svatého v pozdním dešti! Pak celkový vliv na náš svět bude ještě mocnější než v době letnic a náš Pán přijde.

Modlím se za to, aby se hnací silou našeho života také stala touha získávat lidi pro Pána Ježíše.

Daniel F. Houghton, vedoucí výzkumného střediska v Hart

Úvod

Jak používat co nejučinněji tuto příručku

Tato příručka je určena zvláště k tomu, aby ti pomohla předávat krásné, na Krista soustředěné pravdy Bible tvým blízkým a přátelům. Je rozdělena do tří hlavních částí.

1. Série věroučných bodů Bible, v jejímž závěru následuje souhrn nejčastěji kladených otázek a odpovědí k tomuto tématu.
2. Série praktických lekcí z Bible o denních problémech života.
3. Stručný popis různých náboženských skupin a denominací s návodem, jak se v Kristově duchu ke každé z nich přiblížit.

Tuto brožuru můžeme používat jako podklad biblických hodin nebo jako doplňkový materiál k těm, které již používáme. Obsahuje stovky biblických textů. Její jasné biblické odpovědi nám poskytnou hodně materiálů ke studiu s druhými lidmi. Tentýž Duch svatý, který inspiroval Bibli, nás bude provázet, když budeme jiným předkládat vzácné pravdy. Naším prostřednictvím bude Duch svatý předávat pravdy Písma jiným lidem. Můžeme cítit naši nedostatečnost, ale Duch nám dodá schopnosti. Můžeme cítit naši neznalost, ale Duch svatý nám dodá vědomosti. Dodá nám sílu v naší slabosti. Jeden citát říká: „Úspěšnost toho, kdo se nespolehá na sebe, ale dá prostor Duchu svatému, je bez hranic.“ (DA 250) Když začneme konat tu nejkrásnější práci na světě – studium Bible s jinými lidmi – pak nás Boží Duch bohatě odmění. V Božím království budou lidé, kterým jsme pomohli naší službou. Příručka „Studujeme společně“ je pouze nástrojem. Tím hlavním činitelem pro záchranu jiných jsme my sami a Duch svatý nás chce k této práci použít.

I. Biblické hodiny a odpovědi na nejčastější otázky

Tato část obsahuje 32 základních pravd Bible. Každá se zabývá jedním konkrétním tématem. Biblické texty jsou seřazeny v logické návaznosti, takže předchozí text vždy souvisí s následujícím. Za textem nacházíme stručné shrnutí myšlenky, takže víme, o čem daný text píše.

Když Bibli správně chápeme, její učení je jasné. Nejasná místa musíme dát do souladu s těmi, která jsou jasná. Žádné základní biblické téma není založeno na jednom textu Bible. K pochopení celé biblické pravdy je nutné pochopit učení celé Bible. V této části najdeme jasné odpovědi Bible na některé obtížné otázky, a to hned na konci každého tématu.

II. Praktické křesťanství

V této části najdeme praktické odpovědi Božího slova na problémy života. Jsou zde Boží rady pro každodenní problémy. Je zde zjeven Kristus, který není od nás vzdálen, nýbrž je nablízku, zajímá se o naše denní problémy a je schopen je řešit.

III. Pochopení dalších náboženských skupin

Tato část nám poskytuje stručné informace o každé náboženské skupině, prochází základní body jejich učení a dává rady, jak se přiblížit k lidem z každé uvedené skupiny. Protože je to příručka, a ne encyklopedie o celém náboženském světě, jsou zde záměrně pouze stručné informace. Tyto poznámky jsem napsal konkrétně, specificky, jsou praktické a je možné snadno je použít při předávání svědectví o Ježíši Kristu jiným lidem. Modlím se za to, aby nám tato část pomohla pochopit to nejpodstatnější, čemu věří jednotlivé skupiny, a aby nám ukázala, jak jim co nejlépe přiblížit Ježíše Krista.

Mark Finley, „Je psáno“, Mezinárodní televizní služba

I. Biblické hodiny a odpovědi na nejčastější otázky

1. Bible

- | | |
|------------|--|
| 2 Pt 1,21 | – Svatí Boží mužové promlouvali pod vedením Ducha. |
| 2 Tm 3,16 | – Veškeré Písmo je vdechnuto Bohem. |
| Ž 119,160 | – Boží slovo je pravda od počátku. |
| Ž 12,6-7 | – Bůh zachoval své slovo během staletí. |
| Mt 24,35 | – Boží slovo je věčné. |
| Ř 15,4 | – Jeden z cílů Božího slova je dávat nám naději. |
| 2 Tm 3,15 | – Písmo nám dává moudrost ke spasení. |
| J 5,39 | – Písmo zjevuje Krista jako Spasitele. |
| 2 Tm 2,15 | – Když studujeme a přijímáme, máme také dávat jiným. |
| J 16,13 | – Duch svatý nás uvádí do veškeré pravdy. |
| 1 K 2,13 | – Duch svatý nám odhaluje duchovní věci. |
| Iz 28,9-10 | – Pravdu objevíme porovnáváním různých míst v Bibli. |
| J 17,17 | – Boží slovo obsahuje pravdu. |
| J 7,17 | – Otevřená mysl je předpokladem Božího vedení. |

2. Fakta o Bibli

Bible obsahuje 66 knih napsaných 40 autory. Byla napsána v rozmezí 15 století. Důkazy inspirace Bible: Proroctví: Babylón (Iz 13,19-22), Týrus (Ez 26,3-5), Sidon (Ez 28,21-23), Kýros (Iz 44,28; 45,1), Médopersie – Řecko (Da 8,20-21), Ježíšovo narození (Mi 5,2).

Archeologie: Moabitský kámen, objevený v roce 1868 v Dibonu u Jordánu, dokazuje útoky Moabitů zaznamenané v 2 Kr 1. a 2. kapitole. Dopisy z Lachiše, objevené v roce 1932, popisují útok Nebúkadnesara na Jeruzalém v roce 586 př. n. l. Svitky od Mrtvého moře byly objeveny v roce 1948. Jejich původ datujeme do let 150-170 př. n. l. Obsahují části všech starozákonních knih, s výjimkou Ester, a potvrzují přesnost biblických zpráv. Kýrův nápis potvrzuje vítězství Kýra nad Babylóňany a následné osvobození Židů. Kámen z Rozety, objevený v roce 1799 v Egyptě Napoleonovými badateli, byl popsán trojjazyčně: hieroglyfy, demotickým a řeckým písmem. Pomocí tohoto klíče byly hieroglyfy rozluštny, a to nám potvrdilo věrohodnost Bible.

Vnitřní jednota: Vnitřní jednota Bible je dalším důkazem božského původu Bible. Bible na více než 3000 místech prohlašuje, že je inspirována (2 Pt 1,21). Nestojí sama sobě v protikladu. Buď je inspirována Bohem, nebo je padělkem.

Přesnost: Je nepředstavitelné, že kniha plná tak přesných záznamů z dlouhých staletí by měla pouze lidský, a ne Boží původ.

Zjevení Krista: Nejsilnějším důkazem inspirace Bible je důkaz Ježíše Krista. To, jak se Kristus zjevuje a mění lidi, kteří Bibli studují a věří jí. (J 5,39; Sk 4,12; Mt 11,26-28)

3. Bůh (zjevení jeho lásky)

- | | |
|-------------|---|
| Ž 90,2 | – Bůh je věčný. |
| Da 2,20 | – Všemohoucí a moudrý. |
| Da 2,21 | – Bůh ustanovuje a sesazuje krále. |
| Iz 46,10 | – Oznamuje konec od počátku. |
| Iz 45,21 | – Jen on sám má schopnost zjevit budoucnost. |
| Ž 33,6-9 | – Je všemohoucím stvořitelem. (Gn 1,1) |
| Ex 34,6-7 | – Je dlouho shovívavý, trpělivý, milosrdný a laskavý. |
| Jr 31,3 | – Přitahuje nás k sobě s nesmírnou láskou. |
| Ž 24,1 | – Je vlastníkem celého světa i všeho, co je na něm. |
| Ž 19,1 | – Nebesa zjevují jeho slávu. |
| Ž 34,1-4 | – Chvalme ho, a on nás osvobodí od strachu. |
| Iz 41,10 | – Chce nám dát sílu pro překonání všech problémů. |
| Iz 43,10-13 | – Provede nás ohněm i záplavou zkoušek. |
| Žd 13,5 | – Slíbil, že nás nikdy neopustí. |

4. Původ zla

- 1 J 4,8 – Bůh je láska.
- Mt 13,24-8 – Nepřítel Boha i člověka na pole světa zasel plevel.
- Ez 28,12-17 – Vznešený cherub, stvořený se svobodnou vůlí, se ve své pýše postavil proti Bohu.
- Iz 14,12-14 – Lucifer se chtěl povýšit nad Boha. Chtěl sám vytvářet zákony, a ne poslouchat zákony Boží.
- Zj 12,7-9 – Vyvolal v nebi válku a bojoval proti Kristu a jeho andělům.
- L 10,18 – Satan byl svržen z nebe.
- Gn 1,27-31 – Bůh stvořil člověka a dal mu krásný domov v ráji.
- Gn 3,1-7 – Satan svedl první lidi k neposlušnosti Boha a jeho zákonů.
- Iz 59,1-2 – Hřích nás odděluje od Boha.
- Ř 6,23 – Konečným důsledkem neposlušnosti je smrt.
- Jr 17,9 – Neposlušnost změnila lidskou přirozenost v hříšnou.
- Ř 5,12 – Celé lidské pokolení se provinilo a dostalo se do hříchu.
- Ř 6,16 – Všichni lidé se prohřešili.
- Žd 2,14-17 – Kristus v lidském těle zvítězil nad všemi hříchy.
- Ř 5,17-19 – Kristus zaplatil životem za Adamův pád do hříchu.
- Ř 3,24-25 – Kristus nám nabízí spasení jako dar.
- Iz 41,13 – Kristus rozumí našim problémům a posiluje nás.
- Ez 28,17-18 – Satan bude na konci definitivně zničen.
- Zj 21,1-5 – Náš Bůh zřídí novou zemi a nové nebe.
- Neh 1,9 – Hřích už nikdy víc nepozvedne svou ošklivou hlavu.

5. Proroctví o Mesiáši

- Mi 5,2 – Má se narodit v Betlémě. (L 2,1-7)
- Iz 7,14 – Má se narodit panně. (Mt 1,23)
- Gn 49,8-10 – Má se narodit z Judovy rodové linie. (L 1,30-32)
- Nu 24,17 – Z Judy vzejde hvězda. (Mt 2,1-2)
- Iz 61,1-3 – Předpověď o službě Mesiáše. (L 4,16-21)
- Ž 55,12-13 – Zradí ho přítel. (Mt 26,47-50)
- Za 11,12-13 – Za mzdu 30 stříbrných bude koupeno hrnčířovo pole.
- Iz 53, 4-7 – Veden jako beránek k zabití. (J 1,29; Sk 8,32-35)
- Ž 22,16 – Budou mu probodeny ruce a nohy, ne kamenován. (L 23,33; 24,39)

- Ž 22,19 – Vojáci budou losovat o jeho oděv. (Mt 27,35)
- Ž 22,1 – Jeho poslední slova budou: „Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mt 27,46)
- Ž 34,20 – Nebudou mu zlámány kosti. (J 19,36)
- Iz 53,9 – Bude pohřben v hrobě bohatého muže. (Mt 27,57-60)
- Ž 16,10 – Vstane z mrtvých. (Mt 28,2-7)

6. Kristovo božství

- Mt 1,23 – Immanuel znamená „Bůh s námi“.
- J 1,1 – Slovo bylo Bůh (v. 14) a stalo se tělem.
- J 17,5-24 – Ježíš existoval s Otcem před založením světa.
- J 8,58 – Ježíš prohlásil, že je velkým JSEM a existoval před Abrahamem.
- Ex 3,14 – „JÁ JSEM“ je jméno Boží.
- L 5,20-24 – Ježíš odpouštěl hříchy, což může dělat jen Bůh.
- J 20,28 – Tomáš dosvědčil, že Kristus je Bůh a Pán.
- Žd 1,5-9 – Otec oslovuje Syna jako Boha.
- Iz 9,6 – Ježíš je od věčnosti a je věčný.
- Mi 5,2 – Jeho „východové“ jsou ode dnů věčných.
- 1 Tm 6,15-16 – Ježíš je sám o sobě nesmrtelný.
- Zj 1,18 – Ježíš je první a poslední a má klíče smrti.
- Fp 2,5-12 – Ježíš se dobrovolně zřekl svých božských atributů, aby se mohl stát naším Spasitelem.

7. Běžně kladené otázky ohledně Kristova božství

Neučí Bible, že Kristus je „prvorozený“ všeho stvoření, a proto nemůže existovat od věčnosti jako Otec?

Zmíněný text nacházíme v Ko 1,15. Vyjadřuje se o Kristu jako o prvorozeném všeho stvoření. Původní řecké slovo prototokos označuje někoho významného, kdo jediný má přednosti a schopnosti Boha. Ježíš Kristus není prvorozeným ve smyslu času, nýbrž postavení. Všechny přednosti prvorozeného jsou jeho. David byl osmým synem Jesse, a přece je nazván prvorozeným. (L 3,32) Ježíš o sobě prohlásil: „JÁ JSEM“ (J 8,58) ve smyslu samostatně existujícího Boha. Řekl: „Dřív než Abraham byl, já jsem.“ Prorok Izajáš jej nazývá „Otec věčnosti“.

(Iz 9,6) Micheáš doplňuje, že jeho původ je „ode dnů věčných“. (Mi 5,2) Jan nás ujišťuje: „Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh.“ (J 1,1) Ježíš Kristus měl moc a schopnosti jako Bůh. Byl rovný Bohu, ale na své rovnosti nelpěl; když měl pomoci ztracenému světu, dobrovolně se rozhodl, že se stane člověkem. Žil v lidském těle, zápasil s pokušeními, která doléhají na nás, ale stal se vítězem, aby nám mohl pomoci. (Fp 2,5-11; Žd 2,14.17)

8. Spasení

- 1 J 4,8-9 – Bůh je láska. Láska jej vedla, aby nás zachránil.
- Gn 1,27-31 – Bůh stvořil člověka ke svému obrazu.
- Gn 3,8 – Hřích zničil naše společenství s Bohem.
- Iz 59,1-2 – Lidé se nemohou s Bohem stýkat přímo.
- Ř 6,23 – Hřích zapříčinil odloučení od Boha, věčnou smrt.
- Ř 3,23 – Všichni jsme zhřešili a zasloužili jsme si smrt.
- Ř 5,18-19 – Adam přinesl všem lidem smrt a Ježíš život.
- Ga 3,3 – Ježíš nesl naše prokletí.
- Žd 2,8-9 – Ježíš za nás nesl odplatu naší smrti.
- 2 K 5,21 – Ježíš se stal hříchem.
- Sk 3,19 – Když činíme pokání, Ježíš nám odpouští.
- 1 J 1,9 – Když své hříchy vyznáváme, on je odpouští.
- Ř 8,1 – Když uvěříme v Krista, nejsme odsouzeni.
- Ef 2,8 – Jsme spaseni milostí, skrze víru.
- J 1,12 – Když Ježíše přijímáme, stáváme se Božími dětmi.
- 1 J 5,11-13 – Když člověk vírou přijme Krista, získává život věčný.
- J 3,16 – Spasení je Božím darem pro všechny, kdo uvěří, a je dnešní zkušeností, prožitkem člověka.

9. Běžně kladené otázky o spasení

Neučí Bible, že když člověk jednou přijde ke Kristu, už své spasení nikdy nemůže ztratit? Jan 10,28 přece říká: „...a já jim dávám věčný život: nezahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé.“

Když přijdeme ke Kristu a přijmeme jeho odpuštění, jeho milost, pak obdržíme dar věčného života (Ef 2,8; Ř 3,22-25). Spasení je darem, který dostáváme

zadarmo. Není možné si je zasloužit svojí poslušností. Spasení je amnestií, kterou přijímáme vírou. Když se žalářník ve Filipis zeptal: „Co mám dělat, abych byl spasen?“ Pavel mu odpověděl: „Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen ty i tvoje domácnost.“ (Sk 16,30-31) Víra je projevem vůle. Rozumem se rozhodujeme věřit, nebo nevěřit; nevěra nás vede k duchovní smrti (Žd 3,12-14). Pokud nebudeme Bohu důvěřovat až do konce, pak bude naše srdce nevěrné. „Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen.“ (Mt 24,13) Budeme spaseni jen tehdy, pokud si uchováme v paměti to, co nám bylo kázáno, a pokud to budeme ve víře prakticky prožívat (1 K 15,1-2). Stále je možné vrátit se k hříchům minulého života, nechat si své jméno vymazat z knihy života a být navěky ztracen (2 Pt 2,19-22; Zj 1,5; 1 K 9,27). V 1 K 9,27 říká apoštol Pavel podle řeckého originálu „abych nebyl zavržen“ a používá stejná slova, jaká nacházíme v Jr 6,30, kde hovoří o záhubě těch, které odvrhl Hospodin a budou neodvolatelně ztraceni.

Jan říká, že když přijdeme ke Kristu, dostáváme věčný život (J 10,28). Kristův příchod do srdce s sebou přináší život, ale naše nevěra a odmítnutí způsobí duchovní smrt. Nelze se nenarodit, ale lze zemřít. Nic nás nemůže vyrvat z rukou Dárce věčného života, kromě naší vlastní volby.

10. Vyznání a odpuštění

- | | |
|------------|---|
| Mi 7,18-19 | – Bůh lidem ochotně odpouští. |
| Žd 8,12 | – Bůh odpuštěné hříchy už nevzpomíná. |
| Sk 3,19 | – Bůh smazává naše přestoupení. |
| 1 J 1,9 | – On odpouští všem a všechny hříchy. |
| Iz 44,22 | – Zahání naši nevěru jako mračno. |
| Iz 43,25 | – Bůh hříchy nepřipomíná. |
| Ž 32,1 | – Odpuštění člověku přináší radost. |
| Iz 55,7 | – Bůh je hojný v milosrdenství. |
| Neh 9,17 | – Bůh je ochoten nám odpustit i naši vzpouru. |
| Ko 1,14 | – Odpuštění je projevem podstaty Božího charakteru. |
| Ž 103,3 | – Boží odpuštění je naprosté, odpouští všechny hříchy. |
| L 7,47 | – On nám odpouští mnohá provinění. |
| Ef 4,12 | – Máme jeden druhému odpouštět tak, jako on odpouští nám. |
| 2 K 2,7.9 | – Tím, že odpouštíme, stáváme se podobní Kristu. |

11. Odhalení budoucnosti Evropy

- Da 2,1 – Nebúkadnesar zapomíná svůj důležitý sen.
- Da 2,2-11 – Královi rádcové nejsou schopni sen vysvětlit.
- Da 2,16 – Daniel žádá o šanci, aby se mohl obrátit k Bohu a požádat ho o pomoc a vysvětlení.
- Da 2,21-23 – Bůh Danielovi zjevuje králův prorocký sen.
- Da 2,29-30 – Ve snu je odhalena budoucnost.

Sen je zjeven Danielovi

- Da 2,31 – Velký obraz, který se skládá z mnoha částí.
- Da 2,32-36 – Popis částí, které jsou nakonec rozdrčeny kamenem.

Výklad prorockého snu

- Da 2,36 – Bůh a Daniel: „Výklad jeho řekneme (my) králi.“
- Da 2,38 – Babylón v čele s králem je hlavou ze zlata (od roku 605 př. n. l. do roku 539 př. n. l.).
- Da 2,39 – Povstane jiné království, nižší než tvé.
- Da 5,28-31 – Médové a Peršané dobyli Babylón.
- Iz 44,27-28 – 100 let dopředu vyslovené proroctví o Kýrovi, který (45,1) dobude Babylón a osvobodí zajaté Izraelce.
- Da 2,31 – Oznamuje nástup další, třetí říše.
- Da 8,20-21 – Řekové vítězí nad Peršany a zakládají svou říši (od roku 331 př. n. l. do roku 168 př. n. l.). Proroctví bylo napsáno 200 let před těmito událostmi.
- Da 2,40 – Čtvrtá železná říše představuje Řím (od roku 168 př. n. l. do roku 351 n. l.).
- Da 2,41 – Rozdělení čtvrté říše. Řím se rozdělil, zeslábl.
- Da 2,43 – Panovníci v rozdělené Evropě se budou snažit ji zase stmelit do jednoho celku. Neuspějí ani pomocí válek, ani politickými sňatky.
- Da 2,44 – Nakonec Bůh zřídí své vlastní království.
- Da 2,45 – Kámen padající bez zásahu rukou je království Boží, které začne příchodem Ježíše Krista na naši zemi.
- Ž 2,8-9 – Pohané budou roztříštěni.
- Tt 2,11-13 – Požehnaná naděje slavné budoucnosti.

12. Způsob druhého Kristova příchodu

- | | |
|--------------|--|
| J 14,1-3 | – Ježíš zaslíbil, že opět přijde. |
| Sk 1,9-11 | – Andělé potvrzují, že Kristus jistě viditelně přijde. |
| Ju 14 | – Henoch ze sedmé generace po Adamovi prorokoval o druhém příchodu Krista ve slávě. |
| Ž 50,3 | – David prohlašuje: „Náš Pán přijde.“ V Bibli máme asi 1500 proroctví o druhém příchodu Krista. Na každé starozákonné proroctví o prvním Kristově příchodu připadá osm proroctví o jeho druhém příchodu. Druhý Kristův příchod je zmíněn v každém pátém verši Nového zákona. |
| Zj 1,7 | – Kristův příchod uvidí vlastníma očima všichni lidé. |
| Mt 24,27 | – Jeho příchod bude viditelný jako blesk na obloze. |
| 1 Te 4,16-17 | – Tato událost bude slyšitelná a doprovázená vzkříšením mrtvých a nanebevzetím živých věřících. |
| 1 K 15,51-52 | – Bůh dá svým věrným dar nesmrtelnosti. |
| Mt 16,27 | – Kristův příchod bude slavnou událostí a odměnou. |
| Zj 6,14-17 | – Bezbožní budou v hrůze chtít, aby je ukryly skály. |
| Mt 13,37-43 | – Bezbožní budou zničeni a věřící navěky zachráněni. |
| Iz 25,9 | – Spravedliví se na něj těšili a budou jej vítat. |
| Zj 19,11-16 | – Kristus se vrátí jako Král králů s doprovodem. |
| Tt 2,13 | – Jeho příchod je blaženou nadějí ztraceného lidstva. |
| Zj 22,11-12 | – Ježíš zve každého člověka do svého království. |
| Zj 22,17-20 | – Poslední Ježíšovo pozvání k záchraně. |

13. Běžně kladené otázky o druhém příchodu Ježíše Krista

Nehovoří Bible o tom, že Kristus přijde podruhé skrytě a tajně?

Bible přece píše: „Tehdy budou dva na poli, jeden bude přijat a druhý zanechán.“ (Mt 24,40)

Bible naprosto jednoznačně potvrzuje, že Kristův příchod nebude tajnou událostí. (Zj 1,7; Ž 50,3; 1 Te 4,16-17; Mt 24,27) Když se Bible zmiňuje o lidech, kteří budou zanecháni, neříká, že budou dál žít na světě. Pasáž v L 17,26-37 přináší další detaily této události. V době před potopou žily dvě skupiny lidí, „jedna byla vzata (zachráněna) a druhá zanechána (zahynula potopou)“ (v. 27) V době Lota žily také dvě skupiny. Jedna byla vyvedena z města a zachráněna a druhá zůstala

ve městě a byla zničena ohněm. Podobně tomu bude i při Kristově příchodu (L 17,30-37). Jednu skupinu lidí si Kristus vezme do nebe a druhá bude zničena. V L 17,37 je položena otázka: „Kde, Pane?“ (budou tito lidé zanecháni). Odpověď Bible je jasná: „Kde bude tělo, tam se slétnou i supi.“ Zj 19,11-18 říká, že při Kristově příchodu budou bezbožní zničeni. (2 Te 1,7-9; 2,8)

Neučí Bible, že Ježíš přijde jako zloděj? Mt 24,42-44; 1 Te 5,2

Všechny biblické výroky, které Kristův příchod přirovnávají ke zloději, hovoří o nečekaném a náhlém příchodu, a ne o jeho způsobu. On přijde nečekaně, rychle jako zloděj, přijde však ve vsi své nádheře a slávě jako vítěz. (Mt 24,42-44; 1 Te 5,1-5; Mt 24,27)

Budou věřící žít na zemi i během „soužení“, anebo před ním budou „vy-chváčeni“ k Pánu?

Dějiny a zážitky starého Izraele Bůh nechal zaznamenat pro povzbuzení věřících lidí v době konce. Bůh zachránil a vysvobodil Izraelce z Egyptského otroctví po ranách. Stejně bude Bůh chránit svou církev během posledních ran a vysvobodí své věrné z ruky utiskovatelů. (1 K 10,11; Ž 91; Ž 46) Když král Nebúkadnesar vynesl rozsudek, byli tři mladí Židé vhozeni do rozpálené pece. Bůh je ovšem zázračně zachránil. Jejich víra byla prověřena plameny. (Da 3,16-28) Pán Ježíš přijde po ukončení ran jako zloděj. Jaký význam by jinak měl jeho výrok po šesté ráně: „Hle, přicházím jako zloděj“, kdyby Kristus jako zloděj přišel už během posledních ran? Zj 15,8 jasně vyhláší: „Nikdo nemohl vstoupit do svatyně (v nebi), dokud nebude vykonáno sedm pohrom.“

2 Te 2,1-3 jasně říká, že před příchodem Ježíše Krista se objeví antikrist a bude zničen až zjevením Kristovy slávy. (2 Te 2,8)

Učí Bible o tom, že spravedliví na počátku sedmiletého období soužení už přijmou svoji odměnu, zatímco nevěřící budou potrestáni až na konci tohoto sedmiletého období?

Kristus ve svých podobenstvích jasně ukázal, že jeho příchod na svět bude událostí nesmírného významu. Lidé budou buď zachráněni, nebo ztraceni. Bible nehovoří o žádném sedmiletém období k zhodnocení našich životů. Dnes je čas spasení. (2 K 6,2) Matouš 13,20 říká, že pšenice a koukol (spravedliví a bezbožní) spolu porostou až do žně. Věřící budou zachráněni a bezbožní ztraceni. V podobenství o nevěrném služebníkovi nenacházíme žádnou druhou šanci. Ne-

věrný muž byl ztracen v okamžiku, kdy se jeho pán neočekávaně vrátil domů. (Mt 24,44-51) V podobenství o ovčích a kozlech je ukázáno, že při Kristově návratu budou lidé buď spaseni, nebo ztraceni. (Mt 25,31-46)

14. Znamení druhého příchodu

- Mt 24,3 – Učedníci se Krista táží na dobu jeho příchodu.
- Mt 24,4.5.11.23-26 – Falešní náboženští učitelé.
- Mt 24,6-7 – Zprávy o válkách a povstáních.
- Zj 11,18 – Až se národy rozhněvají, Kristus zničí bezbožné.
- L 21,26 – Lidé budou zmírat strachem z budoucích událostí.
- 1 Te 5,2-3 – Jednání o míru a bezpečnosti.
- Mt 24,7 – Přírodní pohromy (zemětřesení, hlad, nemoci).
- Mt 24,12 – Vzrůst zločinnosti a násilí.
- 2 Tm 3,1-4 – Morální úpadek, nebezpečné doby, touha po majetku.
- Mt 24,37-39 – Nestřídmost, mravní zkaženost lidí.
- Jk 5,1-5 – Ekonomické problémy a vykořisťování.
- L 21,34 – Lidé zahlcení péčí o světské a časné hodnoty.
- Mt 24,14 – Evangelium bude kázáno všem národům.
- 2 Pt 3,8-10 – Bůh chce zachránit všechny lidi.
- Mt 24,48 – Zlý služebník hovoří o odkladu Kristova příchodu.
- Mt 24,42-44 – Boží rada: „Bděme a buďme připraveni.“

15. Boží soud

- Zj 14,6-7 – Boží poslední záchranné a varovné poselství lidem.
- Zj 22,12 – Dřív, než Kristus přijde, musí být rozhodnuto, kdo jakou odplatu přijme.
- Mt 12,36 – Ježíš hovořil o soudu jako o budoucí události.
- Sk 24,25 – Pavel Felixovi ukázal na jistotu Božího soudu.
- Da 7,9-10 – Daniel viděl zahájení Božího vesmírného tribunálu.
- Kaz 12,13-14 – Bůh na soudu odhalí každou tajnou věc.
- Žd 4,13 – Před Bohem jsou všechny věci odhalené.
- 2 K 5,10 – Všichni lidé se dostaví před Kristův soud.
- Ř 14,12 – Každý se bude před Bohem zodpovídat sám.
- Ž 87,6 – Bůh na soudu zváží všechny okolnosti života.

- Jr 2,22 – Bůh má záznam o všech hříších každého člověka.
- Mal 3,16 – Pro soud jsou zaznamenány i všechny dobré skutky lidí, vykonané z Kristovy milosti ze správných pohnutek.
- Zj 20,12 – Bůh bude lidi soudit na základě záznamů jejich životů.
- Sk 3,19 – Pravé pokání povede k vymazání jména člověka z Božích záznamů při posledním soudu.
- Zj 3,5 – Pokud člověk pokračuje v hříchu a v odboji proti Bohu, je jeho jméno vymazáno z knihy života.
- Ř 8,1 – Jedinou cestou k překonání odsouzení je Kristus.
- Žd 7,24-25 – Náš nebeský přímluvce je schopen nás zachránit.
- J 14,26 – Duch svatý se stává naším učitelem od Boha.
- Mt 12,31-32 – Trvalým odmítáním usvědčujícího Ducha se člověk může dopustit neodpuštělného hříchu.

16. Boží zákon

- Ž 111,7-8 – Příkázání Boží jsou věčnými zásadami pro jednání.
- Ř 3,20 – Pomáhá nám vidět naši hříšnost a vede nás ke Kristu.
- Ž 19,7 – Boží zákon nás má vést k obrácení.
- Ž 19,11 – Respektování Božích zásad přináší hojnou odplatu.
- Ř 6,14 – Nejsme „pod zákonem“ ve smyslu spasení. Spasení získáváme výlučně jako dar Boží milosti. (Ef 2,8)
- Ř 6,15 – I když nejsme pod zákonem, nedostali jsme svobodu zákon Boží porušovat a neřídít se jím.
- 1 J 3,4 – Bible definuje hřích jako přestoupení zákona.
- Iz 59,1-2 – Přestupování zákona nás odděluje od Boha a vede k věčné smrti. (Ř 6,23)
- Ř 3,28-31 – Vírou spasený člověk se chce řídit Božím zákonem. (Žd 10,7; J 8,29)
- J 14,15 – Láska vede vždy k poslušnosti.
- 1 J 2,4-4 – Člověk přestupující Boží zákon je lhář.
- Žd 8,10 – Při uzavření nové smlouvy vpisuje Kristus svůj zákon do srdce člověka.
- Ž 40,8 – Do našich srdcí dává touhu plnit jeho vůli.
- Zj 14,12 – Věřící lidé doby konce budou vírou zachovávat Boží zákon.

17. Běžně kladené otázky o Božím zákonu

Neodstranil Ježíš Desatero a neustanovil nový zákon lásky? V Mt 22,37-40 je přece psáno: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, a miluj svého bližního jako sebe samého.“ Láska k Bohu a k bližnímu je všechno, co Bůh požaduje. To je nové přikázání.

Patrně nás překvapí zjištění, že Ježíš shrnul zákon stejně, jak je shrnut ve Starém zákoně. Dt 6,5 píše: „Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem.“ Lv 19,18 dodává: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Starozákonní Bůh byl Bohem věčné lásky (Jr 31,3). V Mt 22,40 čteme Ježíšovo prohlášení, že „Na těchto dvou přikázáních (láska k Bohu a k bližním) spočívá celý Zákon i Proroci). První čtyři přikázání Desatera ukazují, jak lidské bytosti hmatatelně dokazují svou lásku ke svému Bohu. Dalších šest přikázání ukazuje, jak si lidé navzájem konkrétně projevují lásku. Kristus „nepřišel zákon zrušit, ale naplnit“. (Mt 5,17) Ukázal, jak je možné zákon zachovávat s láskou. Kristus přišel, aby zákon „vyvýšil a učinil velkým“. (Iz 42,21) Ježíš nám přišel ukázat, že láska je naplněním zákona. (Ř 13,10) „Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání.“ (Mt 14,15)

Neučil apoštol Pavel o tom, že křesťané spasení vírou nemusí zachovávat zákon?

Apoštol Pavel učil, že křesťané jsou spaseni ne vírou, ale milostí, kterou přijímají vírou. Víra je rukou, která bere dar spasení, jež nám Kristus dobrovolně dává. Víra nevede k neposlušnosti, nýbrž k poslušnosti. Pavel nehovoří nijak neurčitě, když říká: „To tedy vírou rušíme zákon? Naprosto ne! Naopak, zákon potvrzujeme.“ (Ř 3,31) Dál v listu dodává: „Máme dál žít v hříchu, aby se rozhojnila milost? Naprosto ne!“ (Ř 6,1.15)

Je pravdou, že lidé ve starozákonní době byli spaseni zachováváním zákona, zatímco v novozákonní době je spasení darem milosti?

Jak ve starozákonní době, tak i v Novém zákoně je spasení otázkou milosti přijímané vírou. Bůh neměl dvě metody spasení. V Tt 2,11 čteme ujištění: „Ukázala se milost Boží, která přináší spásu všem lidem.“ Ve starozákonní době byli lidé

spaseni vírou v Mesiáše, který měl přijít. Každý obětovaný beránek ukazoval do budoucnosti na Mesiáše. (Gn 3,21; Gn 22,9-13) V době Nového zákona jsou lidé spaseni Kristem, který už přišel. Na jedné straně víra dopředu vyhlížela kříž a na druhé straně se víra dívá zpět ke kříži. Jediný prostředek k záchraně člověka je Ježíš Kristus. (Sk 4,12)

Když jsme pod novou smlouvou, je skutečně nutné dodržovat Boží zákon?

Nová smlouva je ve skutečnosti starší než stará smlouva. Bůh ji ve skutečnosti uzavřel s lidmi v zahradě Eden, kdy zaslíbil, že Mesiáš vysvobodí lidstvo ze smrtelného d'áblova objetí. Nová smlouva obsahuje zaslíbení záchranu člověka z hříchů skrze Ježíše Krista. On nás zachraňuje. On vpisuje zásady svého zákona do lidských srdcí. Motivací poslušnosti se stává láska. Nový život dává životu novou moc. (Žd 8,10; Ez 36,26; Ž 40,8) V období staré smlouvy Izrael slíbil Bohu, že bude dodržovat Boží zákon ve své vlastní síle. Izraelci prohlašovali: „Všechno, co Bůh říká, budeme dodržovat.“ (Ex 19,8; 24,3.7) Všechny pokusy plnit Boží zákon jen formálně vedly k znechucení a prohram. Zákon, který nedokážeme dodržovat, nás odsuzuje. (Ř 3,23; 6,23) V nové smlouvě patříme jinému Pánu – Ježíši Kristu. Máme nové srdce a jsme v novém postavení před Bohem. (J 1,12; 2 K 5,17; Ř 8,1)

18. Sobota

- Zj 14,6-7 – Boží poslední poselství pro lidi vyzývá k uctívání Stvořitele.
- Zj 4,11 – Základem pravé bohoslužby je skutečnost, že Bůh nás stvořil.
- Ef 3,9 – Ježíš se podílel na stvoření a patří mu i naše úcta.
- Ex 20,8-11 – Boha uctíváme jako Stvořitele svěcením soboty.
- Gn 2,1-3 – Sobota byla oddělena k odpočinku při stvoření. Bůh sedmý den požehnal a posvětil.
- Mk 2,27-28 – Sobota byla lidem dána o tisíciletí dřív, než se objevili Židé, a byla ustanovena jako památník stvoření.
- Ez 20,12.20 – Sobota je znamením mezi Bohem a jeho lidem.
- L 4,16 – Kristus sám věrně zachovával sobotu.
- Mt 24,20 – Ježíš ukázal, že sobotu mají křesťané slavit i po roce 70, kdy byl zničen Jeruzalém a chrám.
- Sk 13,42.44 – Pavel světil sobotu a vedl k tomu Židy i pohany.

- Sk 16,13 – Ve Filipis nebyl sbor, ale Pavel lidi vedl ke svěcení soboty.
- Zj 1,10 – Pán měl svůj den i na konci 1. století, byla to sobota. (Iz 58,13-14; Mt 12,8; Mk 2,27-28; L 6,5)
- Mt 12,8 – Kristus je Pánem soboty, sobota je tedy „den Páně“.
- L 23,53-56; 24,1 – Tyto texty ukazují na pořadí tří dnů: Den, kdy Kristus zemřel – den přípravy – pátek. Den, kdy Kristus odpovídal v hrobě – sobota. Den Kristova zmrtvýchvstání, první den týdne – neděle. Sobota je tedy nepochybně sedmým dnem.
- Žd 13,8 – Kristus je stále stejný a neměnný.
- Iz 66,22-23 – Na nové zemi lidé budou opět světit sobotu.

19. Běžně kladené otázky ohledně soboty

Není zbytečné světit sobotu, když Pavel prohlásil: „Nikdo nemá právo vás odsuzovat ...kvůli sobotám. To všechno je jen stín budoucích věcí.“ (Ko 2,16-17)

Tento text je jednou z nejvíce nepochopených pasáží v Bibli. Jeden z principů biblického výkladu říká, že to, co je nám nejasné, by nás nemělo odvést od toho, co je nám jasné. V otázce soboty je Bible dostatečně srozumitelná. Sobota byla dána při stvoření (Gn 2,1). Zachovával ji Pán Ježíš (L 4,16). Dodržoval ji Pavel (Sk 13,42-44). Budeme ji světit i v nebi (Iz 66,22-23).

Bible hovoří o dvou druzích sobot: o sedmém dnu a o výročních sobotách. Sobota jako sedmý den byla ustanovena při stvoření a stala se částí Desatera. Každý týden nám připomíná laskavého a všemohoucího Stvořitele. Výroční soboty mají vztah pouze k dějinám Izraele. Ko 2,16-17 zcela otevřeně říká: „Ať vás nikdo neodsuzuje kvůli sobotám. To všechno je jen stín budoucích věcí.“

Sedmý den týdne – sobota – je památkem stvoření, a ne pouze stínem něčeho budoucího. Žd 10,1 spojuje zákon předobrazů (stínů) s oběťmi zvířat. Ez 45,17 používá stejné termíny ve stejném pořadí jako Ko 2,16-17 a všechno spojuje do obřadního systému svátků a obětí (oběti jídla, nápojů, novoměsíce a soboty sloužící ke smíření domu Izraelského. Lv 23,3 pojednává o sobotě – sedmém dnu. Lv 23,5-32 pojednává o obřadních sobotách (v. 5 – Velikonoce; v. 6 – nekvašené chleby; v. 10 – snopek prvotin; v. 17 – první úroda; v. 24 – trubení; v. 27-32 – den smíření; v. 34-36 – svátky stánků). Dva svátky – konkrétně svátek trubení (v. 24) a den smíření (v. 32) jsou nazvány

sobotami. Tyto výroční soboty byly ve skutečnosti předobrazem Kristovy smrti a jeho druhého příchodu. Jejich skutečný význam spočíval v tom, že ukazovaly na příchod Mesiáše. Lv 23,37 používá k popisu obřadních sobot stejná slova jako Ko 2,16-17. V Lv 23,38 však nacházíme rozlišení mezi obřadními, předobraznými sobotami a sobotami čtvrtého přikázání. Je tam výraz: „Kromě sobot Hospodinových.“ Když Kristus přišel, pak se v něm naplnily obřadní soboty. Avšak sobota sedmého dne i dál ukazuje na Boha – Stvořitele, který nás učinil. Boží lid ji má zachovávat jako znamení svého vztahu k Bohu. (Zj 14,12; Ez 20,12.20; Žd 4,9)

Jak se máme vypořádat s textem Ř 4,5? „Někdo rozlišuje dny, jinému je den jako den. Každý nechť má jistotu svého přesvědčení.“ Záleží skutečně na zdůrazňování některého dne?

Někdy je při četbě Bible stejně nutné všimnout si toho, co text neříká, jako toho, co text říká. 5. a 6. verš vůbec nehovoří o bohoslužbě ani o sobotě. Hovoří pouze o rozlišování dnů. Pokud do této pasáže vsuneme otázku svěcení soboty, podsunuli jsme do ní svou myšlenku. Z 1. verše vysvítá, že celá pasáž se zabývá „pochybnými dohady“ či neplodnými diskusemi o sporných tématech. Je otázka soboty, sedmého dne, který Bůh oddělil již při stvoření (Gn 2,1-3) a vložil ji do samotného srdce mravního zákona (Ex 20,8-11), spornou otázkou? Určitě ne! Klíč k uvedené pasáži nacházíme ve verši 6., kde je uvedeno: „Kdo zachovává určité dny, zachovává je Pánu. Kdo jí, dělá to Pánu ke cti, neboť děkuje Bohu. A kdo nejí, dělá to také Pánu ke cti, neboť i on děkuje Bohu. Celý problém se dotýká dnů postu a ne zachovávání soboty. Někteří křesťané ze Židů byli přesvědčeni, že postem v určité dny získávali určité zásluhy. Poměřovali pak druhé lidi podle svých měřítek. Farizeové se postili nejméně dvakrát do týdne a chlubil se tím. (L 18,12) Ve 14. kapitole listu Římanům Pavel ukazuje na to, že když se člověk v určité dny postí nebo nepostí, je to předně otázka jeho svědomí, není to záležitost Božích přikázání.

Neshromáždili se učedníci prvního dne v týdnu? Sk 20,7

Samotný příběh ukazuje na to, proč se učedníci shromáždili. Pavel měl následující den odcestovat. Odehrál se také velký zázrak, kdy byl vzkříšen mrtvý Eutychus. Z toho jasně vyplývá, že šlo o večerní a noční shromáždění během večerní části prvního dne týdne. (Sk 20,7) V biblických dobách večerní část dne předcházela denní část. (Gn 1,5) Sobota se zachovávala od pátečního večera do západu slun-

ce v sobotu večer. (Lv 23,32; Mk 1,32) Pokud toto shromáždění probíhalo ve večerní (tmavé) části prvního dne týdne, pak ve skutečnosti šlo o shromáždění v sobotu večer. Pavel s věřícími strávil celou sobotu. Následující den, v neděli, měl odcestovat, a proto shromáždění pokračovalo dlouho do noci v sobotu večer. V neděli šel Pavel pěšky do Assu a pak plul do Milétu. Překlad New English Bible potvrzuje, že šlo o setkání v sobotu večer a o následnou Pavlovu cestu v neděli. Kdyby Pavel považoval neděli za svatý den v upomínku vzkříšení, pak by ji určitě spíš strávil při bohoslužbě, a ne cestováním. Bible naopak píše, že Pavel zachovával sobotu. (Viz Sk 13,42-44; 17,2; 16,12-13; 18,4)

Můžeme s jistotou říci, který den je skutečně sedmý den?

Existují nejméně čtyři důvody, které nám umožňují s jistotou tvrdit, že sedmým dnem je sobota:

1. Bible jasně říká, že Ježíš byl ukřižován v den přípravy. (L 23,54) Jeho nejbližší v sobotu odpočívali podle přikázání (L 24,55-56) a Ježíš vstal z mrtvých prvního dne. (L 24,1; Mk 16,9) Většina křesťanů se shoduje v tom, že Ježíš zemřel v pátek, v den přípravy, že další den byl v hrobě a vstal prvního dne, v neděli. Sobota je dnem mezi pátkem a nedělí, je tedy sedmým dnem, sobotou.
2. Jazyk: Ve více než 140 jazycích na světě se sedmý den v různých obměnách řekne „sobota“. Jazyky tak potvrzují, že lidé sobotu zachovávali po celá staletí.
3. Astronomie: Nejvýznačnější světoví astronomové potvrzují skutečnost, že týdenní cyklus se nikdy nezměnil. Střediska jako Královská námořní observatoř v USA a Královská observatoř v Greenwichi v Anglii potvrzují skutečnost trvání týdenního cyklu.
4. Dějiny: Židé jako národ zachovávali přesně sobotu během dlouhých staletí. Víc než 4000 let zachovávali sedmý den jako sobotu.

Je něco špatného na tom, když zachovávám neděli jako památku vzkříšení? Ježíš Kristus přece vstal z mrtvých v neděli.

Není jistě pochyb o tom, že Kristus vstal v neděli. Nikdy nám však nepřikázal, abychom měli bohoslužbu na památku jeho vzkříšení. Stejně jako památka večere Páně symbolizuje jeho smrt (1 K 11,24.26), tak křest znázorňuje jeho vzkříšení (Ř 6,1-6). Kristovo zmrtvýchvstání nesymbolizuje bohoslužba během dne, který se do křesťanství dostal z pohanského uctívání slunce, nýbrž nádherný

obřad křtu, který znázorňuje nový život proměněný mocí Ducha svatého. Ve chvíli křtu symbolicky umírá starý člověk, je pohřben ve vodním hrobě a pak je s Kristem vzkříšen k novému životu.

Nestačí jako den bohoslužby jeden den ze sedmi? Je nutné klást tak velký důraz na sobotu?

Zde se jedná o víc než o pouhé dny. Je to otázka pánů. Satanovi se mistrovským svodem, prostřednictvím odpadlé církve, podařilo změnit Boží zákon. (Da 7,25) Pravdu srazil na zem. (Da 8,12) Narušil hradbu Boží pravdy. Pán Bůh nás vybízí, abychom tuto mezeru v hradbách zacelili zachováváním soboty. (Iz 58,12-13) Máme Boha poslouchat víc než lidi. (Sk 5,29) Zachovávat sedmý den znamená přijímat autoritu našeho Pána a Stvořitele, který přikázal, abychom zachovávali sedmý den – sobotu. (Lv 20,8-11) Vědomé přijetí nepravého dne odpočinku znamená podrobení se instituci, která v lidské moci zavedla klam a dostala se do odpadnutí. Vlastní otázkou pak je, komu vlastně sloužíme: buď Bohu, nebo satanu. (Ř 6,16) Tím, že budeme slavít kterýkoli nahodilý den v roce, neuděláme z něj ještě den narozenin. Dnem narozenin našeho světa je biblická sobota, sedmý den. Je to památník lásky našeho milujícího Stvořitele. Tuto úlohu nemůže splnit žádný jiný den.

20. Texty o prvním dnu týdne

- | | |
|-------------|---|
| Ex 31,17-18 | – Sobota je věčným znamením mezi Bohem a věřícími. |
| Ez 20,12 | – Sobota je symbolem posvěcení. |
| Žd 4,4-6.9 | – Sobota je symbolem spásného spočinutí v Kristu. |
| L 23,56 | – Ježíšovi nejbližší přátelé Kristovo tělo v sobotu ani nebalzamovali. Ani jeho smrtí neskončila její platnost. |
| L 24,1 | – Učedníci přišli Krista balzamovat až den po sobotě. |
| Mt 28,1 | – První den po sobotě přišly k hrobu ženy. |
| Mk 16,2 | – První den po sobotě přišly k hrobu ženy. |
| Mk 16,9 | – Ježíš vstal z mrtvých první den týdne. |
| J 20,1 | – Marie přišla k hrobu ráno. Nevěděla, že Kristus je živý. |
| Ř 6,3-5 | – Symbolem vzkříšení je křest ponořením, ne svěcení neděle! |
| J 20,19 | – Učedníci nesvětili neděli, sešli se pro strach ze Židů. |

- Sk 20,7 – Během nedělní noci Pavel kázal až do půlnoci, protože měl ráno odcestovat. Pavel však nesvětil neděli.
- 1 K 16,2 – Každý si měl v neděli doma připravit obnos ke sbírce, která byla vybrána následující sobotu.
- Gn 2,1-3 – Bůh při stvoření požehnal sedmý den – sobotu.
- Ř 13,10 – Láska k Bohu nás vede k poslušnosti zákona.
- Mt 5,17 – Kristus nepřišel zrušit zákon.
- Ř 8,4 – Kristus nám prostřednictvím Ducha svatého dá sílu k zachování jeho zákona.

21. Pokus o změnu Božího zákona

- J 17,17 – „Tvé slovo je pravda.“
- Př 23,23 – Kup pravdu a neprodávej ji.
- Žd 13,8 – Ježíš Kristus je tentýž včera, dnes i na věky.
- Ž 89,34 – Nezměním svou smlouvu, co mi splynulo ze rtů.
- Lv 31,18 – Příkázání byla napsána Božím prstem.
- Mt 5,17-18 – Ježíš přišel zákon naplnit, ne zrušit.
- Gn 3,1-3 – Sobota byla posvěcena, požehnána už v ráji.
- L 4,16 – Ježíš zachovával sobotu.
- Sk 13,42-44 – Pavel zachovával sobotu.
- Sk 20,28-31 – Předpověď brzkého odpadnutí v církvi.
- Da 8,12 – Pravda bude svržena na zem.
- Da 7,25 – Pokus o změnu Božího zákona.
- Iz 8,16 – Zákon je zapečetěn (neměnný).
- Ex 20,8-11 – Tři prvky královské pečeti ve čtvrtém příkázání: Boží jméno, jeho titul, oblast jeho vlády.
- Zj 7,1-3 – Před koncem přijme Boží lid pečeť Boží.
- Zj 14,7.12 – Poslední Boží poselství nás vede k uctívání Stvořitele a zachování jeho příkázání.

22. Zachovávání soboty

- Iz 56,2 – Bůh zaslibuje požehnání lidem, kteří zachovávají sobotu.
- Dt 28,1.2.15 – Zaslíbení lidem, kteří se řídí Božím zákonem.
- Ex 20,8-11 – Sobota je „posvěcením“ oddělená od ostatních dnů.

- L 4,16 – Ježíš, stejně jako Pavel, zachovával každou sobotu.
- Lv 23,3 – V sobotu má probíhat „svaté shromáždění“, lidé mají přicházet na společnou bohoslužbu.
- Lv 23,32 – Sobota začíná západem slunce v pátek (Mk 1,32).
- Ex 20,8-10 – V sobotu bychom neměli vykonávat běžnou práci.
- Iz 58,13-14 – Sobota je dnem radosti v Bohu, ne pro vlastní zájmy. Takové věci jako sporty, hry či zábava se neslučují se svatostí soboty.
- Neh 13,15-22 – Sobotu zneuctíváme kupováním, prodáváním a světskými aktivitami.
- Mt 12,11-13 – Kristus ukázal, že v sobotu máme pomáhat druhým.
- Mk 2,23-28 – Ježíš uspokojil tělesné potřeby svých učedníků. Sobota nám připomíná Boží péči o každého člověka.
- Ex 16,28-30 – Bůh vyjádřil nelibost nad zbytečnou péčí v sobotu.
- Mt 11,28-30 – Kristus nám dává odpočínutí. Každá sobota prohlubuje náš vztah k našemu Pánu.

23. Víra

- Žd 11,6 – Bez víry není možné se líbit Bohu.
- Ř 12,3 – Bůh dává každému člověku určitou míru víry.
- Mk 11,22-24 – Opravdová víra přenáší i „hory“ těžkostí.
- Ř 10,17 – Naše víra roste nasloucháním Božímu slovu.
- Žd 11,1 – Víra je základem celé křesťanovy zkušenosti.
- Žd 4,2 – Když Boží slovo realizujeme v životě, přináší nám pravý užitek.
- 1 J 5,14 – Víra je důvěra v Boha, která nám pomáhá plnit jeho vůli.
- L 5,20 – Víru lze spatřit. Projevuje se v jednání člověka.
- Mt 17,20 – Víra, malá jako semínko hořčice, dokáže růst.
- Ef 2,8 – Jsme spaseni Boží milostí, přijímanou vírou.
- Ř 1,5 – Milost nás vede k poslušnosti víry.
- Ga 2,20 – Křesťan žije vírou.
- Žd 6,12 – Vírou se stáváme dědici Božích zaslíbení.
- Jk 2,17 – Víra bez skutků je mrtvá.
- 1 J 5,4 – Vírou vítězíme nad světem.

24. Zdraví

- | | |
|-------------|---|
| 3 J 1,2 | – Bůh si přeje, abychom byli zdraví. |
| 1 Te 5,23 | – Bible nám přeje úplné zdraví těla, ducha i duše. |
| Ř 12,1-2 | – Svá těla máme přinášet Bohu jako živou oběť. |
| 1 K 6,19-20 | – Naše tělo je chrámem Božího Ducha. |
| 1 K 10,31 | – Jídlem i pitím máme oslavovat Boha. |
| Př 20,1 | – Alkohol je škodlivý, ničí člověka. |
| Př 23,29-32 | – Alkohol vede k bolesti, nemoci a zatemňuje soudnost. |
| Iz 5,11 | – Běda lidem, kteří jsou omámeni alkoholem. |
| Př 4,17 | – Alkohol vede lidi k násilí. |
| Př 31,4-5 | – Zodpovědní lidé by se měli vyvarovat alkoholu, ničí jejich soudnost a zodpovědnost. |
| Zj 5,10 | – Jsme Božími kněžími, máme proto mít čistou mysl. |
| Gn 1,29 | – Původní strava lidí byla vegetariánská. |
| Gn 7,2 | – Noe znal rozdíl mezi čistými a nečistými zvířaty. |
| Lv 11,1-12 | – Čistá zvířata přežvykují a mají rozdělená kopyta. Nečistá tyto požadavky nespĺňují. Ryby musí mít ploutve a šupiny. |
| Iz 66,15-17 | – Kdo nepřijímá Boží normy stravování, nebude v Božím království. |
| Iz 65,1-5 | – Bůh spojuje jedení nečistých zvířat s modloslužbou. |
| Sk 10,9-16 | – Petr vidí „očistěná zvířata“. O co se zde jedná? |
| Sk 10,28 | – Bůh nepovažuje pohany za nečisté, zbořil bariéry mezi Židy a pohany. Bůh neočistil nečistá zvířata. |
| Fp 4,13 | – Kristus nám dává sílu k překonání hříšných sklonnů. |
| Žd 4,15-16 | – Ježíš procházel stejnými pokušeními jako my. Postil se 40 dnů, a přece zvítězil. V jeho moci zvítězíme. |

25. Běžně kladené otázky o zdraví

Ježíš Kristus přece řekl, že „nic, co zvenčí vchází do člověka, nemůže ho znesvětit, ale co z člověka vychází, to jej znesvěcuje.“ Proč tedy klást takový důraz na zdraví? Na tom, co jíme, tolik nezáleží.

Uvedený text nacházíme v Mk 7,18-20. O čem se v něm hovoří? Nový zákon jasně prohlašuje: „Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který

ve vás přebývá a ježž máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha.“ (1 K 6,19-20) „Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh, neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.“ (1 K 3,17) „Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno číňte k slávě Boží.“ (1 K 10,31) Biblický postoj je jasný a neměnný. Neříká nám na jednom místě, že na tom, co jíme, nezáleží – a na druhém místě, abychom pečlivě zvažovali, co jíme a pijeme. Zkoumejme Mk 7. kapitolu v jejím kontextu.

Farizeové měli velmi přísné zákony ohledně obřadné čistoty. Věřili tomu, že když se na tržišti dotknou pohana, jsou znečištěni. Veškeré nádoby, hrnce, talíře a podnosy musely být pečlivě očištěny vodou, když se jich dotkl pohan, jinak by se i oni znečistili. (Mk 7,1-5) Předmětem diskuse v Markově 7. kapitole nebyly zdravotní zákony (Lv 11), které dal Bůh svému lidu k ochraně jeho zdraví, ale židovské „tradice starších“. (Mk 7,5)

Farizeové se domnívali, že kdyby jedli nemytýma rukama, mohla by se na ně přenést nečistota z pohanů. Otázka se netýkala toho, co jíst, ale toho, jak jíst. Nešlo zde o zrušení závaznosti zdravotních zákonů, které vydal sám Bůh, ale spíše o odmítnutí představy o znečišťování prostřednictvím pohanů. V tomto pohledu „nic zvenčí nemůže přinést znečištění či hřích; všechny hříchy pramení v myslí“. Židé zavrhovali Boží příkázání a lpěli na tradici své výlučnosti. (Mk 7,9) Ve verši 19 nacházíme výraz broma, který znamená jídlo. Žádné jídlo není ceremoniálně nečisté. Žádná potrava v sobě nenese hřích. Hřích nepřichází zvenčí, ale vyvstává zevnitř. (Mk 7,21) Ježíš zde neuvažuje o nečisté živočišné stravě. V Mk 7 se neřeší otázka, jestli nečistá zvířata narušují zdraví, ale je řeč o tom, jestli se na člověka přenáší znečištění dotykem pohanů nebo jídlem.

Nejsou zdravotní židovské zákony pouze starozákonními rituály, které Kristus odstranil svou smrtí na kříži?

Kristus svojí smrtí vykoupil lidstvo od věčné záhuby. Jeho smrt se nijak nedotkla toho, co je, nebo není zdravé. To je logické, protože pokud byl vepř „uklízečem zdechlin“ před Kristovou smrtí, pak se na jeho „úložce“ nic nezměnilo ani po Kristově smrti. Na rozdíl od populárního názoru, biblické zdravotní zákony neplatily pouze pro Židy. Když Noe připravoval archu, dostal pokyny, aby s sebou vzal po sedmi párech čistých a po dvou párech nečistých zvířat. Čistých zvířat měl vzít po sedmi párech proto, aby vzhledem k nedostatku rostlinné stravy po potopě měli lidé co jíst. V Lv 11. kapitole Bůh dělá rozdíl mezi čistými a nečistými zvířaty, a ten platí pro všechny lidi. Iz 65,2-5 popisuje

lidi, kteří se vzbouřili proti Bohu, uctívají modly a jedí vepřové maso. Prorok Izajáš říká, že všichni, kdo jedí maso vepřů, „budou zničeni“. Bůh ví, co je pro člověka nejlepší. Přeje si, abychom své tělo udržovali v nejlepším stavu. Proto nás vybízí, abychom se zřekli všeho, co škodí jeho chrámu.

Bůh řekl Noemovi: „Každý pohybující se živočich bude vám za pokrm, jako zelenou bylinu vám dávám i toto všechno.“ (Gn 9,3) Nedostali jsme tedy dovolení jíst všechno, co chceme?

Zkusme si položit otázku: Dovolil Bůh Noemovi jíst hady, aligátory, ještěrky či krokodýly? Určitě ne! Noe už znal rozdíl mezi čistou a nečistou stravou. (Gn 7,2) Bůh mu pouze řekl: „Noe, přišla chvíle, kdy můžete jíst masitou stravu.“ To dokazuje i skutečnost, že Bůh později v Lv 11 a Dt 14 zakázal jíst nečistá zvířata. Bůh se ve svých mravních postojích a měřítcích nemění. (Ž 89,34 a Mal 3,6) Bůh by Noemovi nedovolil jíst něco, co později prostřednictvím Mojžíše zakázal. Všechny Boží zákony, včetně zdravotních, byly dány z lásky proto, aby omezily nemoci a poskytly lidem štěstí. (Ex 15,26) Mnozí vědci uznávají, že zdravotní principy Bible se výrazně podílejí na snížení výskytu kardiovaskulárních chorob i rakoviny. Boží cesty jsou nejlepší.

Nevaruje nás Bible před lidmi, kteří příkazují, abychom se zdržovali od masa? (1 Tm 4,3)

Uvedená pasáž hovoří o lidech, kteří v posledních dnech odpadnou od víry. Podle 1 Tm 4,3 budou učit dva hlavní bludy: budou zakazovat manželství a povedou lidi k tomu, aby se zdržovali masa nebo pokrmů (řecky broma), které Bůh učinil k jídlu. Slovo maso zde neoznačuje pouze maso, ale jídlo všeobecně. Stejně slovo nacházíme v řeckém překladu starozákonní pasáže v Gn 1,29: „Dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To bude vám za pokrm.“ Během staletí různí asketici, mniši a kněží prohlašovali svět za zlý. Avšak manželství i pokrm stvořil Bůh. Obojí je součástí Božího plánu s lidmi. Podle 1 Tm 4,4-5 to, co Bůh stvořil a posvětil svým slovem, je dobré; když to přijímáme s důkuvzdáním, neměli bychom to zavrhnout. Pavel zde bojuje proti fanatismu, který prohlašuje veškeré tělesné radosti za zlo. Ukazuje na to, že Boží stvoření je dobré. Bůh si přeje, aby se jeho děti uměly těšit z jídla, které pro ně připravil. Nejedná se zde o čistou či nečistou stravu, ale o to, jestli je i jídlo součástí materiálního světa, který zavrhnou mniši. Pavel říká, NE! Boží stvoření je dobré.

Záleží na tom, co jíme nebo pijeme? Bůh se přece zajímá jen o náš duchovní život!

Člověk tvoří jednu celistvou jednotku. To, co ovlivňuje tělesnou oblast, ovlivňuje také duševní a duchovní schopnosti člověka. Naše stravovací návyky ovlivňují kvalitu naší krve, která vyživuje náš mozek. Krev špatně zásobená živinami způsobuje, že náš mozek má menší schopnost chápat duchovní pravdy. V 1 Te 5,23 Pavel píše: „Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvěti a zachová vašeho ducha, duši a tělo bez úrazu a poskvrní.“ V Ř 12,1 dodává: „Vybízím vás, bratří, abyste svá těla přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obět.“ Jan napsal: „Modlím se za tebe, milovaný, aby se ti ve všem dobře dařilo a abys byl zdrav – tak jako se dobře daří tvé duši.“ (3 J 2) Boží slovo říká, že záleží na tom, co jíme, čím budujeme své tělo.

Co Pavel chtěl říci Timoteovi, když mu napsal: „Nenuť se pít vodu, ale kvůli svému žaludku a kvůli svým častým nemocem mírně užívej vína.“ (1 Tm 5,23)

Je naprosto zřejmé, že Pavel zde nepodporuje pití alkoholu při různých „společenských“ příležitostech. Píše mu: „Nenuť se pít vodu (Každý, kdo strávil nějaký čas v Orientu, ví, jak obtížné je tam dostat čistou, neznečištěnou vodu), ale kvůli svému žaludku a svým častým nemocem mírně užívej vína.“ To, jaký druh vína – alkoholické, nebo nezkvašené – měl apoštol na mysli, je zřejmé ze zmínky o nemocném žaludku. Pavlova rada se týká léku, a ne společenských radovánek. Jaký druh vína mu Pavel doporučoval? Je rozumné tvrdit, že se jedná o stejný nápoj, který je popsán v Př 23. kapitole, kde se ve v. 31 píše: „Nehleď na víno, jak se rdí“? Je to nápoj, který způsobuje „ach, běda, sváry, plané řeči, modřiny“ (v. 29), víno klame (20,1), bere člověku soudnost a vede ho k tomu, „že se dívá na nepřistojnosti a mluví proradné řeči“ (23,32-33). Tento nápoj Pavel Timoteovi rozhodně nedoporučoval! Biblický výraz „víno“ v sobě zahrnuje alkohol i nekvašený vinný mošt. Iz 65,8 říká, že „Když se najde v hroznu šťáva, říkává se: Nemař jej! Je v něm požehnaní.“ Píše se výslovně o čerstvé, nezkvašené vinné šťávě. Kristus se při poslední večeři s učedníky zmínil o tom, že s nimi na zemi už nebude mít účast, ale hroznovou šťávu s nimi bude pít až v Božím království. (Mt 26,29) Víno v obřadu večeře Páně symbolizuje Kristovu čistou, neposkvrněnou krev, a to musí být nekvašené, protože kvas je symbolem hříchu. V 1 Tm 5,23 Pavel vybízí Timotea, aby nemoci svého žaludku léčil mírným užíváním vinného moštu. Čistá hroznová šťáva má zdravé účinky na tělo. Je pro člověka skutečně požehnaním.

26. Stav člověka po smrti

- J 11,1-14 – Ježíš přirovnává smrt ke spánku, v Bibli je to 50krát.
1 Te 4,15-16 – Zesnulí budou probuzeni při druhém příchodu Krista.
J 5,28-29 – Bude dvojí vzkříšení – k životu a ke smrti.
Gn 2,7 – Bůh stvořil člověka jako „duši“, není „v něm“.
Kaz 12,7 – Tělo se vrací do prachu a duch k Bohu (ne duše).
Jb 27,3 – Duch je totéž jako Boží oživující Duch nebo moc.
Ž 146,3-4 – Když se duch vrátí k Bohu, hyne lidské myšlení.
1 Tm 6,16 – Člověk sám o sobě není nesmrtelný, Bůh ano.
Ř 2,7 – Usilujeme o nesmrtelnost. Bible používá slovo „duše“ 1600krát, avšak ani jednou neříká, že je nesmrtelná.
1 K 15,51-54 – Při druhém Kristově příchodu přijmeme nesmrtelnost.
Ž 15,17 – Mrtví nechválí Boha.
Sk 2,34 – David při smrti nevystoupil do nebe, ale očekává vzkříšení při Kristově druhém příchodu.
Ž 6,5 – V hrobě nikdo nevzpomíná na Boha.
Kaz 9,5-6 – Mrtví nevědí o ničem.
Jb 19,25-26 – Spravedliví budou v poslední den vzkříšeni.
Ez 18,4 – Člověk (duše), který hřeší, zemře.
Ř 6,23 – Odplatou za hřích je smrt, neexistence života. Božím darem je život věčný.
1 Tm 4,7-8 – Apoštol Pavel očekává na příchod Pána, aby obdržel věčnou odměnu.
Zj 22,12 – Kristus odplatí věčným životem až při svém příchodu.

27. Běžně kladené otázky o smrti

Co míní apoštol Pavel výrazem „V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána“?

V 2 K 5,1-11 Pavel staví do protikladu smrtelné tělo, které je nemocné a mdlé, s oslaveným, proměněným, věčným tělem, které je pro nás připraveno v nebesích. Výraz „odejít z těla“ znamená nebýt v tomto těle spojen s jeho pozemskými nedokonalostmi. Slova „být už doma u Pána“ chce vyjádřit skutečnost, kdy při Kristově příchodu přijmeme slavné a nesmrtelné tělo. 2 K 5,4 nám pomáhá tento výraz objasnit slovy: „aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem“. O stejné skutečnosti psal Pavel již dříve v 1 K 15,51-54: „...až se naposled ozve polnice...

pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost.“ V 1 K 15 stejně jako v 2 K 5 Pavel vyjadřuje svoji touhu po nesmrtelnosti, kterou obdržíme při druhém Kristově příchodu. (Viz také 2 Tm 4,6-8)

Pokud mrtví lidé „spí“, jak mohla věštkyně z Endor vidět zesnulého proroka Samuela a způsobit, že jako mrtvý mluvil s králem Saulem? (1 S 28,15)

V tomto příběhu si nutně musíme povšimnout tři důležitých skutečností:

1. V celé starozákonní době platil Boží příkaz, aby spiritisté byli vyhnáni ze země Izraelců a byli odsouzeni k trestu smrti. Boží slovo odhaluje spiritismus ve všech jeho podobách jako dílo satanských a démonských sil. (Viz Dt 18,10-15; Iz 47,13-14)
2. Saul už úplně zavrhl radu proroka Samuela. Dotazoval se Boha, který mu neodpídal. (1 S 28,6) Vlastním důvodem, proč se král Saul obrátil k věštkyni, byla skutečnost, že Bůh mu neodpídal. To, co Saul viděl, nebyl Samuel. Bible totiž říká, že věštkyně viděla „bohy vystupující ze země“. (v. 13) Saul se domníval, že je to Samuel. (v. 14) Jelikož však „mrtví neví nic“ (Kaz 9,5), satan se snaží vzbudit dojem, že jde o blízké mrtvé lidi, a proto napodobuje jejich postavu i hlas. (Zj 16,14)
3. Skutečným výsledkem Saulovy návštěvy věštkyně z Endor nebylo pokání, vyznání hříchů a život, nýbrž zmalomyslnění, zoufalství a smrt. (1 S 28,16.20.21; 31,3.4.9.10) Saul svedený ďáblem se plně poddal moci démonů.

Nedomníval se Pavel, že člověk po smrti jde ihned do nebe? Přece napsal, že „smrt je pro něj zisk“, a proto „touží odejít a být s Kristem.“ (Fp 1,21-23)

Bible si neprotiřečí. Pavel nepíše něco na jednom místě, a něco protichůdného na jiném místě. Apoštol Pavel zastává jeden názor, který vyjádřil jasně. Při druhém Kristově příchodu budou spravedliví mrtví vzkříšeni a obdrží svou věčnou odměnu. (1 Te 4,16-17; 1 K 15,51-54) V listu Filipským 3,20-21 apoštol poukazuje na to, že „máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je schopen všechno si podmanit.“ Zde znovu vyjadřuje svoji touhu po druhém příchodu Pána. V listu svému příteli Timoteovi apoštol z římského vězení píše totéž: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil,

víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlízejí jeho příchod.“ (2 Tm 4,7-8) Pavel toužil po návratu Ježíše, kdy ho uvidí tváří v tvář a vstoupí do věčnosti. V tomto pohledu je smrt ziskem! Pro apoštola znamenala odpočinutí od bolestmi trýzněného těla, vysvobození z utrpení římského vězení a jistotu před satanovými pokušeními. Apoštol chápal smrt jako krátký okamžik spánku. Po krátkém zavření očí ve spánku smrti měl povstat „a být s Kristem“. Jelikož v čase mezi smrtí a vzkříšením při druhém příchodu Krista mizí vědomí, smrt pro Pavla znamenala zavření očí, krátký spánek a probuzení u Pána.

V podobenství o bohatém muži a Lazarovi odchází bohatý muž okamžitě do pekla a Lazar do nebe. Jak vysvětlit toto podobenství? (L 16,19-31)

Je důležité si důkladněji všimnout tohoto podobenství. Je pátým v řadě podobenství (o ztracené ovci, ztracené minci, marnotratném synovi a nečestném správci). Podobenství mají za cíl vyzvednout velké mravní principy. Nelze brát doslovně každý prvek jednotlivého podobenství. My lidé například nemáme vlnu a čtyři nohy jako ovce. My také nejsme z kovu jako mince. Otázkou je, jaké mravní naučení má podobenství sdělit. Pokud se budeme snažit doslovně vykládat a aplikovat každý detail podobenství Pána Ježíše, dostaneme se do velkých neshod.

Předpokládejme, že podobenství o bohatci a Lazarovi je skutečným příběhem. Je skutečně možný dialog mezi nebem a peklem? Mohou lidé v nebi skutečně vidět utrpení lidí v pekle? Slyší jejich zoufalé výkřiky? Mají duše skutečné prsty a jazyk, jak to podobenství popisuje? Abraham musí mít opravdu velké lůno, aby se do něj vešli všichni, kdo přicházejí do nebe. Brát toto podobenství doslova znamená připravit si mnoho problémů. Kdyby lidé v nebi měli vidět nekonečné a hrozné utrpení svých přátel, pak by nebe bylo místem hrůz.

Proč Ježíš použil tento příběh? Jaké naučení chtěl posluchačům sdělit? V židovském prostředí oné doby koloval příběh, ve kterém byla smrt popsána jako průchod temným údolím. Spasení v něm bylo vyliceno jako bezpečí v Abrahamově lůně a zahynutí jako věčné utrpení. Ježíš použil tento známý příběh, aby vyzvedl tři naučení. Zaprvé, Židé se domnívali, že bohatství je znamením Boží přízně, ale chudoba je projevem jeho nelibosti. Bohatec z příběhu, o němž se Židé domnívali, že byl Bohem požehnán, končí v pekle, a chudák naopak v nebi. Ježíš obrátil očekávání Židů naruby.

1. Bohatství získané chamtivostí, nečestně, útlakem chudých není vůbec projevem Boží přízně.
2. Podobnost popisuje nepřekonatelnou propast. Kristus řekl jasně, že po smrti už nebude žádná druhá šance. Věčný osud člověka určují rozhodnutí učiněná během života.
3. Ježíš ukázal na to, že jestli farizeové zavrhovali jasné učení Písma ohledně spasení, pak by stejně zavrhli mocný, nadpřirozený zázrak, jakým by nepochybně bylo vzkříšení z mrtvých.

Židé Krista znovu a znovu žádali o znamení. On jim dal to největší znamení. Krátce poté totiž vzkřísil mrtvého Lazara. (J 11,11-44) Výsledkem bylo to, že Židé se rozhněvali a pokusili se Lazara zabít. (J 12,10) Rozhněvali se i na Ježíše a ve své zaslepenosti se rozhodli, že ho také zabijí. Četli sice Bibli, ale na očích měli šupiny. (2 K 3,14-16) Naprosto nepochopili, že „celé Písmo“ vydává svědectví o Ježíši. (J 5,39) Neuvěřili ani tomu, když Ježíš vzkřísil Lazara z mrtvých. V L 16,31 nacházíme prorocká slova: „Neposlouchají-li Mojžíše a proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ Zde nacházíme důležité varování! Naši konečnou autoritou má být Písmo. Ježíš použil běžně známý příběh, aby lidem přiblížil tuto důležitou pravdu, která krásně zapadá do učení celé Bible.

Co je míněno ve Zj 6,9-11, kde je popisováno, jak duše pod oltářem hlasitě volají: „Kdy už, Pane věrný a svatý, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kteří bydlí na zemi?“

Bible běžně používá personifikaci, při níž popisuje určitou situaci symbolickým jazykem. Když Kain zabil Ábela, Bůh mu řekl: „Krev tvého bratra ke mně volá ze země.“ (Gn 4,10) Mluvila Ábelova krev skutečně? Rozhodně ne doslovně. Tímto jazykem Bůh sděluje, že se láskyplně zajímá o svého mučedníka Ábela, a zároveň ukazuje na odpovědnost Kaina za tento hrůzný čin. V listu Židům 12,24 čteme, že „Ježíšova krev volá naléhavěji než krev Ábelova“. Tento obraz nám přibližuje odpuštění, milosrdenství a vykoupení. Kristova krev určitě nevolá doslova. Tento způsob nám dokáže vhodně předávat Boží poselství o vykoupení. Ve Zj 6 Bůh chce říci, že nezapomíná na své věrné, kteří byli během staletí umučeni. Jejich krev symbolicky volá k Bohu, aby spravedlivě potrestal mučitele a věrné odměnil životem věčným. Slovo „duše“ v Bibli často znamená „člověk“ nebo „lidé“. (Ř 13,1; Ez 18,4; Sk 27,37) Někdy nahrazuje slovo „život“. (Žd 13,17; 1 Pt 4,19; Mt 10,28) Text ve Zj 6,9 bychom tedy mohli parafrázovat následovně: „zmařené životy mučedníků pro Krista, symbolicky jako Ábelova krev, volají po spravedlnosti“. Přejde Boží soud a sám Bůh všechny věci vyrovná.

Je duše nesmrtelná?

V Bibli nacházíme slovo duše asi 1600krát, avšak ani v jednom případě nenacházíme výraz „nesmrtelná duše.“ Slovo smrtelný znamená podrobený moci smrti. Slovo nesmrtelný znamená, že se na člověka smrt nevztahuje. Ezechiel píše: „duše, která hřeší, zemře“ (18,4) Ježíš prohlásil, že jak tělo, tak i duši lze zničit v pekelném ohni. (Mt 10,28) Jediný Bůh je nesmrtelný ve své vlastní podstatě. (1 Tm 6,15-16) První satanova lež v zahradě Eden se týkala smrti. Satan lidem řekl, že důsledek neposlušnosti nebude smrt, ale život. Řekl lidem, že „nepropadnou smrti“ (Gn 3,4) Boží slovo však říká, že „odplata za hřích je smrt“ (Ř 6,23) Smrt je opak života. Hřích nevede k věčnému životu v pekle, ale k naprostému oddělení od Boží přítomnosti a k neexistenci. Bible jasně říká, že člověk je smrtelný. (Jb 4,17 – angl.) My usilujeme o nesmrtelnost. (Ř 2,7) Spravedliví přijmou nesmrtelnost jako dar při druhém příchodu Ježíše Krista. (1 K 15,51-54) I hříšníci obdrží svou zaslouženou odplatu. „Dokonany hřích plodí smrt.“ (Jk 1,15) Volíme mezi smrtí a životem.

Na co myslel Petr, když psal o Kristově kázání duchům ve vězení? (1 Pt 3,19)

K pochopení tohoto textu je nutné číst celou pasáž. (1 Pt 3,18-22) Verš 18. nám říká, že Kristus, Boží Syn, který byl pro naše hříchy usmrčen, byl „oživen“ mocí Ducha svatého. Verš 19. je předělem a ukazuje, že prostřednictvím stejného Ducha Kristus kázal duchům ve vězení. Kdy kázal těmto duchům ve vězení? Kdo jsou tito duchové? Říká nám to 20. verš! Lidé v době Noema byli neustále zlí. Vydali se do otroctví zlých duchů. Tentýž Duch svatý, který oživil Ježíše z doslovné smrti, působil v Noemově době na srdce lidí ovládaných zlými duchy a na duchovně mrtvé. Snažil se je probudit k duchovnímu životu. Ústy proroka přinášel Kristův Duch poselství evangelia lidem uvězněným v duchovním vězení. (1 Pt 1,10-12) Duch svojí velkou mocí otvíral brány vězení hříchu a vysvobozoval zajatce. (Iz 61,1) Verš 21. tento obraz ještě rozšiřuje. Potopu přirovnává ke zkušenosti křtu. Stejně tak, jako Duch svatý vzkřísil Ježíše z mrtvých, jak uvedl Noemovu rodinu do korábu, a tím ji zachoval od smrti a uvedl do života, tak Duch svatý působí duchovní oživení, usvědčuje lidi z hříchu, dává jim moc ke změně života a vede je vodami křtu. Duch svatý v době Noema vedl lidi ze smrti do života. I dnes Duch vysvobozuje lidi z duchovního vězení, vede je ze smrti do života – a to všechno z moci vzkříšeného Krista.

Co Bible učí o reinkarnaci?

Reinkarnace je postavena na dvou předpokladech. Zaprvé, že lidé se sami očisťují a zdokonalují prostřednictvím vlastních dobrých skutků. Zadruhé, že existuje nesmrtelná duše, která žije i po smrti těla. Bible učí, že člověk je spasen skrze víru v Ježíše Krista. (Ef 2,8-9; Ř 3,24-31) Smrt je spánkem, který trvá až do slavného vzkříšení. (1 Te 4,15-16; 1 K 15,51.54) Po smrti neexistuje žádná druhá možnost. (Žd 9,27) Dnes je okamžik pro získání spasení. (2 K 6,2)

28. Milénium (1000 let míru)

- J 14,1-3 – Ježíš slíbil, že opět přijde.
- Sk 1,9-11 – Kristus přijde stejným způsobem, jakým odcházel.
- 1 Te 4,16-17 – Spravedliví mrtví budu vzkříšeni a spolu s proměněnými živými se ve vzduchu setkají s Kristem.
- J 5,28-29 – Budou dvě vzkříšení, jedno k věčnému životu a druhé k věčnému zatracení.
- 2 Te 1,8 – Při Kristově druhém příchodu bezbožní zemřou.
- Zj 19,11-21 – Vítězný Ježíš vede své vykoupené, bezbožní zahynou.
- Zj 20,1-2 – Satan bude svázán na dobu 1000 let.
- 2 Pt 2,4 – Řetězem je temnota propasti, satan je na pusté zemi.
- Zj 20,1 – Řecký výraz „propast“ znamená „pustý a prázdný“ (Gn 1,2).
- Jr 4,23-27 – Země bude pustá a prázdná, bez obyvatel.
- Jr 25,33 – Ti, kdo budou skoleni, nebudou pohřbeni.
- Zj 20,4 – Spravedliví se po 1000 let budou účastnit soudu.
- 1 K 6,2 – Svatí budou soudit svět (bezbožné).
- Zj 20,5a – Bezbožní budou vzkříšeni na konci tisíce let, aby přijali svou odplatu.
- Zj 20,7 – Satan je propuštěn z vězení a vede vzkříšené bezbožné do posledního útoku proti Bohu.
- Zj 20,9 – Satan a jeho přívrženci jsou definitivně zničeni.
- Zj 21,1-3 – Bůh stvoří nový a krásný svět.

29. Běžně kladené otázky o miléniu

Nežrídí Kristus při svém návratu na zemi na tisíc let své království? Vždy jsem se domníval, že během milénia budou lidé žít na zemi v říši míru.

J 14,1-3 uvádí Ježíšův výrok, že odchází, aby pro nás připravil místo, a pak přijde a vezme nás k sobě. 1 Te 4,16-17 dodává, že se s Kristem setkáme ve vzduchu. Mt 16,27 říká, že Kristus přijde ve slávě a se svými anděly, aby lidem dal věčnou odměnu. 2 Te 1,7-8 doplňuje, že když Kristus přijde s anděly, jeho příchod bude spalující výhní pro bezbožné. Podle Jr 25,33 budou pobiti lidé ležet od jednoho konce země k druhému a nebude, kdo by je pochoval. Jr 4,23-27 poukazuje na to, že během tisíciletí nebude na zpustošené zemi žít „ani jeden člověk“. Zj 20,1-2 dodává, že satan bude svázán řetězem okolností a uvržen do „bezdné propasti“. Řecký výraz abyssos je stejný, jako v řeckém překladu Gn 1,2: „pustý a prázdný“. Když Bůh stvořil náš svět, byl nejdříve pustý, prázdný a temný, byla to propast prázdnoty, dokud Bůh neoddělil vody od souše a nevytvořil nový svět plný života. Země se však opět vrátí k původní prázdnotě. Hřích bude zničen a z propasti starého světa Bůh opět stvoří nádhernou novou zemi. (2 Pt 3,13; Zj 21,1-5)

30. Nebe

- | | |
|--------------|---|
| J 14,1-3 | – Nebe je skutečné místo. |
| 2 Pt 3,10-11 | – Bůh slíbil, že učiní novou zemi a nové nebe. |
| Mt 5,5 | – Tiší a pokorní obdrží novou zemi. |
| Zj 21,1-5 | – Od Boha z nebe sestoupí svaté město, nový Jeruzalém. |
| Iz 45,18 | – Bůh náš svět stvořil k obývání. |
| Mich 4,8 | – Lidem bude vráceno právo vládnout nad zemí. |
| Fp 3,21 | – Bůh nám dá krásná a nesmrtelná těla (1 K 15,51.52). |
| Iz 35,3-6 | – Veškeré tělesné vady a nemoci budou vyléčeny. |
| Iz 65,17 | – Bůh stvoří nové nebe a novou zemi. |
| Iz 65,21-23 | – Lidé si vybudují domy a budou v nich bydlet. |
| Iz 65,25 | – Vlč bude žít s beránkem, ve světě zavládne mír. |
| Mt 8,11 | – Setkáme se s Abrahamem, Izákem a se všemi největšími lidmi všech věků. |
| Zj 21,3 | – Bůh sám bude s námi jako náš Bůh. |
| Zj 22,3-4 | – Budeme radostně sloužit Bohu a navěky s ním budeme prožívat společenství. |
| Zj 21,16-17 | – Boží nové město bude mít velké rozměry, bude dost velké pro všechny. |
| Zj 21,18-21 | – Toto úžasné město bude mít brány z perel a zlaté ulice. |

- Zj 21,7-8 – Vítězové získají všechno, bezbožní o vše přijdou.
 Zj 22,17 – Duch a nevěsta (církve) všechny zvou: „Pojď!“

31. Zničení bezbožných

- Jr 31,3 – Podstatou Boží povahy a jednání je láska.
 2 Pt 3,9 – Bůh nechce, aby někdo zahynul.
 Žd 12,29 – Vůči jakémukoliv hříchu je Bůh jako spalující oheň.
 Mal 4,1-3 – Hříšníci budou jednou provždy vyhlazeni.
 Ž 37,10 – Bezbožní zcela zmizí, nebudou již existovat.
 Ž 37,20 – Bezbožní budou stráveni ohněm.
 Ž 37,36 – Bezbožní nebudou nalezeni.
 Mt 25,46 – Trest bude mít věčné důsledky a trvání.
 Ju 7 – Sodoma a Gomora jsou příkladem věčného trestu.
 2 Pt 2,6 – Sodoma a Gomora se proměnily v popel.
 Mt 3,11-12 – Oheň bude hořet tak dlouho, dokud úplně nestráví hříšníky a hřích.
 Jr 17,19-27 – Jeruzalém byl úplně zničen ohněm, nebohí dodnes.
 Zj 20,10 – Bezbožní budou provždy zničení (navěky).
 Ex 21,6 – Otroek byl otrokem jen po dobu svého života, ne navěky.
 2 Pt 2,4 – Zlí andělé a bezbožní jsou uchováváni k soudu.
 1 S 1,22.28 – Anna předkládala Samuela Bohu po dobu svého života, ne navěky.
 Zj 20,9 – Oheň od Boha stráví bezbožné, budou úplně zničeni.
 Ez 28,17-18 – Satan bude spálen a navždy zničen.
 Iz 47,14 – Oheň po vyhoření paliva ustane.
 Abd 16 – Bezbožní na tom budou tak, jako by nikdy nebyli.
 2 Pt 3,12-13 – Starý svět pomine, ale Bůh stvoří všechno nové.

32. Běžně kladené otázky o zničení bezbožných lidí

Je peklo strašným hořícím místem uprostřed naší země?

Zničení bezbožných lidí podle Bible nastane na konci času. Bezbožní lidé jsou „uchováni“ k soudu. (2 Pt 2,4) Bůh se vůči hříchu projevuje jako spalující oheň. (Žd 12,29) „Pekelný“ oheň přijde na konci času z nebe, a ne z nějakého místa v zemi. (Zj 20,9) Bezbožní lidé budou naprosto zničeni. Budou „vyt'ati“ ze země. (Př 10,25; Ž 37,10.11.20.34.38) Budou spáleni na popel. (Mal 4,1.3)

Toto konečné zničení proběhne na konci milénia, (Zj 20,5) po druhém vzkříšení k odsouzení. (J 5,28-29)

Jak se máme dívat na texty, které prohlašují, že bezbožní budou hořet navěky? (jako např. Zj 20,10)

Biblické slovo „navěky“ můžeme doslova přeložit „do konce věků“ nebo po dobu života. Bezbožní lidé budou na konci spálení, oheň je stráví a oni se obrátí v popel. (Mal 4,1.3) Pomine starý věk hříchu a smrti. Bůh začne nové období. (Viz Zj 21,1-4) Bůh stvoří nová nebesa a novou zemi, kde už nebude pláč, bolest, nemoci či utrpení. Otroci ve starozákonní době museli sloužit svým pánům navěky. (Ex 21,6) Anna přivedla svého syna do chrámu navěky. (1 S 1,22) V obou případech výraz „navěky“ znamenal „po dobu jejich života“. 1 S 1,28 zřetelně říká: „Vyprosila jsem si ho přece od Hospodina, aby byl jeho po všechny dny, co bude živ.“ Jonáš dokonce používá termín „navěky“, aby popsal svůj zážitek v břiše velké ryby. (Jon 2,7) Navěky znamenalo v tomto případě po omezenou dobu, ne nekonečně dlouho. Bylo vymezeno Božím rozhodnutím, uplynutím určitého údobí nebo tím, jako dlouho byl Jonáš schopen přežít ve vnitřnostech ryby. Trestem bezbožných budou „věčná muka“. (Mt 25,46) Oheň je stráví, obrátí se v popel, zmizí navždy. Nebude to trvalý stav trápení či muk. Představa věčně hořícího pekla z Boha dělá vesmírnou nestvůru, která má potěšení v ničení a týrání stvořených bytostí. Milující Bůh musí vesmír očistit od hříchu, protože jinak by hřích zničil celou zemi. Jako lékař musí vyoperovat rakovinný nádor, tak i Bůh musí zastavit mor hříchu, i když to bude velmi bolestivé.

Co znamená výraz „věčný oheň“?

Sodoma a Gomora byla dvě města, která byla zničena ohněm z nebe. Bible uvádí, že byla zničena a stala se příkladem „věčného ohně“. (Ju 7) Tato města nehoří dodnes. Jejich popel leží pod Mrtvým mořem. Podle 2 Pt 2,6 shořela na popel. Takový oheň je věčný, jehož důsledky jsou věčné, který něco ukončí navěky.

Nemluví snad Bible o „neuhasitelném ohni“ v pekle? (Mk 9,43.48)

Oheň, který není možno uhasit, je takový, se kterým si nedokáží lidé poradit. Takový, který něco zničí naprosto a navždy. V roce 70 n. l. Titus úplně zničil Jeruzalém. Byl to důsledek neposlušnosti Židů. Město bylo zničeno neuhasitelným ohněm. Jeremjáš 17,27 píše: „...oheň pozře jeruzalémské paláce a neuhasne.“ Jeruzalém nehoří dodnes. Oheň ukončil svoji působnost.

33. Znamení šelmy

- Zj 13,1-2 – Z moře vystupuje šelma podobná lvu, medvědu a pardálovi.
- Da 7,17 – Šelma představuje krále, království – civilní nebo náboženskou moc.
- Zj 17,15 – Moře představuje lidi, národy, jazyky.
- Da 7,1-9 – Lev, medvěd, pardál a drak představují Babylón, Médo-persii, Řecko a Řím.
- Zj 13,2 – Drak – pohanský Řím předává svoji moc papežství.
- Zj 13,5 – Šelma vyslovuje slova rouhání.
- L 5,21 – Pokud si některý člověk osobuje právo odpouštět hříchy, dopouští se rouhání.
- J 10,33 – Bible říká, že rouháním je také to, když se člověk činí rovným Bohu. Papež tvrdí, že je Bohem na zemi.
- Zj 13,5 – Šelma dostala moc vládnout 42 měsíců.
- Zj 12,6.14 – Tři a půl roku se rovná 42 měsícům, tedy 1260 dnům. Během této doby se Boží lid skrývá na poušti.
- Ez 4,6 – Jeden den v prorocství se rovná jednomu roku.
- Nu 14,34 – Jeden den představuje jeden rok (Gn 29,27).
- Da 7,25 – Papežství změnilo Boží zákon. Mělo panovat 1260 pro-rockých dnů – 1260 let. V roce 358 předal pohanský Řím moc nad říší papežství. Přesně o 1260 let později, v roce 1798, mu ji na příkaz Napoleona odebral francouzský generál Berthier.
- Zj 13,18 – Počet šelmy je počet člověka. Je to číslo 666. Číslo 6 v Bibli označuje nedokonalost či blud, zatímco číslo 7 označuje úplnost či dokonalost. Tři šestky označují trojici bludů a lží: draka, šelmu a falešného proroka. Zde nacházíme satanovu falešnou trojici. Číslo 666 je bezprostředně spjato s nejhonosnějším titulem papežství: VICARIVS FILII DEI – což znamená ZÁSTUPCE SYNA BOŽÍHO. (Číselná hodnota tohoto latinského názvu je 666).
- Da 3,1 – Nebúkadnesar udělal velkou napodobeninu sochy.
- Da 3,3-4 – Přinutil obyvatele celé říše, aby toto falešné božstvo uctívali.

- Da 3,14 – Věřící lidé byli vystaveni zkoušce věrnosti, jestli budou uctívat Boha, nebo falešné bohy.
- Zj 13,13-17 – Znovu má nastat chvíle, kdy budou lidé nuceni se klanět falešnému obrazu a přijmout padělek pravdy. Jádrem sporu bude poslušnost vůči Bohu, nebo falešnému náboženství. Dokonce budou použity ekonomické donucovací prostředky.
- Zj 14,7 – Bůh nás vyzývá k pravé bohoslužbě, uznání sebe jako Stvořitele a ke svěcení soboty, jeho dne odpočinku.
- Zj 14,9-11 – Varování před nedělí jako padělkem soboty.
- Zj 14,12 – Výzva k zachovávání Božích přikázání jako výrazu věrnosti vůči Bohu.
- Ř 6,16 – Jde o víc než o správné dny, jde o to, koho uznáme za svého pána. Komu projevíme věrnost?
- Mk 7,9 – Jádrem problému se dotýká zachovávání Božích nebo lidských přikázání.
- J 14,15 – Ježíš nás vybízí, abychom ho z lásky poslouchali.
- Ž 91 – Bůh nám slibuje svoji ochranu v době soužení.

34. Běžně kladené otázky o katolictví

Byl Petr prvním papežem? Co myslel Ježíš tím, že řekl Petrovi: „...a na té skále zbuduji svou církev“? (Mt 16,13-19)

Cesarea Filipova byla střediskem řecké filozofie, římské logiky a židovského tradičního náboženství. Ježíš se postavil proti největším náboženským a filozofickým systémům svojí otázkou: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Když mu učedníci odpověděli: „Za Jana Křtitele, Elijáše, Jeremjáše,“ zeptal se přímo jich: „A za koho mne pokládáte vy?“ Ježíš si přál, aby projevíli hlubší víru, aby jej vyznali jako Mesiáše. Petr bezprostředně odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Tuto myšlenku mu vnukl Duch svatý. Ježíš správnost Petrova vyznání potvrdil slovy: Ty jsi Petros (malý kámen, kterým je možno pohybovat), ale na té skále – Petra (nepohybnelný základ, kterým jsem já – Kristus) vybuduji svou církev, proti které nic nezmohou ani síly pekla.

Církev je postavena na Ježíši Kristu. On je úhelný kámen, který stavitelé zavrhlí. (1 Pt 2,4-8) Petr sám chápal Ježíše Krista jako skálu. Pavel v 1 K 10,4 jasně prohlásil, že „tou skálou byl Kristus“. David napsal: „Jen v Bohu se ztiší duše má,

...Jen on je má skála, má spása, můj nedobytný hrad.“ (Ž 62,1-2) Kromě Ježíše Krista žádný jiný základ není. (1 K 3,11) Pekelné mocnosti nikdy nezvítězí nad Kristovou církví. Petr svého Pána zapřel třikrát. Snažil se ho odvrátit od jeho úmyslu jít do Jeruzaléma. Nejodvážnější učedník nepochopil Ježíšovo poslání. Ježíš mu řekl: „Jdi za mnou, satane.“ (protože Petra ovlivňoval) Církev nebyla nikdy vybudována na slabém Petrovi, nýbrž na silném Kristu. Petr sám si tuto vzácnou pravdu uvědomoval. Ježíš Kristus se stal zdrojem jeho síly, středem jeho života a základem, na kterém stál.

Co jsou „klíče království“, které Ježíš dal Petrovi a všem učedníkům? (Mt 16,19)

Pomocí klíčů otevíráme a zavíráme dveře. Ježíš řekl: „Já jsem ta cesta (dveře). Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ (J 14,6) Není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni. (Sk 4,12) Celé Písmo vydává svědectví o Ježíši. (J 5,39) Zákoníci a farizeové vzali „klíč poznání“ o Mesiáši (L 11,52) a zavřeli lidem nebe. „Klíče“, které Ježíš dal Petrovi (Mt 16,19) a ostatním apoštolům (Mt 18,18) do rukou, jsou Ježíšova slova, jeho učení o odpuštění lidských hříchů, o vysvobození z prokletí hříchu a o pokoji, který Kristus lidem nabízí za cenu své krve prolité na Golgotě. Poznání Ježíše jako zaslíbeného Mesiáše otevírá nebesa. (Iz 22,22)

Je možné, aby satan při svém působení používal zázraky?

Ano, je to skutečně možné! Ve Zj 13,13 Jan popisuje démonské duchy, kteří „činí zázraky“. Podle Zj 16,14 a Zj 19,20 přijmou tisíce lidí znamení šelmy proto, že uvěří falešným satanovým zázrakům. Pavel nás v 1 Te 2,9-11 varuje před falešnou mocí, divy a zázraky satana. Apoštol nám zde odhaluje příčinu, proč lidé budou svedeni: „neboť nepřijali a nemilovali pravdu“. Jedinou ochranou proti oklamání je přijetí Ježíše, původce pravdy, a poznání jeho pravdy. Iz 8,20 nám zjevuje něco podstatného: „K zákonu a svědectví! Pokud oni neučí v souladu s jeho slovem, pak proto, že v nich není žádné světlo.“ (angl. překlad) Mt 7,21 popisuje, že na konci přijdou mnozí lidé ke Kristu a řeknou mu, že v jeho jménu konali mnoho zázraků. Spasitel jim však řekne: „Odejděte ode mne, činitelé nepravosti, nikdy jsem vás neznal“ (přestože v jeho jménu vykonávali mnohé zázraky). Stejně slovo „nepravost“ nacházíme v 1 J 3,4, kde Jan říká, že „hřích je přestoupení zákona“. Pokud zázraky vedou ke zlehčení zdravotních zákonů, které Bůh vložil do každého nervu, do celé tkáně lidského organismu,

nebo pokud vedou k znevážení jeho mravního zákona a Desatera, pak moc, která zázraky vykonává, není z Boha.

Co Bible učí o panně Marii?

Jednou z velkých pravd Bible je i ta, že Boží Syn Ježíš Kristus se narodil z panny. Prorok Izajáš to předpověděl víc než 600 let dopředu. (Iz 7,14) Josefovi se zjevil anděl Gabriel, aby mu vysvětlil význam Mariina těhotenství. Anděl překvapil Josefa slovy: „Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí lid svůj z jeho hříchů.“ (Mt 1,21) „Co v ní bylo počato, je z Ducha svatého.“ (v. 20) Apoštol Pavel měl pravdu, když napsal: „Vpravdě veliké je tajemství zbožnosti: Bůh byl zjeven v těle.“ (1 Tm 3,16) Bible nikde neříká, že Marie byla bezhříšná. (Ř 3,23) Píše, že to byla zbožná a spravedlivá žena. Neučí však, že by ji lidé měli uctívat. Uctívat máme jedině Boha. (Zj 14,7) Když Jan padl před nebeským poslem na kolena a chtěl se mu klanět, anděl ho rázně napomenul, aby to nedělal, a řekl mu: „Bohu se klaněj“. (Zj 19,10) Úctu k Marii můžeme nejlépe vyjádřit tím, že se budeme držet její rady, kterou vyslovila ona sama v Káni Galilejské: „Udělejte všechno, co vám nařídí.“ (J 2,5) Úctu k Marii nejlépe projevíme poslušností Ježíše Krista.

35. Pravá církev

- Zj 14,6-12 – Poselství pravé Boží církve v závěru dějin.
- Zj 14,6 – (první část) Boží pravá církev zvěstuje evangelium. (viz Ef 2,8; 1 J 1,7; J 1,12)
- Zj 14,6 – (poslední část) Boží církev je světoširé, mezinárodní a misijně založené hnutí. (Mt 28,19-20; Mk 16,15)
- Zj 14,7 – (první část) Boží církev vybízí lidi, aby svým životním stylem oslavovali Boha. (1 K 6,19-20; 10,31)
- Zj 14,7 – (uprostřed) Boží pravá církev hlásá: „Nastala hodina soudu.“ (Mt 12,33.37; Sk 24,25; Da 7,9-14)
- Zj 14,7 – (poslední část) Boží pravá církev vyzývá lidstvo, aby Boha uctívalo jako svého Stvořitele.
- Zj 4,11 – Jádrem bohoslužby je skutečnost, že Bůh nás stvořil.
- Ex 20,8-11 – Symbolem stvoření je sobota.
- Gn 2,1-3 – Pravá Boží církev nás vede zpět k zachování soboty, které začalo už v Edenu.

- Zj 14,12 – Pravá církev vede lidi k víře v Ježíše a poslušnosti jeho přikázání.
- Zj 14,8 – Boží pravá církev varuje před falešným učením a před bludy duchovního Babylóna.
- Zj 14,9-11 – Boží pravá církev učí pravdu o stavu člověka po smrti. (J 11,11-14; Kaz 9,5; Ž 146,3-4)
- J 10,16 – Ježíš jako pravý pastýř vybízí lidi, aby ho následovali a stali se součástí jeho pravé církve.
- Zj 22,17 – Duch a nevěsta říkají: „Přijď!“ Boží mocný Duch a biblické a na Krista soustředěné učení jeho církve nás vybízí, abychom se stali jeho součástí.

36. Duchovní Babylón ze Zjev 17. kapitoly

- Zj 17,1-5 – Bůh popisuje duchovní odpadlý systém, který opustil Boží pravdy.
- Da 8,12 – Pravdu svrhl na zemi.
- Ef 5,31-33 – Nevěsta ženichova symbolizuje jeho církev.
- Jr 6,2 – Dcera Sijónská je jako krásná žena.
- Iz 51,16 – Sijón je Boží lid.
- Zj 12,1-3 – Krásná žena ukázaná Janovi představuje novozákonní křesťanskou církev.
- Zj 17,1-2 – Nevěstka ze Zj 17 symbolizuje odpadlou církev.
- Zj 17,4 – Barvy ženy, purpurová a rudá, jsou barvami římské církve. Její sídlo leží na sedmi pahorcích Říma. (v. 9)
- Zj 17,5 – Tento odpadlý systém je oživením starověkého Babylóna.
- Gn 11,9 – Babylón představuje zmatek. Zde Bůh zmátl jazyky. Duchovní Babylón znamená náboženský zmatek.
- Dn 4,30 – Babylón je lidský systém založený na lidských tradicích a úspěších. (Iz 45,22)
- Jr 51,47 – Starý Babylón naplnil své chrámy modlami, stejně jako duchovní Babylón.
- Ex 20,4-5 – Nemáme dělat a uctívat žádné modly.
- Ez 8,14 – Ženy oplakávaly Tamúza, boha přírody. Zde nacházíme původ uctívání „svatých“.
- Kaz 9,5 – Mrtví neví nic.
- Ž 115,17 – Mrtví nechválí Boha.

- Ez 8,16 – Lidé v Božím chrámu uctívali boha slunce.
- Ez 20,12.20 – Sobota je Božím znamením.
- Zj 17,12-14 – Duchovní Babylón se pokusí sjednotit lidstvo, když zřídí pozemské „Boží království“, a bude vynucovat svěcení společného dne bohoslužby.
- Zj 18,1 – V době duchovní krize bude země osvětlena Boží slávou.
- Zj 18,2-4
1 J 3,4 – Bůh naposled vybízí lidi, aby vyšli z Babylóna.
- Hřích znamená přestoupení Božího zákona. Bůh naposled vybízí lidi, aby přestali přestupovat jeho zákon a připojili se k lidu, který ho zachovává.
- Zj 14,12 – Zde jsou ti, kdo zachovávají Boží zákon a mají víru Ježíšovu.

37. Boží dar proroctví

- Am 3,7 – Bůh zjevuje svou vůli prostřednictvím proroků.
- Nu 12,6 – Vidění a sny jsou jedním z prostředků, kterými Bůh komunikuje s lidmi.
- Zj 19,10 – Svědectví Ježíšovo je dar proroctví.
- Zj 12,17 – Satan bojuje proti ostatkům, které zachovávají Boží zákon a mají svědectví Ježíšovo.
- Zj 22,6.9 – Anděl, který se zjevil Janovi, byl anděl proroctví. Tentýž anděl se zjevuje v posledních dnech.
- Ef 4,8.11-15 – Jedním z Božích darů církvi je dar proroctví, který bude církev mít až do konce.
- 1 K 1,4.7 – Církev očekávající Kristův příchod nebude mít nedostatek v žádném daru.
- 1 J 4,1 – Bible nás vybízí, abychom „zkoumali duchy“. Každý prorocký projev musíme podrobit biblické zkoušce pravosti proroka. (Mt 24,5.11.24)

Test pravosti proroka

- Dt 13,1-4 – Prorok vždy vede k poslušnosti Boží vůle.
- Jr 28,8-9 – Předpovědi proroka se musí naplnit, pokud nejsou podmíněné.

- Iz 8,19-20 – K zákonu a svědectví, jinak nemluví pravdu.
- Ez 7,26 – Když se neřídí zákonem, Bůh odnímá vidění.
- 1 J 4,1-3 – Prorok vždy musí klást největší důraz na Ježíše.
- Da 10,17 – Pravý prorok ve vidění nedýchá.
- Mt 7,15-16 – Skutečný život proroka dodává důvěryhodnosti jeho poselství.
- 2 Pa 20,20 – Věřte prorokům a povede se vám dobře.
- 1 K 12,27-28 – Bůh dává své církvi posledních dnů, zachovávající jeho příkázání, proroka, aby ji provedl krizí.

Jako Jan Křtitel jí má pomoci v přípravě na druhý příchod Ježíše Krista.

Adventisté sedmého dne věří, že pravý prorocký dar v církvi se projevil v životě a díle Ellen Gould Whiteové. Její spisy nemají nahradit Bibli. Jsou však naplněním Zj 12,17, kde je řečeno, že v církvi posledních dnů se projeví prorocký dar. Její spisy obstojí v testu pravosti proroka.

38. Biblický křest

- Mt 28,19-20 – Jděte, učte všechny národy, křtíte je.
- Mk 16,16 – Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen.
- J 3,5 – Člověk se musí narodit z vody a Ducha.
- Ef 4,5 – Jeden Pán, jedna víra, jeden křest.
- Mt 3,13-17 – Ježíš byl pokřtěn v Jordánu jako dospělý muž.
- J 3,23 – Biblický křest vyžaduje dostatek vody.
- Mk 1,9-10 – Ježíš vstoupil do vody, byl celý ponořen.
- Sk 8,38 – Filip i komorník vstoupili do vody, komorník byl pokřtěn ponořením.
- Ko 2,12 – Ve křtu je člověk „pohřben“ s Kristem.
- Ř 6,3-6 – Křest je symbolem smrti starého života a počátkem nového života v Kristu.
- Sk 2,38 – „Pokání čiňte a přijměte křest.“
- Mk 16,16 – Kdo uvěří a nechá se pokřtít, bude spasen.
- Sk 2,41.42 – Lidé, kteří přijali jeho slova, byli pokřtěni. Zůstávali ve společenství a v apoštolském učení. (Mt 28,19-20)
- 1 Ko 12,13 – Křest je začleněním do těla církve. (Sk 2,46-47)

- Mt 28,19-20 – Ježíš dal právo křtít pouze svým učedníkům, kteří lidi učili Kristovo učení. Kristus jim nařídil, aby je naučili všechno a pak je pokřtili. Když ti Duch svatý dá vnitřní přesvědčení, že bys měl být pokřtěn, připoj se k církvi, která zachovává Boží přikázání, včetně zachovávání soboty.
- Sk 22,16 – Vstaň, nechej se pokřtít a obmyj své hříchy.

39. Desátky a křesťanské správcovství

- Dt 8,18 – Bůh lidem dává schopnost získávat prostředky.
- Ž 24,1 – Celá země je vlastnictvím Hospodina.
- Ag 2,8 – Boží je i zlato a stříbro.
- Mal 3,8-11 – Člověk by neměl okrádat Boha. Máme do Božích skladů přinést úplné desátky. Vyzkoušejme si, že Bůh nám požehná.
- Př 3,9-10 – Ctíme-li Boha na prvním místě, bohatě nám požehná.
- Mt 6,33 – Hledejme nejprve Boží království, ostatní nám bude přidáno.
- Gn 14,20 – Abraham dal ze všeho desátky Melchisedechovi, který byl předobrazem Krista.
- Lv 27,32 – Desátky znamenají desetinu příjmů.
- Mt 23,23 – Ježíš potvrdil platnost desátek a zdůraznil i potřebu milosrdenství, spravedlnosti a lásky.
- 2 K 9,7 – Bůh miluje ochotného dárce.
- 1 K 9,13-4 – Ti, kdo káží evangelium, by z něj měli být i živi.
- 1 Tm 5,18 – Dělník je hoden své mzdy.
- Př 11,24-25 – Bůh svým požehnáním obohatí ochotného dárce.
- Dt 14,22 – Boží pokyn o desátcích platí dnes stejně jako v době starého Izraele.
- J 13,17 – Když známe tyto věci, budeme šťastní, když je budeme činit.

40. Normy křesťanského života

- 2 K 5,20 – Jsme velvyslanci Ježíše Krista.
- Iz 62,10 – Vyvyšujme Kristovu zástavu před lidmi.

- 1 J 2,15-17 – Nemilujme svět, který pomíjí.
- Ř 12,1-2 – Nepřizpůsobujme se vnitřně ani navenek světu.
- Fp 4,7-8 – Plňme svoji mysl čistými a svatými věcmi.
- 2 K 3,18 – Měníme se tím, na co se díváme.
- Ž 11,5 – Bohu se nelíbí ten, kdo miluje násilí.
- Ž 119,37 – Odvrátme svůj zrak od marností.
- Fp 2,5 – Smýšlejme stejně jako Ježíš Kristus.
- 1 Tm 2,9-10 – Ženy se mají oblékat střízlivě, bez ozdob.
- 1 Pt 3,2-5 – Pravé ozdoby nejsou šperky, ale krása srdce.
- Gn 35,2-4 – Jákob vyzval svoji rodinu k sundání ozdob a zničení model a bůžků.
- Ex 33,3-6 – Izraelci při vstupu do zaslíbené země sundali ozdoby.
- Iz 3,16-24 – Bohu se nelíbí, když se jeho lid kráší ozdobami, a chybí mu krása povahy.
- Oz 2,13 – Ozdoby jsou spjaty s modloslužbou a odpadnutím od Boha.
- Zj 17,1-5 – Odpadlá církev, která nemiluje Ježíše, je vyobrazena jako ozdobená nevěstka.
- Iz 61,1-3 – Ježíš nám dává pravou krásu, obléká nás oděvem spravedlnosti, zdobí nás ozdobami pokoje, radosti. (v. 10)
- J 8,29 – Dělejme vždy to, co se líbí Bohu.
- J 13,17 – Šťastný je jedině ten, kdo zná a plní Boží vůli.
- Ž 40,8 – Bože, mým potěšením je, abych plnil tvoji vůli.

41. Duch svatý

- J 16,7 – Kristus Ducha svatého nazývá osobním zájmenem „on“.
- J 16,8 – Duch svatý usvědčuje z hříchu.
- Mt 28,19-20 – Duch svatý je částí božství.
- Ef 4,30 – Ducha svatého lze zarmoutit.
- Gn 6,3 – Duch svatý se trápí, když neděláme dobro, ke kterému nás on vede.
- Ř 8,2 – Duch svatý se za nás přimlouvá a lká.
- Ř 8,27 – Duch svatý myslí.
- Ř 8,16 – Duch svatý nám dává přesvědčení, že jsme Boží děti.
- Ga 5,22-26 – Duch svatý v našem životě působí ovoce Ducha.
- Ez 36,26-27 – Duch svatý proměňuje naši povahu, dává nové srdce.

- Gn 1,2 – Duch svatý se spolu s Otcem a Synem podílel při stvoření a spolupracuje i při duchovní obnově lidí.
- Ř 8,11 – Nemusíme se bát smrti, protože v moci Ducha budou věrní lidé vzkříšeni z mrtvých.
- J 16,13-14 – Duch svatý člověka uvádí do veškeré pravdy.
- J 14,26 – Duch svatý je božský učitel.
- Mt 12,31-32 – Naprosté a trvalé odmítání usvědčující, proměňující a vyučující moci Ducha svatého vede nakonec k neodpustitelnému hříchu.
- Ř 8,14 – Když Duchu svatému dovolíme, aby nás vedl, pak se stáváme Božími syny a dcerami.

42. Běžně kladené otázky o Duchu svatém

Co nás Bible učí o mluvení nesrozumitelnými jazyky (jako o projevu křtu Duchem svatým – pozn. překl.)?

Když uvažujeme o daru jazyků, měli bychom si pečlivě všimnout následujících bodů:

1. Ve Sk 2 byly jazyky skutečnými jazyky, kterými se lidé dorozumívali, zvěstovali evangelium a Boží pravdy. (Sk 2,4-8)
2. Slovo „glosolalia“ znamená mluvení srozumitelným jazykem. (Zj 14,6)
3. V knize Skutků jsou o jazycích pouze tři zmínky. (Sk 2,10,19)
V každém případě jde o skupiny lidí mluvící různými jazyky.
 - a) Ve Skutcích 2,8.11 jde o skutečné jazyky.
 - b) Ve Skutcích 10 mluví jazyky Kornélius a jeho rodina, kteří přijali Ježíše Krista. Petr byl Žid a Kornélius Řek. Kornélius mluvil skutečným jazykem, kterému rozuměl Petr. To potvrdilo skutečnost Kornéliova obrácení v Petrově mysli. Sk 11,17 říká, že učedníci obdrželi tentýž dar jazyků.
 - c) Pavel byl apoštolem, který kázal evangelium lidem různých národností. Ten vydává svědectví v Efezu. (Sk 19) Pokaždé, když se v knize Skutků apoštolských hovoří o jazycích, jsou přítomni lidé několika jazykových skupin.
4. Sbor v Korintu byl problémovým sborem apoštola Pavla. Často v něm probíhaly spory a boje. V Korintu se Pavel snažil získat kontrolu nad zneužíváním právého daru:

- a) V jednom okamžiku může mluvit jen jeden člověk. (1 K 14,27)
 - b) Vždycky by měl být přítomen vykladač. (1 K 14,28)
 - c) Při jedné bohoslužbě by měli mluvit jen dva nebo tři. (v. 27)
 - d) Mluvící rozumí tomu, co říká. (v. 32)
 - e) Bůh není původcem nepořádku. (v. 33)
5. Pavel vybízí k inteligentní komunikaci. (v. 9.19)
6. Protože Duch svatý překládá naše modlitby do jazyka nebes a přimlouvá se za nás před Božím trůnem, je zbytečné se modlit jazykem, kterému nerozumíme. (Ř 8,26)
7. Nejvyšší schopností, kterou nás Bůh vybavil, je naše mysl. Je nebezpečné dovolit jakékoli moci, aby ji ovládala. Mysl je sídlem inteligence. Boha uctíváme svojí myslí. Každá forma bohoslužby, která jde mimo mysl, se může stát emocionální manipulací. (Fp 2,5)
8. Jazyk je pouze jeden z duchovních darů. Není žádným znamením naplnění Duchem svatým. Tím je svědectví. (Sk 1,6-8) Každý člověk nedostává dar jazyků (skutečného jazyka) ke kázání evangelia. Když je to potřebné, Bůh tento dar lidem dá. (1 K 12,6-11.18.29.30)

II. Praktické křesťanství

1. Poznávání pravdy

1. Přistupuj k Bibli s otevřenou myslí. (Mt 11,25)
2. Věř, že ti Bůh ukáže pravdu, když ji budeš hledat celým srdcem. (J 8,32; Jr 29,13)
3. Modli se, pros o vedení Duchem svatým. Bůh nám slibuje, že Duch svatý nás povede k pravdě. (J 16,13)
4. Když se zabýváš určitým tématem, snaž se vyhledat a prostudovat co nejvíce biblických textů týkajících se daného tématu. Nevyvozuji závěry z jediného textu. (Iz 28,9.10; 1 K 1,13)
5. Přijmi Bibli jako Boží slovo zjevující pravdu. (2 Pt 1,21; J 17,17)
6. Buď připraven změnit způsob svého myšlení. Nikdy nepoznáš pravdu, pokud v ní nebudeš chtít žít. (J 7,17)
7. Buď ochoten vzdát se svých vlastních představ, když poznáš, co učí Boží slovo. (Př 14,12; J 17,17)
8. Neposlouchej ty, kteří se tě snaží odradit od života a činů, o nichž Bible jasně učí. (Př 19,27)
9. Pán Ježíš je cesta, pravda i život. Hledej Ježíše ve všem, co studuješ. Ptej se: Jak mě může studium tohoto tématu ještě více přiblížit k Pánu Ježíši? (J 14,6)

2. Principy modlitby

1. Náš milující Otec nás vyzývá k hledání. (L 11,13; Mt 7,11 Ž 65,2; Mk 11,23.24)

2. Ujistí se, zda jsi skutečně odevzdal svůj život Ježíši. Řiď se vždy Boží vůlí. (1 J 5,14.15; Mt 26,39)
3. Předlož Bohu v modlitbě všechno, co tě trápí nebo nějak znepokojuje. (1 Pt 5,7; Ž 55,22)
4. Chval Boha a děkuj mu v každé modlitbě. (Fp 1,4; Ko 3,15-17; 1 Te 5,18)
5. Účelem modlitby je vést člověka k užšímu společenství s Bohem. (Zj 3,20; Ef 3,16-19)
6. Bůh nás vyzývá, abychom si k modlitbě našli tiché místo, kde by nás nikdo nerušil, a hovořili k němu s otevřeným srdcem. (Mk 1,35; Jr 29,13)
7. Někdy je dobré uchýlit se při modlitbě do ústraní, kde tě poslouchá jen Bůh a nikdo jiný. (Mt 26,39)
8. Zaznamenávej si Boží odpovědi a přemýšlej o nich. (Dt 8,2; 1 Pa 16,12)

3. Jak se mohu stát křesťanem

1. Přijmi skutečnost, že tě Bůh miluje nesmírnou láskou a chce tě zachránit. (2 Pt 3,9)
2. Vyznej, že jsi hříšník, který je bez pomoci Ježíše Krista odsouzen k smrti. (Jr 17,9; Ř 3,23 a 6,23)
3. Přijmi spasení jako dar od Ježíše Krista. Záchranu nelze získat spravedlivým jednáním a dobrými skutky. (Ef 2,8,9; Ř 3,24-27)
4. Odvrát se od zlého a vyznej Ježíši hříchy, které jsi spáchal. (Sk 3,19; 1 J 1,9)
5. Věř, že ti Bůh skrze oběť Ježíše Krista odpouští. Když odevzdáš svůj život Ježíši, budeš očištěn a získáš dar věčného života. (Ef 1,4-7; 1 J 5,11-13)
6. Když se takto staneš Božím dítětem, Bůh změní tvůj život a Duch svatý tě povede. (J 1,12; 2 K 5,17)
7. Naš milující Spasitel nám slíbil, že nás povede po cestě do nebe. Můžeš klopýtnout, upadnout, ale pamatuj, že On je stále s tebou a je připraven tě zvednout a jít s tebou dál. (Iz 41,10)

4. Boží vedení při rozhodování

1. Bůh nám slibuje moudrost, když o ni budeme prosit. (Jk 1,5)
2. Hledej ve svém srdci skryté, ale i známé hříchy, které ti mohou bránit slyšet Boží odpovědi na tvé modlitby. (Ž 66,18)

3. Přemýšlej o tom, zda vším, co děláš, oslavuješ Boha. (Jk 4,3)
4. Věř, že tě Pán Bůh chce vést a že tě také povede. (Ž 32,8; Iz 58,11)
5. Ověř si, zda rozhodnutí, které se chystáš učinit, je dostatečně podloženo biblickými texty. Bible je bohatým pramenem poznání a Bůh nás často vede slovy Písma. (Ž 119,10.11.105.133)
6. Porad' se s těmi, kteří věří Božímu slovu a odevzdali svůj život Pánu Ježíši. (Př 11,14.15.22)
7. Prozíravě uvažuj o duchovních okolnostech, jež ti pomohou určit, kterou cestou se máš vydat. „Prozíravost“ se podobá ukazateli, který ti pomáhá v procesu rozhodování. Není žádnou pravdou Božího slova, ale je důležitá, protože se podílí na procesu rozhodování. (Př 23,26; Kaz 8,5; Ř 8,28)
8. Když ses již dříve modlil za to, aby ses správně rozhodl, přemýšlel jsi o svém rozhodnutí, čekal na odpověď a sledoval znamení prozřetelnosti, uděláš moudré rozhodnutí, protože tě vede Bůh. (Ž 90,12)

5. Co dělat pro růst víry

Víra je plná důvěra k Bohu. Je to vztah, kdy důvěřuješ Bohu jako svému nejlepšímu příteli. Tento vztah vyrůstá z úzkého společenství s ním a z vědomí, že o tebe pečuje a chce ti dát to nejlepší.

1. Víra je podstatou naší náboženské zkušenosti. (Žd 11,1)
2. Ježíš nás zve k budování vztahu vzájemné důvěry s naším milujícím nebeským Otcem. (Mk 11,22-24)
3. Bez víry je nemožné se modlit. (Žd 11,6)
4. Bůh udělil každému křesťanovi míru víry. (Ř 12,3)
5. I malá víra nás spojuje s Božím podivuhodným dílem. (L 17,5.6)
6. Četba o příkladech věrných mužů a žen v Bibli posiluje naši víru. (Ř 10,17)
7. Abychom měli prospěch ze čtení Bible, je třeba k ní přistupovat s vírou a otevřenou myslí. Snaž se vžít do každého příběhu. Když budeš věřit Bohu a studovat jeho slovo, On uskuteční ve tvém životě podivuhodné změny. Naše víra roste díky prožívaným zkušenostem. (Žd 4,2)
8. Čím více budeš studovat Bibli, tím více poroste i tvoje víra. (2 Pt 1,3.4)
9. Víra nás sblíží s Ježíšem. (Žd 10,22.23)

10. Žít ve víře znamená denně prohlubovat vztah důvěry s Kristem. (Ř 11,17.18)
11. Když hledíme na Ježíše, věříme mu a přijímáme od něho víru, pak naše víra roste. (Ž 12,1.2)
12. Víra není přesvědčení, že Pán Bůh bude dělat to, co my chceme. Víra je hledání Boží vůle. (Mt 26,39)
13. Jestliže upřímně a s vírou hledáme Boží vůli, můžeme Bohu pevně důvěřovat, že nám ji zjeví. (1 J 5,14)

Život křesťana je neustále se prohlubující vztah důvěry k milujícímu Bohu, který nejlépe ví, co je pro jeho dítky dobré – a podle toho s nimi také zachází.

6. Zvládnání hněvu, zahořklosti a nepřátelství

1. Připusť, že se hněváš, buď čestný před Bohem. Nesnaž se před ním skrývat své skutečné pocity. (Žd 4,13; Ef 4,26)
2. Pátrej po příčině svého hněvu. Pán Bůh se zeptal Kaina: „Proč ses tak rozhněval?“ (Gn 4,6)
3. Nenech se opanovat emocemi. (Př 16,32; Kaz 7,9; Př 14,29)
4. Modli se, pros Boha o pomoc! Pamatuj, že slova vyřčená v hněvu mohou vyvolat rozhořčení u těch, jimž jsou adresována.
5. Odpouštěj druhým, kteří ti v hněvu ublížili. Když Bůh odpustil tobě, pros ho, aby odpustil i těm, kteří ti ublížili. (Ef 4,32; L 11,4; Ko 3,13)
6. Snaž se zbavit hněvu rychle, nedovol, aby v tobě rostl. (Ef 4,26)

7. Jak přemáhat pokušení

1. Satan je původcem všech pokušení člověka. (Jk 1,12-15; J 13,2)
2. Bůh nikdy nedovolí, abys byl pokoušen víc, než můžeš snést. (1 K 10,13)
3. Pán Ježíš byl pokoušen mnohem častěji a silněji než my, a přece zvítězil. (Žd 4,15.16)
4. Nad pokušením můžeš zvítězit jedině v moci Ježíše Krista. (1 J 5,4; Ř 8,5-15; 1 K 1,27-30)
5. K udržení vítězství nad pokušením je nutné se vyhýbat místům, lidem nebo věcem, které se mohou stát zdrojem pokušení. (Jk 4,7.8; Fp 4,7.8)

8. Pomoc lidem, kteří se cítí méněcenní

1. Milující Stvořitel ti chce ve tvém životě pomoci. Když se mu odevzdáš, jsi přijat do Boží rodiny. (Ef 3,10.19; J 1,12)
2. Jako bytost jsi jedinečný. V celém vesmíru neexistuje jiná bytost úplně stejná jako ty. Bůh tě považuje za vzácného. (Iz 43,1.4.7.21; 13,12; Ex 33,12)
3. Ježíš Kristus za tebe zemřel. V jeho očích máš nesmírnou hodnotu. (Ga 2,20)
4. Tvé fyzické indispozice nebo nedostatky neodradí Boží lásku. Pán Bůh pracuje jen pro tvé dobro. (Ř 8,28.31-37)
5. Bůh má pro tebe v životě úkol. (Ž 37,23; Jr 1,5)
6. Když vložíš svůj život do jeho rukou, On ti poskytne prostor k seberealizaci. (Př 3,5.6; Ž 1,1-3)

9. Jak čelit strachu

1. Spolehni se na Boží lásku a budeš zbaven strachu. (1 J 4,18.19; Ž 56,3; Př 3,23-26)
2. Satan na tebe přivádí obavy a strach, ale Pán Bůh ti nabízí pokoj. (2 Tm 1,7; Ž 27,1)
3. Vlož své břemeno strachu na Pána, On tě povzbudí a dá ti odpočinek. (Ž 55,22; Mt 11,26-28)
4. Boží přítomnost odhání obavy a strach (Iz 41,10; Ž 61,2)
5. Důvěřuješ-li plně Bohu, nemusíš mít obavy z toho, co o tobě lidé říkají nebo co si o tobě myslí.
6. Bůh má pod kontrolou všechny okolnosti, které na tebe působí. Můžeš jim bez obav čelit. (Ž 46,1.2; 91,1-5)

10. Co s osamělostí

1. Pán Bůh se zjevuje Jákobovi, když se cítí sám a opuštěn, a ujišťuje ho o své péči. (1 Gn 28,15)
2. Když Eliášovi hrozila smrt, skryl se v jeskyni. Tam k němu Bůh promluvil a povzbuzoval ho. (1 Kr 19,9.11-15)
3. Pán Bůh slibuje, že své děti nikdy neopustí. (Žd 13,5)
4. Když byl Ježíš uražen a ponižován a nakonec umíral na kříži, plně poznal, co znamená být osamocen. (Iz 53,3.4; 63,3.9)

5. Když přijdeš k Ježíši, naplní tvé srdce slávou své přítomnosti. Přijme tě jako své dítě. (2 K 6,16-18)
6. I opuštěnou a osamocenou ženu – křesťanku – Bůh ujišťuje naplněním potřeb jejího srdce. (Iz 54,4-8)
7. Aby ses zbavil samoty, snaž se potěšit někoho ve svém okolí. Abys mohl získat přátele, musíš nejprve být přítelem sám sobě. (Př 11,25; 18,24)

11. Vítězství nad depresí

Deprese, které trápí tisíce lidí, mají různou intenzitu. Některé deprese jsou tak silné, že je třeba požádat o pomoc lékaře a psychologa, aby bylo možné postiženému pomoci. Důležitou roli hraje také vůle. Bible popisuje základní principy pomoci těm, kteří trpí depresemi.

Definice deprese: Deprese je pocit skleslosti, kdy člověk ztrácí radost, problémy se zdají větší a neřešitelné a budoucnost neposkytuje žádnou naději.

Takové a podobné pocity nemáš sám. I velcí mužové víry pociťovali, co znamená prožívat strach.

1. Podívejme se třeba na Davida. (viz Ž 6,67; 40,12; 88,14)
 Ve chvílích úzkosti objevil následující zbraň proti depresi:
 - a) Pán Bůh nás neopustí, když jsme v úzkých. (Ž 16,8; 139,7-17)
 - b) Naše víra a naděje nám dovoluje radovat se i v těžkých chvílích. (Ž 62,6.7; 28,7.8)
 - c) Bůh využívá zkoušek a těžkostí k tomu, aby nás přitáhl blíže k sobě. V každé zkoušce slyšíme výzvu k modlitbě. (Ž 119,67; Ž 119,71; 62,8)
 - d) Pán Bůh má v každé chvíli můj život ve svých rukou. (Ž 118,6.8.14.17)
2. Modlitba a díkyvzdání jsou klíčem k vítězství nad depresí. (Ž 118,1; 113,3; 71,1-3.8.24; 59,6)
3. Bůh nás vede k tomu, abychom se na něho obrátili ve chvílích deprese. Je připraven vyslyšet naše modlitby. (Ž 61,2; 60,4; 56,3.8.11)
4. Nevyznaný hřích vede k pocitu viny a k depresi. Jestliže se cítíš vinen nějakým hříchem, postupuj podle rad Bible. (Ž 38,17.18; 1 J 1,9 – vyznej svůj hřích.)
5. Modli se modlitbu Žalmu 51 a vírou přijmi odpuštění. Máš-li nejasný pocit viny, naplň svou mysl myšlenkou: „Bůh mne miluje a přijímá mě jako své dítě“. (1 Tm 2,3-6; J 1,12; 1 Pt 3,9; Kaz 1,3-7)

6. Deprese také mohou přijít v době fyzické indispozice. Po svém velkém triumfu nad Bálovými kněžími na hoře Karmel upadl Eliáš do tak hluboké deprese, že chtěl zemřít. (Nezapomeňme, že tento muž nikdy nezemřel). Unavenému, hladovému a k smrti vyčerpanému útekem před Jezabel se Eliášovi honily hlavou deprimující myšlenky. (Viz 1 Kr 19,1-4) Boží odpověď na Eliášovu depresi nacházíme v jeho nočním vidění, teplém jídle a ve slovech povzbuzení. (1 Kr 19,5-13)
7. Jako vězeň v Římě objevuje apoštol Pavel následující zbraně proti depresi a pocitu úzkosti:
 - a) Mít na paměti Boží svrchovanost. (Fp 1,12)
 - b) Oslavovat Krista svým jednáním a činy. (Fp 1,20)
 - c) Modlit se a děkovat i ve zkouškách. (Fp 4,6)
 - d) Radovat se ve zkouškách. (Fp 4,4)
 - e) Mít na paměti, že Bůh je nade všemi problémy a může naplnit všechny potřeby. (Fp 4,13.19)

12. Uzdravování ran z dětství

Mnozí lidé cítí nenávisť vůči těm, kteří jim nějak ublížili v dětství. Následující biblické studium by nám mělo pomoci zbavit se nenávisti a umožnit Duchu svatému, aby zacelil rány z dětství.

1. Bible nám radí, abychom odložili dětinské starosti a všechno, co nás trápilo v dětství. (1 K 13,11)
2. Apoštol Pavel nás vyzývá, abychom zapomněli na nepříjemné věci, které jsou již za námi. (Fp 3,13)
3. Na svoji minulost můžeme zapomenout jen tehdy, jsme-li čestní k sobě i k druhým. (Ef 4,25)
4. Pán Bůh nás znal ještě dříve, než jsme se narodili. Už tehdy měl plán pro náš život. (Jr 1,5)
5. Bůh je svrchovaný a my jsme jeho služebníci. Nikdo nemůže zmařit jeho plán pro náš život. (Ef 2,10)
6. Všechno, co Bůh dělá, je vysoce účelné a děje se v pravý čas. (Kaz 3,1.11)
7. Bůh uzdravuje zlomená srdce a obdařuje nás krásou, která rozptyluje šed' všedních dnů. (Iz 61,1-3)
8. Odpouštějme druhým, jako Ježíš odpouští nám naše hříchy. (Ef 4,32)

9. Častokrát je pro nás velmi obtížné odpustit těm, kdo nám ublížili. Ježíš však odpustil i těm, kdo ho ukřižovali. Řiďme se jeho příkladem. (Ko 3,13) Pomstychtivost je sebezničující. Jestliže nad ní s Boží pomocí zvítězíme, budeme uzdraveni. (Ř 12,19-21)

13. Sedm kroků, jak pomoci lidem přestat kouřit

1. Uvědom si, že kouření je hřích proti tvému tělu a také proti Bohu. „Vy-
bízím vás, bratří, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu
milou oběť, to ať je vaše pravá bohoslužba.“ (Ř 12,1) „Oslavujte Boha
také svým tělem. Nepatříte sami sobě. Bylo za vás zapláceno výkupné.“
(1 K 6,19,20)
2. Přiznej sám sobě svou slabost a neschopnost zvítězit nad kouřením sám
ve vlastní síle. (J 15,5)
3. Uvěř, že všude tam, kde jsi slabý, je Bůh připraven ti pomoci. Když nejsi
schopen něco udělat, pamatuj, že On je mocný. (Fp 4,13; 1 J 5,14,15)
4. Zřekni se kouření a všeho, co je s ním spojeno. Udělej to pro Pána Ježíše,
a nikdy se k tomu již nevrátíš. On ti dá moc zvítězit natrvalo. (Joz 24,15;
2 K 6,2)
5. Když ti Bůh daruje vítězství, v modlitbách za to děkuj. (1 K 15,57;
1 J 5,4) Je možné, že se tě ještě někdy zmocní touha po kouření jako
důsledek působení nikotinu na buňky tvého těla. Uvědom si však, že
nepotřebuješ kouřit. Jestli jsi kuřákem, musel ses někdy v minulosti pro
kouření rozhodnout. Sám můžeš kouření odolávat pouze určitou dobu,
avšak trvalého vítězství lze dosáhnout jen v moci Ježíše Krista.
6. Znič všechny své zásoby kuřiva a tabáku. Vyhod' je a nic si nenechávej.
Podříd' se Bohu a ďábel tě nebude moci svádět. (Jk 4,7,8)
7. Následující body ti pomohou odolávat touze po nikotinu:
 - Když se tě zmocňuje touha po tabáku, začni pomalu, zhluboka
dýchat, až pomine.
 - Pij 10-12 sklenic vody denně po následujících pět dní.
 - Umyj se před spaním v teplé (ne v horké) vodě.
 - Věnuj spánku pravidelně asi 8 hodin.
 - Vyhýbej se kávě a všem alkoholickým nápojům.
 - Každý den si udělej alespoň dvakrát krátkou procházku.
 - Stále děkuj Bohu za to, že je mocnější než tabák. (1 J 4,4)

14. Problémy se zaměstnáním v sobotu

1. Pročti si texty Bible, které se týkají biblické soboty. (Gn 2,1-3; Ex 20,8-11; Ez 20,12; L 4,16; Sk 13,42-44; Iz 66,22.23) Není snad důležité všechny tyto texty číst. Je však podstatné uvědomit si, proč světíme sobotu.
2. Vysvětli, že Bůh se zajímá o potřeby každého člověka a slibuje, že má moc je naplnit. (Mt 6,33; Fp 4,19; Ž 37,23-27)
3. Odpověz si na následující otázky:
 - a) Kdo je mým skutečným pánem? Koho poslouchám, komu sloužím? (Ř 6,16; Sk 5,29)
 - b) Zakotvil jsem pevně svou víru v Bohu a jeho slovu? Přijímám vše, co říká? (Mk 11,23.24)
4. Když lidé poznávají Boží pravdu a chtějí požádat své zaměstnavatele o volnou sobotu, povzbud' je, aby zdůraznili, že žádají výhradně z náboženských důvodů. Přijali sobotu jako sedmý den Hospodinův a rozhodli se jej světit. Vědí, že svěcení soboty vyžaduje jedno z přikázání Desatera, které nelze porušovat. Tito žadatelé nechtějí přijít o práci, ale přejí si být uvolněni z práce od západu slunce v pátek do západu slunce v sobotu. Měli by také zdůraznit, že jsou ochotni pracovat jiný den v týdnu, včetně neděle.
5. Předlož zaměstnavateli písemnou žádost od kazatele, aby se přesvědčil, že jsi členem celosvětové církve, která má mnoho milionů světitelů soboty.
6. Předlož Bohu svůj problém na modlitbě. Modli se s těmi, kteří prožívají stejný problém a žádají o volnou sobotu.
7. Ujistí je, že Bůh o nich ví a že se o ně v případě ztráty zaměstnání postará, protože mu zůstali věrni. (Iz 56,2; 58,13.14)

15. Historické údaje o změně soboty

1. „Má církev právo ustanovovat svátky?“ Stephen Keenan píše: „Má na to právo, protože má řídit veřejnou bohoslužbu. Kdyby tuto moc neměla, nemohla by nahradit svěcení soboty, sedmého dne, nedělí – prvním dnem týdne. Tato změna nemá žádný podklad v Písmu.“ (Stephen Keenan, A Doctrinal Catechism, str. 174)
2. “Můžete číst Bibli od Genesis po Zjevení a nikde nenajdete ani řádek, který by ospravedlňoval svěcení neděle. Písmo vyzdvihuje význam soboty – dne, který my (katolíci) nikdy světit nebudeme.“ (Kardinál James Gibbons, Věra našich otců str. 111)

3. Monsignor Segur napsal: „Byla to katolická církev, která z moci svého božského poslání přeložila den odpočinku ze soboty na neděli kvůli památce vzkříšení Ježíše Krista. Všechny protestantské církve, které svěťí neděli, uznávají autoritu katolické církve, která změnu provedla.“ (Monsignor Segur – Plain Talk About the Protestantism Today str. 225)
4. “Katolické církvi se také přisuzuje, že sobota byla změněna na neděli v rozporu s Desaterem. Žádný jiný příklad nepřetřásají, jako právě změnu soboty. Chtějí tím jen dokázat, jak veliká je moc církve, když dala dispens od přikázání Desatera a něco na něm změnila.“ (Philip Schaff – The Creeds of Christendom sv. 3., str. 64)
5. Římskokatolická církev na koncilu v Laodikeji oficiálně „přeložila svatost dne odpočinku ze soboty na neděli.“ Čtěme v katechismu:
 - Otázka: „Který den je sobota?“
 - Odpověď: „Sobota je sobotou.“
 - Otázka: „Proč svěťíme neděli místo soboty?“
 - Odpověď: „Svěťíme neděli místo soboty, protože katolická církev na koncilu v Laodikeji (roku 336 n. l.) přeložila svatost dne odpočinku ze soboty na neděli.“ (Peter Geirmann – The Convert’s Catechism of Catholic Doctrine str. 50, 2. vydání z roku 1910)

III. Pochopení dalších náboženských skupin

1. Baptisté

Církev baptistů se dělí přibližně na 25 různých částí. V USA má asi 30 milionů členů. Baptisté mají své kořeny v reformaci, když jistí studenti Bible objevili způsob křtu ponořením. Přijali Boží slovo jako jediný pramen pravdivého poznání, kříž jako střed víry a vodu křtu jako vnější vyznání této víry.

Roku 1611 založil John Smith první baptistický sbor na Britských ostrovech. Nejprve v Anglii a později v Americe první baptisté uvěřili, že spasení je nabízeno všem. Odmítli tak Kalvínovu představu o tom, že spasení budou pouze někteří, předem vybraní jedinci. V roce 1644 bylo v Anglii již 50 baptistických sborů. Američtí baptisté považují za svého zakladatele Rogera Williamse, který založil na Rhode Islandu stát, jenž zaručoval občanům náboženskou svobodu. Williams prosazoval úplnou odluku církve od státu. To ho vedlo k založení osady, kde by každý mohl svobodně vyznávat svou víru. Během staletí se baptisté významně zasazovali o náboženskou svobodu. První sbory na americké půdě založil Williams v Providence na Rhode Islandu v roce 1639 a John Clark v Newportu roku 1648. Baptisté ve svém vyznání zdůrazňují křest ponořením a náboženskou svobodu. Malá skupina baptistů objevila důležitost svčení soboty.

Společné body víry

1. Bible je jediným pravidlem víry (někteří baptisté dokonce věří ve verbální inspiraci Bible).
2. Spasení lze získat pouze na základě milosti, skrze Krista

3. Bůh je jedinou a svrchovanou hlavou církve
4. Ježíš přijde na tento svět podruhé
5. Biblický křest je křest ponořením
6. Odluka církve od státu

Hlavní věroučné omyly

1. Tajné vytržení: Kristus se vrátí tajně pro svůj lid a vezme ho s sebou dříve, než na svět dopadnou rány.
(Viz 1 Te 4,16.17; 2 Te 1,7-9; Mt 13,30; L 17,26-37; Mt 24,27; Ž 50,3; Zj 1,7)
2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla.
(Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je na 53 místech Bible ztotožňována se spánkem.
3. Věčné utrpení: Bůh potrestá hříšníky věčným peklem.
(Viz Mal 4,1-3; Ž 37,10.11.20.38; Ju 7,2; 2 Pt 2,6; Zj 20,9; Žd 12,29)
4. Spasení jednou provždy: Kdo pozná Krista a přijme spasení, nemůže ho již nikdy ztratit.
(Viz 1 K 15,1.2; 2 Pt 2,20,22; 1 K 9,27; Žd 4,4-7; Zj 3,5; viz též Fp 4,3 – Když přijmeme Krista, naše jména jsou zapsána do knihy života. Pokud se někdo odvrátí od Boha, jeho jméno je odtud vymazáno)
5. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit. (Viz Gn 2,1-3; Ex 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
6. Zákon byl zrušen na kříži: (Viz Mt 5,17.18; J 14,15; Ř 6,13.14; 3,28-31; Ž 40,8; Žd 8,10; 1 J 2,3-6; J 2,10-17)

Jak hovořit s baptisty

Při rozhovorech s přáteli z řad baptistů vycházej ze společných bodů víry. Zpočátku se vyhýbej tématu o sobotě, vyprávěj o Ježíši, zdůrazňuj spasení z milosti. Hovoř o tom, co pro nás Kristus vykonal svou smrtí na kříži. Vysvětli, že láska vede k dodržování zákona. (Ef 2,8-10; Jk 1,10-17; Ř 3,15-31; 6,14; Jan 14,15) Vyhýbej se konfliktům a nepřijí se! Silou argumentů můžeš sice zvítězit v disku-

si, ale přátele ztratíš. Buduj vztah ke svým baptistickým přátelům na společné lásce k Ježíši Kristu. Modli se s nimi. Společně děkujte Bohu za to, co vykonal ve vašem životě. Teprve tehdy, až navážeš hluboký přátelský vztah, vysvětlí pod vedením Ducha svatého pravdy, které vyznává pouze církev adventistů sedmého dne.

Postupuj takto:

1. Vydej svědectví o tom, jak Ježíš změnil tvůj život.
2. Vyzvedni důležitost Ježíšovy pomoci v každodenním životě.
3. Věnuj svým přátelům nějakou knihu zaměřenou na Krista (např. Touha věků, Cesta ke Kristu nebo vhodné číslo Znamení doby).
4. Pozvi své baptistické přátele domů na oběd.

2. Baptisté sedmého dne

Adventisté sedmého dne mají společné kořeny s baptisty sedmého dne. Ráchel Oaksová-Prestonová (baptistka sedmého dne) objevila společně s Josephem Batesem pravdu o sobotě a po pozorném studiu ji oba přijali za svou. První posluchači Williama Millera světili neděli, ale pod vlivem svých přátel – baptistů s.d. přijali sobotu jako den odpočinku. Baptističtí křesťané hlásali pravdu o sobotě také v Evropě. Církev vznikla v Americe koncem 17. století v Newportu na Rhode Islandu. Počet členů se v USA pohybuje okolo 5000 a celkový počet na světě kolem 50000. Správním centrem církve je Generální konference, ale každá kongregace je do značné míry samostatná.

Hlavní rozdíl mezi baptisty sedmého dne a adventisty sedmého dne je v přístupu k proroctvím. Adventisté se nazývají církví ostatků podle Zj 14,6-12. Je to poselství pro poslední dobu, které probudilo misijní hnutí a způsobilo růst církve adventistů do té míry, že dnes čítá okolo deseti milionů členů.

Společné body víry

1. Bible je inspirovaným Božím slovem
2. Trojjediný Bůh je svrchovanou hlavou církve
3. Vzkříšení
4. Spasení je na základě víry skrze Ježíše Krista
5. Svěcení soboty
6. Křest ponořením
7. Druhý příchod Krista

Hlavní věroučné omyly

1. Spasení jednou provždy: Kdo pozná Krista a přijme spasení, nemůže ho již nikdy ztratit. (Viz 1 K 15,1.2; 2 Pt 2,20-22; 1 K 9,27; Žd 4,4-7; Zj 3,5; viz též Fp 4,3 – Když přijmeme Krista, naše jména jsou zapsána do knihy života. Pokud se někdo odvrátí od Boha, jeho jméno je odtud vymazáno.)
2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla.
(Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Job 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je na 53 místech Bible přirovnána ke spánku.
3. Věčné utrpení: Bůh potrestá hříšníky věčným peklem. (Viz Mal 4,1-3; Ž 37,10.11.20.38; Ju 7,2; 2 Pt 2,6; Zj 20,8,9; Žd 12,29)
4. Tajné vytržení: Kristus se vrátí tajně pro svůj lid a vezme ho s sebou dříve, než na svět dopadnou rány. (Viz 1 Te 4,16.17; 2 Te 1,7-9; Mt 13,30; L 17,26-37; Mt 24,27; Ž 50,3; Zj 1,7)

Jak hovořit s baptisty sedmého dne

1. Při rozhovorech vycházej ze společných bodů víry. Zdůrazni víru a odevzdání se Ježíši, neboť v něm je spasení. (Sk 4,12)
2. Zeptej se, zda rozumějí Božímu poselství pro dobu konce. (Zj 14,6-12)
Upozorni, že Zj 14 obsahuje poselství stejně důležité, jako byla pro Noema v jeho době zpráva o tom, že přijde potopa. Navrhni svým přátelům společně studium těchto témat.
3. Baptisté sedmého dne vydávají velké množství literatury, v níž se pokoušejí vyvracet dar prorocství Ellen Gould Whiteové. Studium daru prorocství pro Boží lid poslední doby podle Ef 4,8.11-15; 1 K 1,6-8; Zj 12,17; 19,10 a charakteristiky pravého proroka podle Dt 13,1-4; Iz 8,20; Da 10,17; Jr 28,9 a Mt 7,15 je vhodné zařadit později. Zpočátku je lepší vyhýbat se citlivým místům a sporným bodům. Mnohé baptisty sedmého dne jistě zaujmou prorocství Daniela a Zjevení.

3. Biblické naddenominační církve

Biblické naddenominační církve vzešly během posledních padesáti let z hnutí fundamentalistických křesťanů, kteří hlásali návrat k učení Bible. Poukazovali

na všeobecné odpadnutí v církvích a rozhodli se vrátit k odkazu novozákonního křesťanství. Tyto skupiny jsou charakteristické silnými osobnostmi kazatelů, jejichž kázání a charismatické vůdčovství vedlo k vytvoření mnoha nezávislých církví, které netvoří celistvou strukturu. Jejich vyznání se většinou shodují, ale v některých bodech se liší. Všeobecně biblické naddenominační církve přijímají:

1. Inspiraci Bible
2. Spasení z pouhé milosti
3. Výklad proctví orientován do budoucnosti – víra v tajné vytržení
4. Nesmrtelnost duše
5. Od zmrtvýchvstání Krista je dnem Páně neděle
6. Bohoslužba zaměřena na oslavu Krista
7. Spasení jednou provždy
8. Většina církví věří, že Boží zákon byl na kříži zrušen

Společné body víry

1. Inspirace Bible
2. Trojjediný Bůh
3. Kristocentrický výklad Písma
4. Spasení pouze z milosti
5. Druhý příchod Krista
6. V době všeobecného odpadnutí je třeba se vrátit k Bibli a navázat na víru novozákonní církve

Hlavní věroučné omyly

1. Tajné vytržení: Kristus se vrátí tajně pro svůj lid a vezme ho s sebou dříve, než na svět dopadnou rány. (Viz 1 Te 4,16.17; 2 Te 1,7-9; Mt 13,30; L 17,26-37; Mt 24,27; Ž 50,3; Zj 1,7)
2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
3. Spasení jednou provždy: Kdo pozná Krista a přijme spasení, nemůže ho již nikdy ztratit. (Viz 1 K 15,1.2; 2 Pt 2,20-22; 1 K 9,27; Žd 4,4-7;

Zj 3,5; viz též Fp 4,3 – Když přijmeme Krista, naše jména jsou zapsána do knihy života. Pokud se někdo odvrátí od Boha, jeho jméno je odtud vymazáno.)

4. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit.
(Viz Gn 2,1-3; Ex 20,8-11; Ez 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
5. Zákon byl zrušen na kříži: (Viz Mt 5,17.18; J 14,15; Ř 6,13.14; 3,28-31; Ž 40,8; Žd 8,10; 1 J 2,3-6; Jk 2,10-17)

Jak hovořit s přáteli z naddenominačních církví

1. Buduj přátelství na vzájemné křesťanské lásce, která vychází z jednoty v Kristu a z víry, že Bible je Boží slovo.
2. Vyprávěj vlastní zkušenosti ze setkání s Ježíšem, kdy jsi získal jistotu, že jsi spasen.
3. Zdůrazni, že Bible jako Boží slovo je jediným pravidlem víry.
4. Prostudujte společně okolnosti druhého příchodu Ježíše Krista. Při studiu upozorni na základě příslušných biblických textů, že „tajné vytržení“ není biblické. Takto si otevřeš cestu k dalšímu společnému studiu.
5. Na základě proctví Da 2 a Mt 24 ukaž, že Ježíš Kristus přijde brzy na svět podruhé.

4. Buddhisté

Buddhou byl nazván mladý muž, jehož vlastní jméno bylo Gautama. „Buddha“ znamená „plně osvícen.“ Buddha žil v 6. století př. n. l., t.j. přibližně před 2500 lety. Po jeho smrti se během krátké doby nové náboženství rozšířilo a zasáhlo téměř třetinu lidstva. Buddhismus je dominantním náboženstvím na Srí Lance a v zemích střední, jižní a jihovýchodní Asie. Učí, že tajemstvím života je bratrská láska a že příčinou bídy a zla ve světě je sobectví, které je možné odstranit cestou „osmi klikatých stezek“:

1. Pravou vírou
2. Plným úsilím
3. Správným myšlením
4. Vysokými cíli
5. Usilovnou prací
6. Dobrými skutky

7. Bezúhonným životem

8. Správnou meditací

Tajemstvím života je láska. Jedině láska může zvítězit nad nenávisť. Láska je pokladem života. Jeho cílem je Nirvána – stav nejvyššího blaha, míru a lásky. Jedním z největších klamů buddhismu, na který se často zapomíná, spočívá v nepochopení zdroje lásky. Lidská přirozenost je poznamenána hříchem a náprava je možná pouze skrze Krista. Buddhisté věří v neosobního boha, Ježíš byl pouze moudrým člověkem. Spasení je splynutí s vesmírným vědomím – je to stav míru a pokoje bez osobní identity. Tohoto stavu lze dosáhnout dobrými skutky a bezúhonným životem.

Jak hovořit s buddhisty

1. Vyprávěj, jaký pokoj a jistotu přináší Ježíš do tvého života.
2. Ptej se svých přátel např.: Co je zdrojem lásky? Proč někdy děláme něco špatně, i když jsme se rozhodli dělat to dobře? Mohou spravedliví lidé lhát? (Lež je pro buddhisty jedním z největších hříchů) Mohl by Ježíš – spravedlivý muž – lhát v otázce svého původu, když tvrdil, že je Bůh? Proč tak často cítíme vinu? Proč chybujeme?
3. Životní cíl – láska – je chvályhodný. Studujte společně příčiny zla, Boží plán spasení a odpuštění v Ježíši Kristu.
4. Buduj důvěru v Bibli na prorocích. Daniel 2 nebo starozákonní předpovědi týkající se prvního a druhého příchodu Ježíše Krista mohou silně zapůsobit na mysl buddhistů.

5. Episkopální

Episkopální odvozuji svůj původ od anglické anglikánské církve, kterou založil král Jindřich VIII., když se v roce 1564 z politických důvodů oddělil od římskokatolické církve. Episkopální církev si zachovala strukturu i liturgii církve katolické. Písmo je chápáno spíše jako směrnice pro život křesťana, nikoli jako základní a jediné pravidlo života církve. Episkopální nemají přísná pravidla víry. Písmo je vykládáno podle církevní tradice. Církev je velmi tolerantní a aktivně pomáhá sociálně slabším jedincům. V USA je přibližně 2,5 milionu episkopálních. „Kniha společných modliteb“, napsaná v roce 1549, obsahuje základní věroučné body církve. Uznává křest dětí, nesmrtelnost duše, staví se za svěcení neděle a tvrdí, že Bible je ovlivněna kulturou, v níž vznikala, a nemůže tudíž být uznávána jako souvislé poselství od Boha.

Společné body víry

1. Trojjedinost Boží – existují tři sobě rovné, věčné, milující osoby jediného Boha – Otec, Syn a Duch svatý.
2. Boží přirozenost – episkopální, stejně jako adventisté sedmého dne, kladou velký důraz na skutečnost, že Bůh je láska.
3. Konečné vítězství pravdy – episkopální a adventisté sedmého dne společně věří, že se na konci času ukáže Boží dobrota a laskavá povaha.
4. Modlitba – episkopální a adventisté sedmého dne věří v Boha, který odpovídá na modlitby.
5. Sociální otázka – křesťanská láska vede k péči o chudé, nemocné a trpící.

Hlavní věroučné omyly

1. Bible je ovlivněna kulturou, a proto nemůže být podkladem víry.
(Viz 2 Tm 3,16.17; J 17,17; 2 Pt 1,21; 1 Tm 2,15; J 7,17)
2. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit.
(Viz Gn 2,1-3; Ex 20,8-11; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
3. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla.
(Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
4. Křest dětí: Nemluvnata jsou křtěna na odpuštění Adamova hříchu (tzv. dědičného hříchu).
(Viz Mt 3,13-17; Ko 2,12; Mt 28,19.20; Ř 6,1-6; Sk 8,35; 2,38-41; Mk 16,15.16; J 3,32)
5. Spasení lze dosáhnout dobrými skutky a spravedlivým životem
(Viz Ř 3,10; Jr 17,9; Iz 64,6; 2 K 5,21; Ga 3,13; Ř 3,23-28; 5,18)
Vysvětlil svým episkopálním přátelům velikost a důležitost Kristovy oběti.

Jak hovořit s episkopálními

Episkopální jsou všeobecně velmi přátelští, pozorní a milí lidé. Když navážeš osobní přátelství, otevřeně pohovoř o tom, co pro tebe znamená Ježíš Kristus. Na své svědectví navaž vyprávěním o inspiraci Bible. To je výchozí bod ke změně

pohledu na Bibli. Dále je dobré pokračovat studiem prorocství (Da 2 a Mt 24) a okolností druhého příchodu Ježíše Krista. Duch svatý naplní srdce posluchačů a mnozí se probudí ze svého duchovního spánku.

6. Hinduisté

Hinduisté získali jméno podle Hindustánu, perského slova znamenajícího „země Hindů“ (nebo Indů). Hinduisty lze snadno poznat podle jejich dlouhých vlajících šátků. Ženy nosí charakteristické barevné sárí. Hinduisté jsou tradičně rozděleni do čtyř kast:

1. Bráhmani
2. Věšové
3. Kšátriové
4. Šúdrové

Kdo není členem žádné kasty, je nazván „nedotknutelným.“ (Kdo se ho dotkne, poskvrní se). Vzájemný boj mezi kastami je naprosto běžný. Bráhmani jsou nejvyšší kastou. Sňatky a přátelské a obchodní vztahy mezi členy jednotlivých kast jsou vyloučeny.

Hinduisté všeobecně věří:

1. Bůh je neosobní existence přítomná všude (pantheismus).
2. Konečného spasení lze dosáhnout spravedlivým životem a dobrými skutky.
3. V reinkarnaci – řetěz znovuztělování po smrti, trvající do doby, kdy člověk dosáhne stavu dokonalosti zvaného Karma.
4. Ježíš byl spravedlivý člověk, osvícený učitel a prorok.
5. Hinduistické spisy jako např. Bhagavadgíta jsou v oblasti morálky na vyšší úrovni než Bible.
6. Smyslem života je dosažení „stavu dokonalosti.“

Jak přistupovat k hinduistům

Mezi hinduismem a křesťanstvím je jen málo společného. Většina pokusů křesťanů oslovit hinduisty skončila neúspěchem. Pokud nepřijmou Bibli, nelze budovat hlubší přátelství. Navrhují následující postup:

1. Snaž se navázat osobní vztah. Pozvi své hinduistické přátele domů na oběd. Uvítají vegetariánské jídlo. To je první společný bod.

2. Diskutujte společně o původu dobra a zla. Kde se vzalo zlo a proč?
3. Pokus se vysvětlit, že Bůh nemůže být cosi neosobního. Boží stvoření je osobní a vysoce účelné. Jak může potom být Bůh neosobní? Jak může něco neinteligentního stvořit inteligentní bytosti? Kde se vzala láska? Pohovořte o kastách – jestliže jsme všichni Božími dětmi, proč bychom se měli dělit do kast?
4. Po několika návštěvách společně prostudujte otázky týkající se inspirace Bible.
5. Vyprávěj o svých osobních zkušenostech s Ježíšem.
6. Velmi pozorně vysvětli Boží plán spasení.
7. Reinkarnace je nebiblická z následujících důvodů:
 - a) Spasení přichází pouze skrze Ježíše. (Ef 2,8-10; 2 K 5,21)
 - b) Lidská přirozenost je nedokonalá, je poznamenána hříchem. (Jr 17,3; Iz 59,2)
 - c) Po smrti není druhá možnost spasení. (Žd 9,27.28; 2 K 6,2)
 - d) Lidská duše není nesmrtelná. (Kaz 9,5; Ž 115,17; J 11,11-14)

Hinduisté jsou ke křesťanství tolerantní. Hinduisty žijící v USA nebo v Evropě je mnohem snazší oslovit evangeliem, než hinduisty v Indii. Evangelium je nadnárodní a nadkulturní. Mění srdce lidí na celém světě, dává naději do budoucnosti a jistotu spasení v Kristu. Modli se za své hinduistické přátele a pozoruj působení Ducha svatého.

7. Katolíci

Římskokatolická církev se snaží odvozovat svůj původ od církve novozákonní tvrzením, že apoštol Petr byl prvním papežem. Ježíšova slova „A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev... Dám ti klíče království nebeského...“ (Mt 16,18.19) jsou chápána jako předání Boží moci papeži a církvi, jejíž autorita převyšuje autoritu Bible. Správný výklad Písma může poskytnout jedině církev skrze své kněze. Výklad je řízen církevní tradicí. Výnosy církevních koncilů, papežské encykliky a dekrety tvoří základ katolické věrouky. (Soubor věroučných bodů spolu s „jediným správným výkladem Bible“ je sepsán v tzv. katechismu, jemuž je přiznávána vyšší autorita než Bibli – pozn. překl.)

Na světě je asi 926 milionů katolíků (tj. 18,5 % světové populace).

Zvážíme-li, že pouze 32 % lidstva tvoří křesťané, je katolicismus dominantním nábožensko-politickým systémem. Přibližně každý čtvrtý občan USA se hlásí

ke katolické církvi (tj. 53 mil. katolíků v USA). Mnozí jsou otevření, hledající křesťané toužící po odpuštění, které může dát pouze Ježíš. Tisíce jich touží po poznání pravdy, kterou lze nalézt pouze v Božím slově. Ze všech náboženských skupin jsou katolíci snad nejvíce otevření poselství Písma.

Společné body víry

1. Trojjednost Boží
2. Vzkříšení
3. Nutnost respektování Boha
4. Inspirovanost Bible
5. Druhý příchod Kristův
6. Důležitost modlitby

Hlavní věroučné omyly

1. Postavení papeže: Ježíš předal svoji moc Petrovi a ta dále během staletí přecházela z papeže na papeže jako na „hlavu církve.“
(Viz Ef 1,22; 4,15; 1 K 10,4; 5 Dt 32,3,4; Ž 62,1,3; 1 Pt 2,7)
2. Svátosti: Bůh působí svou milostí prostřednictvím svátostí křtu, biřmování, zpovědi, svatého přijímání, pokání, manželství.
(Ježíš je jediným prostředníkem mezi Bohem a lidmi – 1 Tm 2,5; Ř 6,12.14-16; 3,25-31)
3. Očistec: Duše, která ve chvíli smrti opouští tělo a je poskvrněna jen lehkými hříchy (katol. církev dělí hříchy na „lehké“ a „těžké“; hranice mezi oběma skupinami je značně nejasná – pozn. překl.), nepatří do pekla, ale zároveň nemůže vstoupit do nebe. Přichází proto na určitou dobu do očistce, kde trpí, a takto se očisťuje od lehkých hříchů. Tato představa je založena na naprostém nepochopení principu spasení a na nebiblické víře v nesmrtnost duše.
4. Tradice je nad Bibli. Písmo může vyložit správně pouze církve v souladu s usneseními koncilů a církevní tradicí. (Viz J 17,17; 2 Tm 3,16; J 5,39; 2 Tm 2,15; J 16,7-13)
5. Neposkvrněné početí: Ježíš byl bezhříšný, protože Maria byla zázračně zbavena „dědičného hříchu“ skrze Ducha svatého.
(Viz Ř 3,23; 3,9-12; Iz 64,6; Jr 17,9)
6. Zpověď: Pozemský kněz se stává prostředníkem mezi Bohem a člověkem. (Viz 1 Tm 2,5; Žd 4,14-16; 1 J 1,9)

7. Zázraky, vidění, znamení: Zázračná znamení a vidění potvrzují pravdivost učení církve. Bible však upozorňuje na satanovy podvody. Všechna zázračná znamení musí být konfrontována s Božím slovem! (Viz Zj 16,13.14; 19,20; Mt 7,21-23; 24,24; Dt 13,1-3; Iz 8,20, L 16,31)
8. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
9. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit.
(Viz Gn 2,1-3; Ex 20,8-11; Ez 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42- 44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
10. Modlitby za mrtvé: Naše prosby a modlitby mohou zmírnit utrpení duší v očistci.
(Viz Kaz 9,5; Ž 115,17; 6,5; 146,3.4; J 11,11-14.17.25.43; Ez 14,14.20; Ž 49,7.8; 1 Tm 2,6)
11. Křest dětí: Nemluvnata jsou křtěna na odpuštění Adamova (tzv. dědičného) hříchu.
(Viz Mk 16,16; Sk 2,38-42; Mt 28,18-20)

Jak hovořit s katolíky

Přátelské, laskavé a otevřené jednání pramenící z Božího slova má velký vliv. Měj na paměti následující body:

1. Katolíci všeobecně vysoce respektují Bibli jako Boží slovo, přestože ji většina z nich nezná a nikdy ji nestudovala. Stále však roste skupina tzv. „evangelických“ katolíků, kteří pravidelně Bibli studují.
2. Katolíci často prožívají velké vnitřní zápasy, když se zabývají otázkou, zda lze dosáhnout spasení dobrými skutky. Potřebují ujištění o spáse v Kristu. (1 J 5,11-17)
3. Katolíci jsou také často otevření hlubšímu poznání biblických pravd. Hlavně jde o prorocství. Jsou obvykle fascinováni např. Da 2, Mt 24 a přesně předpověděným životem Ježíše Krista.
4. Na společných setkáních se nejprve věnuj otázkám původu a inspirovanosti Bible, dále proroctvím a principu spasení. Při prvních setkáních se snaž vyhnout otázkám zákona, soboty a její změny atd.

5. Když budeš později přednášet o sobotě, polož velký důraz na to, že přikázání o sobotě je součástí Desatera, které všichni katolíci respektují.
6. Opatrně vysvětluj svým katolickým přátelům, že Bible, a nikoli církev, je jediným pravidlem víry a života křesťana.
7. Tvoji katoličtí přátelé uvítají společnou modlitbu v přátelské a srdečné atmosféře.

Katolíci jsou často horlivými studenty Bible. Jejich srdce hoří po poznání pravdy. Chtějí znát Boží vůli. Jestliže je poselství Bible předneseno logicky a s láskou, tisíce katolíků ho přijmou.

8. Kristova církev

Byla založena ve čtyřicátých letech 19. století Alexadrem Campbelem. Vznikla oddělením od Presbyteriánské církve. Na přelomu 19. a 20. století se církev rozdělila kvůli neshodě v otázce založení Křesťanské misijní společnosti. V roce 1906 přijala název „Kristova církev.“ Dnes čítá cca 2,7 mil. členů. Je velmi obtížné určit přesný počet, protože každá kongregace se chová jako nezávislý subjekt plně svrchovaný v otázce svého řízení. Mezi hlavní body víry Kristovy církve patří:

1. Inspirovanost Bible. Starý zákon je však nižší autoritou než Nový zákon, a proto veškerá pravidla víry i života musí vycházet pouze z Nového zákona.
2. Jsme pod Novou smlouvou, a proto ustanovení Starého zákona (sobota, zdravotní zákony atd.) již neplatí.
3. Nesmrtelnost duše a věčné utrpení.
4. Svěcení neděle. Neděle není starozákonní sobotou, ale novozákonním dnem Páně.
5. Večeře Páně musí být slavena na každé bohoslužbě.
6. Jméno „Kristova církev“ je jediné pravé a biblické jméno Božího lidu. (Ř 16,16; Ko 1,24; Ef 5,27)

Společné body víry

1. Bible – základ víry
2. Kristus – jediný skutečný Spasitel světa
3. Skutečný, viditelný a slyšitelný druhý příchod Krista
4. Křest ponořením
5. Posláním křesťana je vydávat svědectví o Kristu

Hlavní věroučné omyly

1. Nový zákon je nad Starým zákonem. Veškeré učení církve musí proto vycházet z Nového zákona. (Viz 2 Tm 3,16.17; 2 Pt 1,21; 1 Pt 1,9-11; L 24,27.44)
2. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit.
(Viz Gn 2,1-3; Ez 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
3. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
4. Věčné utrpení: Bůh potrestá hříšníky věčným peklem.
(Viz Mal 4,1-3; Ž 37,10.11.20.38; Ju 7,2; 2 Pt 2,6; Zj 20,9; Žd 12,29)
5. Jméno „Kristova církev“ je inspirováno a vybráno Bohem jako jméno novozákonní církve. (Viz Mt 7,21-27; 1 J 2,3.4; Zj 14,12; J 14,15; 15,14)
6. Nová smlouva ruší Boží přikázání Starého zákona
(Viz Žd 8,10; J 14,15; Jk 2,10-12; 1 J 2,3.4; Zj 14,12)
7. Jsme zproštěni závazků vyplývajících ze Starého zákona. Bůh nám dává pokyny skrze Pavlovy listy.
(Viz J 5,34; 2 Tm 3,16.17; Jr 15,16; J 6,63; L 24,27.44) Ježíš a jeho slovo dávají jasné pokyny pro život každého křesťana.

Jak hovořit se členy Kristovy církve

1. Snaž se navázat přátelství. Při rozhovorech se často setkáš se snahou dokazovat, že „Kristova církev“ je pravé jméno Boží církve a že žijeme pod novou smlouvou.
2. Nejlépe je vyprávět o svých zkušenostech s Ježíšem jako první. Vyhybej se sporům a sporným bodům víry.
3. Můžeš půjčit, popř. i věnovat svým přátelům čísla Znamení doby, která jsou zaměřena na 2. příchod Krista. Skvělým dárkem je „Cesta ke Kristu.“
4. Když upozoruješ, že mysl tvých přátel je otevřena, začněte společně studovat prorocství Daniele a Zjevení. Studium prorocství nutí přemýšlet o hlubších pravdách Písma.
5. Je prospěšné setkávat se nad Bibli pravidelně jednou (popř. i dvakrát) v týdnu.

9. Křesťanská věda

Křesťanská věda vznikla v padesátých letech 19. století v Bostonu ve státě Massachusetts na základě vidění Marry Bakerové-Eddyové. Hlavním předmětem zájmu křesťanských vědců je moc ducha nad hmotou. Křesťanští vědci věří, že Bible hovoří obrazně pomocí různých symbolů. Ďábel neexistuje. Zlo tedy není reprezentováno nějakou určitou osobou, ale satan je pouze symbolem zla. V roce 1875 publikovala Mary Bakerová svoji knihu „Věda a zdraví“ s klíčem k Písmu. Říká zde, že pokud je Bůh dobrý, nekonečný a všemohoucí, zlo je neslučitelné s jeho charakterem. Křesťanští vědci přijímají Gn 1 jako ukázkou dokonalého stvoření a Gn 2 je alegorickým obrazem méně dokonalého stvoření. Zlo je tedy výsledkem chyby ve stvoření, kterou člověk přijal.

Církev nemá vysvěcené duchovní. Vydává všeobecně známý časopis „Christian Science Monitor“ – deník vycházející v mnoha jazycích.

Společné body víry

1. Bůh je věčný, milující, všemohoucí Otec
2. Duševní stav člověka má silný vliv na tělesnou kondici
3. Bůh vede i dnes svoji církev skrze dar Duchu proctví

Hlavní věroučné omyly

1. Bible je alegorická: Všechno, co Bible říká, nelze brát doslova. (Viz 2 Tm 3,16.17; 2 Pt 1,21; J 17,17; Zj 21,5; J 5,39)
2. Ďábel neexistuje: Satan je pouze symbolem zla (Viz Ez 28,12-15; Iz 14,12-14; Zj 12,7-9; Mt 4,16; 1 Pt 5,8; Ef 6,10-12)
3. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 6,6; 115,17; 146,4; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.

Jak hovořit s křesťanskými vědci

Zdůrazňováním pozitivního myšlení, duševní rovnováhy, nesobeckosti a vděčnosti upoutává křesťanská věda pozornost mnoha vzdělaných a finančně zajištěných lidí. Bohoslužby se skládají ze čtení Bible (pouze určitých pasáží) a spisů Mary Bakerové. Půjčováním (popř. i věnováním) knížek Touha věků, Cesta ke

Kristu atd. lze navázat přátelský vztah. Následující body by měly pomoci získat přátele z řad křesťanských vědců:

1. Buduj důvěru v Bibli na základě archeologických objevů a na proroctvích.
2. Diskutujte o hlavní otázce „velkého sporu věků“ – „mzdou hříchu je smrt“. (Ř 6,23)
3. Velmi pozorně vysvětli, co je hřích. (1 J 3,4)
4. Dále společně studujte plán spasení a důvod Ježíšovy smrti na kříži.

Většinou se setkáš s přátelským a srdečným přijetím ze strany křesťanských vědců a se zájmem strávit čas společným studiem Bible.

10. Letniční

Letniční hnutí je často nazýváno „třetím proudem“ křesťanství vedle protestantismu a katolicismu. Hnutí, čítající více než 10 milionů členů, se velmi rychle šíří. Zvláštní důraz je kladen na „křest Duchem svatým,“ který se projevuje tzv. mluvením jazyky (glossolalie), schopností uzdravovat, dělat zázraky atd. Současné letniční hnutí vzniklo v USA koncem 19. století. Růst hnutí během 20. století je zvláštním fenoménem moderního křesťanství. Letniční věřící můžeme najít všude na světě, zvláště pak v Jižní a Střední Americe a Africe a samozřejmě v USA. Letniční hnutí sílí také v zemích Východní Evropy. V době náboženského formalismu a povrchnosti v mnoha církvích přitahuje mnoho lidí spontánnost a neformálnost letničních bohoslužeb, které obsahují kázání, mluvení jazyky a uzdravování. Nemají pevný řád.

Společné body víry

1. Bible je jediným pravidlem víry
2. Spasení je skrze krev Ježíše Krista
3. Brzký druhý příchod Krista
4. Křest ponořením
5. Večeře Páně (někde i s umýváním nohou)
6. Vzkříšení
7. Duchovní dary církvi poslední doby

Hlavní věroučné omyly

1. Tajné vytržení: Kristus se vrátí tajně pro svůj lid a vezme ho s sebou dříve, než na svět dopadnou rány.

(Viz 1 Te 4,16.17; 2 Te 1,7-9; Mt 13,30; L 17,26-37; Mt 24,27; Ž 50,3; Zj 1,7)

2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla.

(Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)

Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.

3. Spasení jednou provždy: Kdo pozná Krista a přijme spasení, nemůže ho již nikdy ztratit.

(Viz 1 K 15,1.2; 2 Pt 2,20-22; 1 K 9,27; Žd 4,4-7; Zj 3,5 viz též Fp 4,3 – Když přijmeme Krista, naše jména jsou zapsána do knihy života. Pokud se někdo odvrátí od Boha, jeho jméno je odtud vymazáno.)

4. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit

(Viz Gn 2,1-3; Ex 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)

5. Mluvení jazyky: Znamení úplného křtu Duchem svatým se projevuje extatickým jazykovým projevem, jemuž nerozumí ani sám mluvčí, ale pouze Bůh. Většina letničních věří, že kdo nemluví jazyky, není pokřtěn Duchem svatým.

a) Vysvětlí svému letničnímu příteli, že věříš ve skutečný biblický dar mluvení jazyky.

b) Upozorní, že jedině Bůh určuje, komu udělí ten nebo onen dar. (1 K 12,11)

c) Každému není udělen dar mluvení jazyky, je to jeden z mnoha darů, které Bůh udílí. (1 K 12,27-31)

d) Láska je v Božích očích mnohem důležitější než jazyky nebo prorocství. (1 K 13,1.2)

e) Znamením, které svědčí o naplnění Duchem svatým, je milující srdce připravené vydávat svědectví o Ježíši Kristu. (Sk 1,6-8)

f) Dar jazyků není dán přednostně věřícím k jejich poučení, ale jako znamení pro nevěřící. (1 K 14,22)

g) Jazyky, které dává Bůh, jsou skutečně cizí jazyky, které mají pomoci odstranit bariéry v komunikaci a umožnit šíření evangelia. (Sk 2,4-11)

h) V 1 K 14. kapitole porovnává apoštol Pavel srozumitelnou řeč a nesrozumitelné mumláni. (1 K 14,7-19)

- i) Apoštol dále dává následující pokyny pro mluvení jazyky ve shromáždění:
 - Ve shromáždění by nemělo mluvit ve vytržení mnoho lidí najednou. (1 K 14,26.27)
 - Nejvýše dva nebo tři lidé mohou promluvit během jednoho shromáždění. (1 K 14,26.27)
 - Je nutné, aby ten, kdo mluví jazyky, měl tlumočníka, aby se mohlo účastnit celé shromáždění. (1 K 14,28)
- j) Naplnění Duchem svatým jsou ti, kteří z lásky k Bohu dodržují jeho přikázání. (Sk 5,32; J 14,15.16)

Jak hovořit s letničnými

1. Při rozhovorech s letničnými přáteli otevřeně vyprávěj o své lásce k Pánu.
2. Poděl se s nimi o své osobní zkušenosti s Ježíšem – jistotou věčného života. Boží slovo musí být základem naší víry. (J 17,17)
3. Naše emoce nemohou být směrodatné, neboť jsou nestálé a proměnlivé. Satan má možnost manipulovat s emocemi. Může také předvádět velké zázraky, znamení a divy, aby nás podvedl a oklamal. (Mt 24,24; Zj 16,13.14)
4. Mnozí budou v Kristově jménu konat mocné činy, vymítat démony, ale On jim řekne: „Odejděte, nikdy jsem vás neznal.“ (Mt 7,21-23)
5. Aby naše víra obstála, musí být zakotvena v Božím psaném slově. (Mt 7,24)
6. Je to Boží pravda, která odhaluje lež a klam. (Ž 119,104; J 8,32)
7. Duch svatý inspiroval Bibli. (2 Pt 1,21)
8. Být naplněn Duchem svatým znamená přijmout Ježíše Krista do svého života. (J 6,63)
9. Největším zázrakem je proměna – znovuzrození. (J 3,2-6)
10. Kdo odmítá Boží slovo, toho nepřesvědčí ani zázraky. (L 16,27-31)
11. Přijetí Boží pravdy tak, jak ji zjevuje Písmo, je zárukou, že nebudeme podvedeni. (2 Te 2,9-12)

11. Luteráni

Luteránství vyrůstá v 16. století z katolicismu. Strhující kázání Martina Luthera, spojená s podporou německých knížat, zasadila tvrdou ránu nadvládě Říma.

Luther věřil ve výsadní postavení Bible. Zdůrazňoval spasení z milosti skrze Kristovu oběť a poukazoval na neschopnost člověka dosáhnout spasení vlastními skutky. Luther viděl jako hlavní důvod Kristova příchodu na zem poskytnutí záchrany všem lidem. Lidé se nemohou spasit sami!

Luther si přál, aby Bible byla dostupná všem. Jeho překlad Nového (roku 1522) a Starého zákona (roku 1534) se záhy stal nejžádanější knihou v Německu. Luther nenacházel v Bibli podklady pro celibát, a proto prolomil letitou tradici a oženil se s bývalou jeptiškou. Jeho srdce hořelo touhou říci všem, že nejvyšší autoritou není církev, ale Bible a jen Bible.

Dnes existuje více než 10 různých denominací luterské církve, která dohromady čítá celkem 10 milionů členů. Během let se luteránství stalo velmi liberálním ve vztahu k Písmu. Někteří luteráni popírají vzkříšení, stvoření v sedmi dnech, jiní nevěří, že byla potopa, a někteří dokonce popírají druhý příchod Krista. Mnozí luteráni nestudují Bibli, na rozdíl od svých otců a dědů.

Společné body víry

1. Autorita Božího slova
2. Spasení pouze z milosti
3. Druhý příchod Krista
4. Boží svrchovanost
5. Nutnost respektování Božích zákonů

Hlavní věroučné omyly

1. Křest pokropením: (Viz Mt 28,19-20; Mk 16,16; Mt 3,13-17; Sk 8,26-38; J 3,32; Ř 6,1-8; Ko 2,12)
2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
3. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit.
(Viz Gn 2,1-3; Ez 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
4. Církev na stát: Luther je pro spolupráci církve a státu. Toto sepětí má vnést křesťanského ducha do politiky.

5. Přijímání: Luteráni kladou velký důraz na „skutečnou přítomnost Krista v přijímaném chlebu.“ Bible však učí, že přijímání chleba a vína při večeři Páně je připomínkou, symbolem Kristovy oběti. Slova „Já jsem“ neukazují na Kristovu přítomnost v chlebu. Ježíš o sobě také říkal: „Já jsem cesta“ nebo „Já jsem ta skála“, a neproměnil se přitom v silnici nebo v kámen. Ve všech případech jde o symboly, které ukazují na Kristovu činnost.

Jak hovořit s luterány

1. Snaž se navázat neformální přátelství. Při rozhovoru se soustřeď na zvýšení autority Písma a spasení z milosti.
2. Ukaž na prorocích (Da 2; Mt 24) aktuálnost poselství Bible pro naši dobu.
3. Snaž se studovat Bibli s přáteli pravidelně.
4. Luteráni obvykle dobře znají plán spasení, ale nikdy jej nestudovali v kontextu prorocství.
5. Dodržování Božích zásad je odpovědí na Kristovu lásku. (2 K 5,14,15) Kdo miluje Boha, touží žít podle jeho zákonů. (J 14,6) Pro každého luterána je nutné pokračovat v cestě, kterou nastoupil Luther (J 12,35). Světlo znamená pokrok. (Př 4,18)

12. Metodisté

Církev luteránů a kalvinistů během 17. a 18. století ustrnula na formalismu. Metodismus vzešel z německého pietistického hnutí, které vyzdvihovalo:

1. Bibli jako základ víry.
2. Ryzí křesťanství.
3. Svobodu vyznání a kázání evangelia.

Zakladatel metodistické církve John Wesley (1703-1791) studoval na univerzitě v Oxfordu, aby se stal duchovním. Zde založil náboženskou společnost zvanou „Svatý klub“. Díky disciplinovanosti, která mezi členy tohoto klubu panovala, byli nazváni metodisty. Po svém obrácení v Aldersgateské kapli 24. května 1738 začal Wesley číst Lutherovy spisy a jako laický kazatel cestoval po Anglii a zakládal metodistické sbory. Tato společenství kladla důraz na svatý život a křesťanskou lásku. V době náboženského formalismu působila Wesleyova kázání jako posilující chléb a čerstvý vzduch. Dnes je v USA 10-11 milionů metodistů, ale původní nadšení pro zvěstování Božího slova již ochladlo. Mnozí metodisté dokonce pochybují o základních bodech křesťanské víry: o vzkříšení, stvoření, Kristových zázracích, jeho druhém příchodu, o potopě atd.

Společné body víry

1. Trojjednost Boží
2. Spasení z milosti
3. Důraz na svatý život a vzájemnou lásku
4. Nesouhlas s učením o věčném utrpení hříšných
5. Večeře Páně

Hlavní věroučné omyly

1. Odmítání doslovného Kristova příchodu. (Viz 1 Te 4,16.17; Zj 1,7; Mt 16,17; 24,7)
2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,6; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
3. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit. (Viz Gn 2,1-3; Ex 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
4. Křest dětí a dospělých: Někdy se můžeme setkat s tím, že dospělí jsou křtěni ponořením, ale oficiálně církev křtí pokropením. (Viz Mt 28,19.20; Mk 16,16; J 3,5; Sk 2,38-41; 8,26; Ko 2,12; Ř 6,1-8)
5. Odmítání autority Bible: Mnozí metodisté mají pochybnosti o inspirovanosti Starého zákona. Věří, že Bible obsahuje Boží slovo, ale celkově je ovlivněna historií a kulturou, v níž vznikala.

Jak hovořit s metodisty

1. Polož důraz na společné kořeny. Vyjádři své sympatie k Wesleyovu učením o tom, že milost je nabízena všem. Pán Bůh si předem nevybírá určité lidi, které potom zachrání.
2. Úkolem metodismu (jako i ostatních reformovaných církví) bylo vést lidi zpět k Bibli a Ježíši Kristu.
3. Buduj autoritu Bible na proroctvích. (Da 2; Mt 24)
4. Snaž se studovat Bibli se svými přáteli pravidelně.

Poznámka: Organizace metodistické církve je podobná struktuře církve adventistů s. d. První adventisté vzešli z metodistického zázemí. Metodismus je s adventismem velmi těsně spjat. Měl na vznik adventního hnutí velký vliv. Je to krásný obraz toho, že Boží slovo znamená pokrok.

13. Mormoni (Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů)

Zakladatel církve Joseph Smith tvrdil, že na jaře roku 1820 obdržel zjevení, v němž viděl Boha a Ježíše Krista. Bylo mu údajně řečeno, aby založil Kristovu církev v její plnosti. V září 1823 promluvil ke Smithovi ve vidění anděl Moroni a řekl mu, že na hoře Cumorah, nedaleko Palmyry, ve státě New York je zakopána kniha popisující dějiny původních obyvatel Ameriky. Nasledující den Smith knihu údajně našel. Ačkoli se do ní nesměl podívat až do roku 1827, nakonec přeložil její zlaté desky.

Z různých vidění a zjevení postupně vznikaly podklady pro knihu „Mormon“. Smith napsal ještě další dvě knihy: Nauky a smlouvy a Perla velké hodnoty. Mormoni jsou všeobecně velmi pracovití, temperamentní lidé, ale většina toho, co vyznávají, není v souladu s Biblií.

Mormoni věří

1. Bible je Božím slovem pouze tehdy, je-li přesně přeložena. Kniha „Mormon“ je však výše než Bible, neboť je to „čistě“ slovo.
2. Člověk žil s Bohem jako nesmrtelná duše už před svým stvořením.
3. Bůh se zaradoval, když Adam s Evou zhřešili, protože země mohla být konečně zalidněna.
4. Nesmrtelné duše zemřelých žijí v duchovním světě s Ježíšem, který jim káže evangelium.
5. V mormonských chrámech se proto konají křty za mrtvé, kteří přijali evangelium již jako duchovní bytosti.
6. Ježíš se oženil s Marií, Martou a druhou Marií v Káni Galilejské. (Brigham Young, Journal of Discourses sv. 4 str. 259.) Mormoni uznávají mnohoženství (polygamie), pokud není omezeno zákony země, v níž žijí.
7. Svatba se koná v mormonském chrámu.
8. Mormoni také věří v trojí nebe:
 - a) Nebeské – pro věrné mormony.
 - b) Nadzemské – pro méně věrné mormony.
 - c) Pozemské – pro všechny ostatní, kteří se stanou služebníky druhých.

Společné body víry

1. Péče o zdraví, odmítání alkoholu a tabáku
2. Placení desátků
3. Dar proroctví dnešní církvi

4. Křest ponořením
5. Dnešní církve jsou součástí duchovního Babylóna

Hlavní věroučné omyly

1. Bible není autentická. (Viz 2 Tm 3,15.16; J 17,17; 5,39; Ž 12,6; 2 Pt 1,21; Mt 4,4)
2. Křest za mrtvé: Je založen na textu 1 K 15,29. V Novém zákoně je křest vždy osobním vyznáním víry v Krista, symbolem odpuštění hříchů a přijetí evangelia. (Sk 2,38-41; Mk 16,16; Mt 28,19.20) V 1 K 15 uvádí apoštol Pavel argumenty ve prospěch vzkříšení. Klade otázku: „Pokud mrtví nebudou vzkříšeni, proč se za ně necháváte křtít?“ (V řeckém překladu: v jejich prospěch, místo nich.)
Když se Ježíš vrátí, mrtví v Kristu budou vzkříšeni a žijící spravedliví budou s nimi vzati a setkají se s Kristem. (1 Tes 4,16.17) Být pokřtěn „za mrtvé“ znamená být pokřtěn díky vlivu jejich křesťanského života.
3. Svěcení neděle: Mormoni věří, že první den týdne je osmkrát nazván „sobotou“ v originálním řeckém textu Nového zákona. Tato víra je založena na naprostém nepochopení slova „týden“, které v řečtině pochází ze stejného slovního základu jako slovo „sobota“, ale je zcela odlišné.
(Viz Gn 2,1-3; Ez 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
4. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla.
(Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.

Jak hovořit s mormony

1. Pokus se navázat osobní přátelství.
2. Pozvi je domů na oběd.
3. Mezi mormony panují velmi těsné rodinné vazby. Pozvi proto ke studiu Bible vždy celou rodinu.
4. Nejprve se soustřeď na otázku inspirovanosti Bible.
5. Vyprávěj o osobních zkušenostech s Ježíšem.

6. Po 3-5 týdnech studia přednes téma „Je evangelium mormonů totožné s evangeliem Bible?“
Následující kapitola má tuto otázku ve svém nadpisu a měla by ti pomoci porozumět omylům ve věrouce mormonů. Ke každému bodu jsou připsány biblické texty, které dokumentují učení Bible.
7. S láskou a citem apeluji na své mormonské přátele, aby se nechali vést Kristem a sami ho následovali.

Je evangelium mormonů totožné s evangeliem Bible?

1. Byl Ježíš počat z Ducha svatého?

Biblická odpověď: Mt 1,18-21; L 1,35

Odpověď mormonů:

Brigham Young, druhý prezident mormonské církve, píše: „Pamatujme nyní i na věky, že Ježíš Kristus nebyl počat z Ducha svatého.“ (Journal of Discourses, 1. svazek, str. 51)

Joseph Fielding Smith, prezident Dvanácti apoštolů, popřel, že kniha „Mormon“ a Bible učí o Kristově početí Duchem svatým. (Doctrines of Salvation, 1. sv., str. 19)

2. Narodil se Ježíš z panny?

Biblická odpověď: Iz 7,14; 9,5

Odpověď mormonů:

Brigham Young 9. srpna 1852 prohlásil: „Když Panna Maria počala Krista, musel ho zplodit otec. Nebyl proto počat Duchem svatým. Je prvním z lidské rodiny... Mohl bych vám o tom říci více, ale když vám povím celou pravdu, bude to velké rouhání a urážka na cti celého lidstva. Odkryl jsem vám pravdu, jak nejvíce jsem mohl...“ (Journal of Discourses, 1. sv., str. 50,51)

Podobně se vyjádřil i Orson Pratt: „Lidské tělo Ježíše Krista jasně svědčí o tom, že měl matku a otce. Jestliže byla Maria matkou Krista, a ten byl počat Bohem, musel být Bůh právoplatným manželem Marie. Právoplatným proto, že by bylo rouháním nejvyššího stupně, kdyby Spasitel byl počat mimo manželství. Právoplatným manželem Marie byl však Josef... (Veštec str. 158)

3. Kde je zdroj spasení?

Biblická odpověď: J 14,6; Sk 4,12

Odpověď mormonů:

„Nepodmíněné a všeobecné spasení, které přichází z pouhé milosti, bez poslušnosti zákona evangelia, tkví v pouhé skutečnosti vzkříšení. Toto spasení obdrží nakonec všichni lidé. Není to spasení ze spravedlnosti, o které usilují svatí. Ti, kdo obdrží toto všeobecné a nepodmíněné spasení, budou souzeni na základě svých skutků. Budou odsouzeni, aby věčně sloužili těm, kdo byli lepší.“ (Věrouka mormonů, str. 669)

Nesmrtelnost, ne věčný život: „Podmíněné a individuální spasení, které lze získat milostí a poslušností evangelia, znamená získání dědictví v nebeském království. Avšak ti, kdo nebudou vyvýšeni, obdrží pouze nesmrtelnost, a ne věčný život. Budou žít odděleně a osaměle, neprovdaní.

Plné spasení lze získat pouze díky poznání, pravdě, spravedlnosti a všem pravým zásadám. Bez smíření, evangelia, kněžství a moci zapečetřovat nebude spasení. Bez neustálého zjevení nebude žádné spasení. Kdyby nebylo Josepha Smitha a obnovy (v něm), nebylo by žádného spasení.

Mimo Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů není žádného spasení.“ (Věrouka mormonů, str. 669-670)

4. Existují hříchy tak závažné, že nemohou být smířeny krví Krista?

Biblická odpověď: 1 Pt 2,20-24

Odpověď mormonů:

V knize Učení o spasení Joseph Fielding Smith uvádí: „Joseph Smith řekl, že lidé se mohou dopustit některých tak závažných hříchů, že hříšník se dostane mimo dosah moci Kristova smíření. Pokud se dopustí takového hříchu, Kristova krev jej nedokáže očistit, i kdyby hříšník činil pokání. Proto je jeho jedinou nadějí, aby pro svoji záchranu prolil svou krev... Lidé, kteří spáchají určité zločiny, musí dosáhnout smíření takovým způsobem, protože se dostali mimo dosah moci Kristovy krve.“ (Nauka o spasení, 1. svazek, str. 135-136)

5. Jak mohou být takové hříchy odpuštěny?

Biblická odpověď: J 3,16; Ga 2,20; 1 J 1,7-9; Mt 12,32

Odpověď mormonů:

Brigham Young, druhý prezident církve mormonů, řekl: „Lidé někdy spáchají takové hříchy, které jim na tomto ani v budoucím světě nelze odpustit. Kdyby otevřeli své oči a spatřili svůj skutečný stav, pak by měli upřímně chtít prolít svou

krev, aby tak jejich oběť mohla vystoupit k nebi jako vůně oběti za svůj hřích. Tato vůně by mohla smířit jejich hříchy, avšak pokud se tak nestane, hříchy na nich lpí a zůstanou tak ve světě duchů.

Vím, že když moji bratři uslyší výzvu k vědomému ukončení života, budou to považovat za příliš silné učení, poslouží to však k jejich spasení.

Pojďme ještě dále. Vím, že existují hříšníci, kteří, kdyby znali sebe a svůj skutečný stav a možnost získat odpuštění, pak by prosili své bratry, aby prolili jejich krev, aby vůně jejich oběti vstoupila k Bohu jako vůně smíření. Ta může utišit jeho hněv namířený proti nim, tak lze naplnit zákon. Odhalím vám ještě víc: Byli lidé, kteří za mnou přišli a já jsem obětoval jejich život pro smíření jejich hříchů!

Je pravdou, že Kristus prolil svoji krev za hříchy lidí od jejich pádu do hříchu, přesto však lidé mohou spáchat hříchy, které nemohou být usmířeny. Dnes je tomu podobně jako v dávné minulosti, a i když principy jsou obecně známy, stále lidé nechápou, že zákon je naprosto stejný. Existují hříchy, které je možno usmířit jedině obětí na oltáři, stejně jako v dávné minulosti. Jsou i takové hříchy, které nelze očistit krví holubice, beránka ani krávy, ale musí být smířeny krví člověka. To je důvod, proč ti někteří lidé říkají, že to tak dělají. Pochopili správně učení o smíření, i když o něm hodně nemluví. Ty jsi o něm byl také poučen, ale nepochopil jsi je.“ (Sbírka kázání, 4. svazek, str. 53-54)

6. Může být člověk spasen ve svých hříších bez vyznání a pokání?

Biblická odpověď: Sk 16,30-31; Sk 3,19-20

Odpověď mormonů:

Brigham Young, druhý prezident církve mormonů, píše: „Uveďme si příklad. Předpokládejme, že v posteli najdeš svého bratra se svojí ženou a oba je probodneš oštěpem. Ty budeš ospravedlněn, jejich hříchy budu smířeny a oni budou přijati do Božího království. Já bych to v takovém případě skutečně takto vyřešil. Neměl jsem ženu, kterou bych nemiloval natolik, abych jí srdce probodl oštěpem a přitom mi zůstaly čisté ruce.

Neexistuje žádný muž či žena, kteří poruší svou smlouvu s Bohem, aniž by od nich bylo žádáno zaplacení dluhu. Kristova krev nikdy takový dluh nesmíří, k tomu musíš prolít svou vlastní krev.“ (3. svazek, str. 247)

Co se učí o této otázce dnes? Joseph Fielding Smith, jako oficiální historik a mluvčí mormonů, nedávno řekl: „Lidé se však mohou dopustit určitých hrozných hříchů, které nelze smířit Kristovou smrtí. Jejich jedinou nadějí tedy je prolít jejich vlastní krve.“ (Nauky o spasení, 1. svazek, str. 134-135)

Znamená to, že takový člověk musí prolít svou vlastní krev?

Joseph Fielding Smith jako historik mormonů napsal o smíření prolitím krve následující: „Chci stručně pojednat o smíření prolitím krve. Co toto učení říká? Vyvarujme se nepravdivých osočování a falšování, s nimiž jsme se v minulosti setkávali, a řekněme to jednoduše: Lidstvo může být spaseno prostřednictvím Kristova smíření a poslušností zákonů a zásad evangelia... Lidé se však mohou dopustit určitých závažných hříchů – podle jejich světla a poznání – které je postaví mimo dosah smírující Kristovy krve. Pokud přesto chtějí být spaseni, musí dojít usmíření obětováním svého života – nakolik to leží v jejich moci – protože Kristova krev za určitých okolností nestačí k odpuštění jejich hříchů.“ (str. 133-134)

Bruce McConkie, předseda koncilu sedmdesáti, ve své knize Učení mormonů uvádí toto: „...za určitých okolností se vyskytnou tak závažné hříchy, na které Kristovo očistění nestačí, a zákon Boha zní, že lidé musí pro své smíření prolít svou vlastní krev.“ (str. 87)

B. H. Roberts, který působil jako historik církve mormonů, popsal smíření prolitím krve následovně: „...pro spasení duše, která se dopustila hříchu, který jí postavil mimo dosah zástupného smíření a spasení, je nutné, aby byla prolita krev takového hříšníka.“ (Stručná historie církve, 4. svaz., str. 129)

7. Co je to láska?

Biblická odpověď: 1 J 4,8-10; 19-21

Odpověď mormonů:

Milovat bratra znamená: „Předpokládejme, že se bratr dopustí závažného hříchu, který mu znemožní vyvýšení. Záležitost nelze změnit bez prolití jeho krve. On sám ví, že prolitím své krve může být smířen jeho hřích, může být spasen a vyvýšen s bohy. Najde se v jeho domě muž nebo žena, který mu řekne „obětuj se, prolej svoji krev, abys mohl být spasen a vyvýšen s bohy“?

Budeš milovat tohoto muže či ženu natolik, abys uposlechl a prolil svoji krev? Rád bych ti připomněl řadu příkladů, kdy kvůli smíření hříchů byli lidé spravedlivě usmrceni. Bezbožnost a nevědomost národů tento princip zavrhuje a odsuzuje, přijde však doba, kdy se Boží zákon prosadí. Milovat svého bližního jako sebe samého znamená, že když potřebuje pomoc, pomozme mu. Když touží po spasení a je nezbytné prolít jeho krev, prolijme ji. To je správný způsob lásky k bližnímu.“ (Prorok Brigham Young, kázání proslovené 8. února 1857, vytištěno ve Sbírce kázání, 4. svaz., str. 219-220)

14. Muslimové

Islám – náboženství muslimů – je dnes jedním z nejrozšířenějších náboženství ve světě. Bylo založeno Mohamedem (Muhammad) na počátku 7. století n. l. Zdůrazňuje úplné podřízení se jedinému Bohu Alláhovi. Slovo „islám“ znamená vydání, odevzdání, podrobení se. Touha po míru je spojena s arabským slovem „salam“. Náboženství vychází z tzv. pěti sloupů islámu:

1. Vyslovovat „sahada“ nebo vydávat svědectví: „Není Boha nad Alláha a Mohamed je jeho prorok.“
2. Pětkrát denně provádět rituální modlitbu (salat) – při východu slunce, v poledne, odpoledne, při západu slunce a večer se poklonit k Mekce – rodišti Mohameda.
3. Dobročinnost (zakat) – pravidelné odevzdávání určité části výdělku na pomoc potřebným.
4. Dodržovat půst (saum) během měsíce Ramadán.
5. Alespoň jednou v životě vykonat „hajj“ – pout' do Mekky.

Muslimové přijímají korán jako verbálně inspirované poselství od Boha. Svůj původ odvozují od Abrahama a linie jde přes Mojžíše až k Janu Křtiteli. Ježíš byl pouze prorok. Islám má blíže k judaismu a křesťanství než jakékoli jiné světové náboženství.

Muslimové tvrdí, že židovství i křesťanství selhalo, a proto Bůh povolal Mohameda, aby provedl reformu odpadlého náboženství.

Společné body víry

1. Muslimové věří v jediného, věčného, všemohoucího Boha
2. Věří v poslední soud. Člověk je odpovědný za své činy
3. Věří ve vzkříšení při příchodu Mesiáše
4. Muslimové kladou důraz na pomoc chudým a nemocným
5. Uznávají důležitost modlitby
6. Odmítají uctívat někoho jiného mimo Alláha
7. Odmítají alkohol, hazardní hry a vepřové maso
8. Muslimové věří ve velký spor mezi dobrými a zlými anděly

Hlavní věroučné omyly islámu

1. Ježíš je pouze prorok, a ne věčný Boží Syn.
(Viz J 8,58 srovnej s Ex 3,14; Žd 1,6-8; Mi 5,2; Iz 9,6)

2. Bible není spolehlivá, obsahuje mnoho chyb vzniklých nepečlivým opisováním.
(Viz 2 Tm 3,16; 2 Pt 1,21; Ž 12,6.7; Mt 24,35; Ž 119,105)
3. Spasení lze dosáhnout dodržováním pěti pilířů islámu.
(Viz Ř 3,23; Iz 59,1.2; Ř 6,23; Ef 2,8.9; Žd 2,9; 2 K 5,21; Ga 3,13)
4. Zjevení, která byla dána skrze Mohameda, převyšují Bibli. Poskytují možnost spasení.
(Viz J 17,17; 14,6; Sk 4,12; Iz 45,22)

Jak přistupovat k muslimům

1. Buduj přátelství na společných bodech víry.
2. Pozvi své muslimské přátele na vegetariánský oběd.
3. Pohovoř o svém zájmu o ryzí, čisté křesťanství.
4. Buduj autoritu Bible na prorocích.
5. Muslimská rodina je charakteristická vysoce respektovanou vůdčí rolí otce. Při společném studiu poukaž na nutnost respektování Otce jako vůdce rodiny – církve.
6. Půjč (popřípadě i daruj) svým muslimským přátelům knihy např.: Proci a králové nebo Patriarchové a proroci.
7. Ve vhodnou dobu podrobně vylož Boží plán spasení. Ježíš o sobě několikrát řekl, že je Boží Syn. Byl-li pouze prorok (člověk), lhal v základní otázce svého původu. Korán představuje Krista jako spravedlivého muže. Jak by mohl tento spravedlivý muž lhát, že je Boží Syn?

Je velmi obtížné prolomit tradice a společenské zvyky bráncí muslimům přijímat poselství evangelia. Buď trpělivý a modli se.

15. Nazarění

Církev nazarénů vzešla z tzv. Společenství svatých na východě USA a v roce 1907 se v Chicagu prohlásila za samostatnou církev. V současné době má v USA asi 300 000 členů, 8 středních škol a jeden teologický seminář.

Nazarění věří:

1. Bible je inspirovaným Božím slovem
2. Doslovný druhý příchod Ježíše Krista
3. Spasení z milosti skrze Krista
4. Nesmrtelnost duše

5. Svěcení neděle
6. Věčné utrpení hříšníků
7. Odmitání alkoholu a tabáku
8. Oddělenost od světa a konzervativní styl života
9. Křest ponořením

Nazaréni jsou fundamentalistickými křesťany. Uznávají vysoké morální a etické principy. Jsou přesvědčeni, že je Bůh povolal k reformaci. Do učení nazarénu se hned zpočátku vloudily dva omyly:

- a) učení o nesmrtelné duši
- b) svěcení neděle

Při setkání s členy této církve buď připraven hovořit o tématech jako např.: Zákon, Sobota a její změna, Padlý Babylón, Proč je tolik církví?; také o původu adventního hnutí ve světle proroctví. Jde o poselství Zjevení 10,12,14,17 a 18, na které by ses měl soustředit při studiu se svými přáteli.

Společné body víry

1. Bible je Božím slovem
2. Trojjedinost Boží
3. Spasení z milosti skrze Krista
4. Doslovný druhý příchod Krista
5. Nutnost modlitby a poslušnosti Boha

Hlavní věroučné omyly

1. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit. (Viz Gn 2,1-3; Ez 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
2. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
3. Věčné utrpení: Bůh potrestá hříšníky věčným peklem. (Viz Mal 4,1-3; Ž 37,10.11.20.38; Ju 7,2; 2 Pt 2,6; Zj 20,9; Žd 12,29)

Jak hovořit s nazarény

1. Buduj neformální přátelství
2. Polož důraz na spasení v Kristu a na Bibli jako jedinou normu života křesťana.
3. Studujte společně témata o padlém křesťanství, o vnitřním odpadnutí v církvi a o Božím plánu spasení.
4. Nazaréni budou většinou zaujati proroctvími Daniele a Zjevení.
5. Při studiu Zjevení se soustřeď na trojandělské poselství ze 14. kapitoly.

16. Presbyteriáni

Presbyteriáni odvozují svůj původ od reformačního hnutí Jana Kalvína. Kalvínovo učení o Boží vševědoucesti a o ospravedlnění z víry vedlo k názoru, že Bůh předem vybírá některé lidi ke spasení, jiné k zatracení (tzv. predestinace – předurčení). Učení o Boží svrchovanosti vedlo k úplnému oddělení církve od státu. Kalvín se zasazoval o náboženskou svobodu pro všechny.

V USA je přibližně 4,5 milionu presbyteriánů. Systém církevní správy dává značnou samostatnost místním kongregacím. Pravomoc vysvěcení duchovních má rada jmenovaná z představitelů jednotlivých kongregací, kteří se nazývají presbyteři. Vyšším orgánem církevní správy je synod. Nejvyšší správní jednotkou církve je Generální shromáždění tvořené kazateli a laickými delegáty z řad presbyterů.

Základem víry presbyteriánů je tzv. Westminsterské vyznání z roku 1649. V roce 1967 byla přijata jeho liberálnější verze zdůrazňující mír, lásku a vzájemné porozumění. Jako v mnoha protestantských církvích, je i v presbyteriánské církvi patrný odklon od Bible a jejího výsadního postavení.

Společné body víry

1. Inspirovanost Bible (někteří liberální kazatelé odmítají integritu Písma)
2. Boží trojjedinost
3. Věčný život v Kristu
4. Vzkříšení
5. Nebe je skutečným místem
6. Doslovný druhý příchod Krista

Hlavní věroučné omyly

1. Predestinace: Bůh předem určuje, kdo z lidí bude spasen, a kdo

- zatracen. Toto učení popírá Boží spravedlnost, lásku a také svobodnou vůli člověka. (1 Tm 2,3-5; 2 Pt 3,9; Zj 22,17) Je pravdou, že Bůh má předem připravený plán spasení pro každého člověka, ale každý má možnost se rozhodnout – přijmout, nebo odmítnout.
2. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit. (Viz Gn 2,1-3; Ex 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)
 3. Nesmrtelnost duše: Každý člověk má nesmrtelnou duši, která po smrti opouští tělo a odchází buď do nebe, nebo do pekla. (Viz 1 Tm 6,15.16; Gn 2,7; Kaz 12,7; Jb 27,3; Ž 146,4; 6,5; 115,17; J 11,11-14)
Bible se zmiňuje o „duši“ 1600krát, ale ani v jednom případě nehovoří o „nesmrtelné duši.“ Smrt je ztotožňována se spánkem na 53 místech.
 4. Inspirovanost Bible: Někteří presbyteriáni mají mlhavé vědomosti o inspirovanosti Písma. Následující biblické texty by ti měly pomoci budovat autoritu Bible: 2 Tm 3,16; 2 Pt 1,21; Iz 34,14; Ž 119,105; J 17,17; 2 S 7,28; Př 12,6.7
 5. Zákon byl zrušen na kříži: (Viz Mt 5,17.18; J 14,15; Ř 6,13.14; 3,28-31; Ž 40,9; Žd 8,10; 1 J 2,3-6; Jk 2,10-17)

Jak hovořit s presbyteriány

1. Vyzvedni ryzí křesťanství, hovoř taktně a s porozuměním.
2. Věnuj svým přátelům knížky a časopisy, které pojednávají o Boží lásce a o znameních druhého příchodu Krista.
3. Při rozhovorech se ptej např.:
 - a) Jak chápete krize a válečné konflikty v dnešním světě?
 - b) Co tyto události signalizují?
 - c) Jestliže je Bůh láska, proč tolik lidí trpí?
 - d) Přemýšleli jste někdy o budoucnosti světa?
 - e) Máte osobní ujištění o tom, že budete spaseni? Kdybyste dnes večer zemřeli, máte jistotu věčného života?
4. Bible nabízí odpovědi na naše otázky a je schopna uspokojit duchovní potřeby každého, kdo o ni projeví zájem.
5. Pozvi své přátele k pravidelnému studiu Bible, která obsahuje mnoho proroctví hovořících o naší době a lze v ní najít odpovědi na klíčové otázky lidského života.

17. Rozhlasová církev Boží (Skupina H. W. Armstronga)

Církvi Boží se v USA nazývá více než 200 různých náboženských skupin. Tento název má vyjadřovat skutečnost, že dotyčná církev byla povolána Bohem a nese s sebou prvky katolicismu jako ostatní reformované církve. Z adventního hnutí vzešla v padesátých letech 19. století Církev Boží sedmého dne. Když v roce 1863 vznikla Církev adventistů sedmého dne, malá skupina dala přednost názvu „Církev Boží.“ Herbert W. Armstrong vystoupil z Církve Boží s. d. a založil Rozhlasovou církev Boží, která dnes m.j. vydává v milionových nákladech časopis „Plain Truth“ a sponzoruje Ambassador College.

Společné body víry

1. Inspirovanost Bible
2. Druhý příchod Krista
3. Stav mrtvých a zničení bezbožných
4. Dodržování biblických principů zdravé životosprávy
5. Svěcení soboty
6. Placení desátků

Hlavní věroučné omyly

1. Kristus bude vládnout na zemi během milénia a svou mocí si podrobí všechny, kteří ho odmítli.
(Viz Zj 19,11-21; 20,1-10; J 5,28.29; Jr 4,23-26; 25,33)
2. Židovské svátky: Rozhlasová církev Boží slaví židovské svátky (Velikonoce, nekvašené chleby atd.). Každý rok o 14. Nisanu slaví podle židovského kalendáře Velikonoce spojené s umýváním nohou.
(Tato a ostatní ustanovení Mojžíšova zákona byla zrušena smrtí Krista – viz Ko 2,14-17; 1 K 5,7.8; Ga 4,1-11; 3,26-29.)
3. Kristus byl ukřižován ve středu: Řekl přece: „Jako byl Jonáš v břiše mořské obludy tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země.“ (Mt 12,40; Jon 2,1)
 - a) Ježíš používá různá vyjádření pro den svého vzkříšení. Řekl „... ve třech dnech (vstanu z mrtvých)“ (Mt 26,61; 27,40; Mk 14,58). Užívá také výraz „po třech dnech“ (Mt 27,63; 12,40) a „třetího dne“.
(Mt 16,21; 17,23; 20,19; 27,64; Mk 9,31; 10,34; L 9,22; 18,33; 24,7.21.46)

Všechna tři vyjádření musí být v souladu. Ježíš nebyl vzkříšen po třech 24. hodinových dnech, ale „třetího dne“.

- b) Bible jasně hovoří o tom, že Kristus byl ukřižován v pátek a vzkříšen v neděli.

Jak hovořit se členy Církve Boží

1. Snaž se navázat osobní přátelství
2. Vyprávěj o osobních zkušenostech s Ježíšem. Mnozí nasledovníci Armstronga mají sklony k legalismu. Potřebují proto ujištění o spáse v Kristu. (1 J 5,11.12; J 1,12; Ř 3,25-31; 6,14.15; Ef 2,8)
3. Studujte trojandělské poselství. Mnozí uvítají prohloubení znalostí knihy Zjevení.
4. Když budeš hovořit o tématech jako např.: milénium, židovské svátky nebo ukřižování ve středu, čiň tak s láskou a citem.
5. Brožura „Čemu věří adventisté“ – soubor 27 bodů víry – je výbornou pomůckou pro přátele z řad Boží církve.

18. Sekularisté

Sekularismus je filozofický směr, který vede lidi k materiálním hodnotám světa, a tím i k aktivnímu odmítnutí Boha. Studium Bible, modlitba, návštěva shromáždění věřících nebo aktivita v církvi není důležitá. V životě sekularistů nahrazují Boha peníze, prestižní společenské postavení, alkohol, drogy, sex, sport atd. Jejich životním heslem je „Žij nyní“ tzn. jinými slovy: „Užij si života, jak nejvíce můžeš.“ Sekularisté se dělí do čtyř skupin:

1. Sekulární intelektuálové – pochybují o inspiraci Bible, o existenci Boha a o organizovaném náboženském životě.
2. Sekulární pracující – celý týden se plně věnují svému zaměstnání a odpočinek tráví se sklenicí piva před televizní obrazovkou.
3. Sekularisté slábnoucí víry – sociálně aktivní jedinci, jejichž rodiče byli členy organizované církve. Tito jedinci se však domnívají, že církev je překážkou svobodného rozvoje člověka. Někteří sekularisté se zajímají o etické principy křesťanství, ale nikoli o Krista.
4. Sekulární materialisté – většinou mladí, ambiciózní lidé, jejichž cílem je moderní dům, dobře placené zaměstnání, nejmodernější auto a příjemná dovolená. Materiální hodnoty a majetek jsou v jejich životě na prvním místě.

Jak přistupovat k sekularistům

Upřímné přátelství odstraňuje předsudky. Snaž se být přátelský. Sekularisty nepřivedeš ke Kristu pomocí argumentů. Každý člověk má své životní problémy a starosti. Mohou se týkat nejrůznějších oblastí: zdraví, manželství, zaměstnání, přátel atd. Lidé touží po porozumění a odpuštění. Soustřeď se na tyto problémy a potřeby svých přátel z řad sekularistů. Snaž se bořit hradby předsudků a čekej na vhodnou příležitost, abys mohl ukázat na řešení problémů v Kristu. Potom postupuj následovně:

1. Přednes plán spasení:
 - a) Bůh stvořil dokonalý svět. (Gn 1,28)
 - b) Adam a Eva zhřešili. (Gn 3,1-5)
 - c) Hřích odděluje od Boha. (Iz 59,1.2)
 - d) Následkem hříchu je smrt. (Ř 6,23)
 - e) Všichni zhřešili a jsou odsouzeni k smrti. (Ř 3,23; 5,18)
 - f) Skrze Krista můžeme získat dar věčného života. (J 3,16; Ef 2,8; 2 K 5,21)
2. Buduj autoritu Bible na proroctvích:
 - a) Daniel 2 – proroctví zahrnující 2500 let dějin.
 - b) Přesná předpověď místa narození Ježíše Krista. (Mi 2,5)
 - c) Král Kýros jmenován 150 let před svým narozením. (Iz 44,28; 45,1.2)
 - d) Proroctví o zničení Týru. (Ez 26,1-4;19-21)
 - e) Zánik Egypta (Ez 29,1-9) atd.
3. Pohovoř o tom, že evoluce není prokázaným faktem, ale pouze hypotézou:
 - a) Vědci se shodují, že pouze živé plodí živé. Evoluční teorie však tvrdí, že kdysi v dávné minulosti za vhodných podmínek vznikl život z neživého.
 - b) Vědci dále zjistili, že jedinci určitého druhu plodí opět jedince téhož druhu. Evoluční teorie učí, že existovaly tzv. přechodné články mezi jednotlivými živočišnými druhy (jakási „dvojzvířata“), po nichž šel vývoj až k člověku. Nutno podotknout, že žádný z přechodných článků nebyl dosud nalezen...
 - c) Vědci tvrdí (a každý se o tom může přesvědčit), že energie látek při samovolných dějích klesá (hnijí, navzájem se slučují, rezaví...). Evoluční teorie však učí, že „hmota sama spěje k dokonalosti.“

Jedině Bible může uspokojivě odpovědět na životně důležité otázky. „Proč jsem zde?“ „Odkud přicházím?“ „Kam jdu?“ „Co skrývá budoucnost?“ Bible představuje milujícího Boha, který nás stvořil. Naše budoucnost je v jeho rukou. Ukaž svým přátelům – sekularistům, jaké bohatství a požehnání ti přináší život s Ježíšem a jakou naději a klid můžeme mít při vědomí, že jsme jeho dítky.

19. Svědkové Jehovovi

Organizace Svědků Jehovových vznikla v druhé polovině minulého století. Její zakladatel Charles Taze Russel (1852-1916) byl v mládí ovlivněn učením Williama Millera. Svědkové zdůrazňují naprostou odevzdanost jedinému Bohu – Jehovovi. Svoji věrouku předkládají útočným způsobem a hlavním bodem jejich vyprávění je dramatický popis nastolení Boží vlády na zemi během posledního „boje u Armagedonu.“ Dále učí, že Kristus bude vládnout na zemi během milénia. Svědkové se zásadně liší od křesťanů, neboť odmítají Boží trojjednost jako pohanské učení. Neuznávají Krista jako Boha, ale jen jako Božího Syna a první stvořenou bytost. O Duchu svatém tvrdí, že je „Boží činnou silou“, jakousi neosobní mocí.

Svědkové jsou velmi aktivní v nakladatelské a vydavatelské činnosti. Časopisy „Strážná věž“ a „Probudte se“ vycházejí v USA v milionových nákladech. Po smrti Russela zavedl nový vůdce Joseph F. Rutherford způsob evangelizace „dveře od dveří“, spojený s rozšiřováním výše zmíněných časopisů. Každý pravověrný svědek je nucen se třikrát až čtyřikrát týdně zúčastnit setkání v „Sále království svědků Jehovových“ a věnovat se nejméně deset hodin měsíčně evangelizaci „dveře od dveří.“ Každý člen si je vědom toho, že je služebníkem Jehovy. Svědkové odmítají slavení narozenin, Vánoc a Velikonoc jakožto pohanských svátků. Odmítají také dávat krev nebo přijímat transfuzi, zdravit vlajku nebo skládat přísahu. Svědkové prosazují bezplatnou službu duchovních. Skupina duchovních („dozorčích“) cestuje a navštěvuje jednotlivé komunity svědků. Tito duchovní jsou za svou práci placeni.

Společné body víry

1. Všichni věřící jsou povoláni k evangelizaci
2. Stav mrtvých
3. Zničení bezbožných – hříšníci nebudou hořet v pekle na věky
4. Křest ponořením
5. Světové události ukazují na blízký konec světa

Hlavní věroučné omyly

1. Je jeden Bůh – Jehova, Ježíš je nižší bytostí. Proti tomuto učení hovoří mnohé biblicke texty:

- a) Ježíš je buď plným Bohem, nebo vůbec není Bohem. (Iz 43,10.11)
- b) Kdo je Jehova?

Jehova je:

Sláva (Iz 48,8)
Stvořitel (Iz 40,28)
Spasitel (Iz 43,11)
Soudce (Iz 33.22)
Král (Iz 33,22)
Skála (Dt 32,3.4)
Počátek i konec (Iz 41,4)

Kristus je:

Sláva (Mt 16,27)
Stvořitel (Žd 1,2)
Spasitel (Sk 4,11.12)
Soudce (J 5,22.23)
Král (Zj 19,11-16)
Skála (1 K 10,4)
Počátek i konec (Zj 22,13)

- c) Tyto texty jasně ukazují, že Nový zákon používá pro Ježíše stejná označení jako Starý zákon pro Jehovu. Jehova (resp. Jahve) je Boží jméno (hebr. JHVH = JSEM).

Nový zákon na mnoha místech hovoří o tom, že Ježíš činil takové skutky, které může činit pouze Bůh – Jehova.

- d) Kdo je Ježíš?

- Svědectví proroka Izajáše (Iz 9,5.6)
- Svědectví andělů (Mt 1,21)
- Svědectví Tomáše (J 20,26-28)
- Svědectví Židů (L 5,21; J 10,33)
- Srovnej Ježíšova slova „JÁ JSEM“ (J 8,58.59) s Ex 3,14 – Ježíš se představuje jako Bůh
- Svědectví Otce (Žd 1,7-9); Otec nazývá Syna Bohem

- e) Ježíš jako prvorozený. (Srovnej Ko 1,15 a Žd 1,6)

- Ježíš je nazván prvorozeným z mrtvých. Byl vzkříšen jako první? Nikoli – L 7,11-15; 8,41.42.49-55; J 11,38-44).
- „Prvorozený z mrtvých“ neznamená být vzkříšen jako jediný, první ze všech, ale být vzkříšen se zvláštní předností – jako vítěz nad smrtí.
- David byl nejmladším synem Jesse, ale říká, že je prvorozeným. (Ž 89,20.21.27.28)

-Řecké slovo „prototokos“ znamená „prvorozený“ ve smyslu postavení a poslání, a nikoli pořadí. Ježíš má právo, moc a požehnání prvorozeného. V Izraeli prvorozený syn reprezentoval svého otce. Ježíš Kristus přišel, aby ukázal Boží lásku a slávu. (J 14,9.10)

f) Ježíš jako jednorozený.

J 3,16 – řecké slovo „monogenes“ znamená jediný nebo jedinečný. Ježíš je skutečně jedinečný, věčný Boží Syn, který na sebe vzal lidské tělo a sestoupil na zem, aby zjevil svého Otce a přinesl nám spasení.

g) Ježíš – počátek Božího stvoření.

- Řecké slovo „arche“ znamená počátek nebo původ. Ježíš je počátek veškerého Božího stvoření. (Zj 3,14)

- Všechno bylo skrze něho stvořeno. (J 1,3; 3,9 kral.)

2. Svěcení neděle: Svým zmrtvýchvstáním posvětil Kristus první den týdne a od té doby by všichni křesťané měli tento den světit. (Viz Gn 2,1-3; Ex 20,12-20; L 4,16; Mt 24,20; Sk 13,42-44; Zj 1,10; Mt 12,8; L 6,5; Iz 66,22.23)

3. Zákon byl zrušen na kříži: (Viz Mt 5,17.18; J 14,15; Ř 6,13.14; 3,28-31; Ž 40,9; Žd 8,10; 1 J 2,3-6; Jk 2,10-17)

4. Kristova přítomnost na zemi od jeho duchovního druhého příchodu v roce 1914. Svědkové věří, že slovo „parousia“ hovoří o neviditelné přítomnosti Krista.

Poznámka: Pod vedením J. F. Rutherforda začali svědkové učit, že podle Žd 11 budou krátce po roce 1914 vzkříšeni proroci jako např.: Abraham, Izák a Jákob. Ve skutečnosti Rutherford tvrdil, že k této události dojde až v roce 1925. Tuto myšlenku také zveřejnil ve své knize „Miliony dnes žijících nikdy nezahynou.“ Postupem času se začali svědkové zabývat určováním data závěrečné bitvy u Armagedonu a slavného Kristova návratu, kdy odhalí svoji duchovní přítomnost. Od roku 1975 svědkové učí, že bitva u Armagedonu začne v roce, který právě běží. (Viz časopis „Probud'te se“ srpen 1968 – v tomto čísle je psáno, že v roce 1975 nastane konec světa. Význam slova „parousia“ – osobní

příchod nebo přítomnost určité osoby. Bible nikde nehovoří o neviditelném druhém příchodu Krista. (Zj 1,7)

5. Jaký bude Kristův návrat?

(Mt 24,27; 1 Te 4,16.17; Ž 50,3; Zj 1,7; Mt 24,30; 16,27.28; 13,24-30)
Když se Ježíš vrátí, mrtví budou vzkříšeni. (1 K 15,51-54)

6. Jeden den stvoření trval 7000 let.

- a) Hebrejské slovo YOM (den) označuje vždy 24 hodinový cyklus.
- b) Ž 33,6.9 a Žd 11,3 – tyto texty naznačují, že stvoření byla okamžitá událost, a nikoli proces trvající tisíce let.
- c) Bible jasně říká, že každý den stvoření měl tmavou (večer) a světlou část (jítro). Trval-li by jeden den stvoření 7000 let, byla by na zemi 3500 let noc a 3500 let světlo. Je jasné, že za 3500 let tmy by na zemi vyhynulo vše, co by předtím bylo stvořeno.
- d) Desatero ukazuje, že Bůh sám označuje den jako 24 hodinový cyklus. (Viz Ex 20,10-11)

Pokyny pro setkání se svědky

1. Upozorni, že vše, čemu věříme, musí vycházet z jasných výroků Bible. (J 17,17)
2. Při diskusi se drž JEDNOHO tématu.
3. Dovol jim ve 30 minutách přednést jejich stanovisko.
4. Ve 30 minutách přednes biblické stanovisko. Drž se jednoho tématu, nutí je to přemýšlet o diskutovaném problému.
5. Zpočátku se vyhybej tématu o Trojici. Polož otázku: „Kdo je skutečně Ježíš Kristus?“
6. Vždy zdůrazňuj, jaký pokoj a mír vnáší Ježíš do tvého života.

20. Židé

Ježíš Kristus vzešel z židovského národa. Když se však jednou blížil k Jeruzalému, rozplakal se. (L 19,41) Před dvěma tisíci lety přišel Ježíš mezi svůj lid, ale ten ho nepřijal. (J 1,11)

Odmítnutím Mesiáše zpečetil izraelský národ svůj osud. Pohár Boží trpělivosti se naplnil. Bůh založil křesťanskou církev – nový, duchovní Izrael, zvěstující evangelium o Boží lásce a nabízeném odpuštění. (Da 9,23-27; Mt 23,27.38)

Ti, kteří přijímají Ježíše, stávají se dědici toho, co Bůh zaslíbil. (Ga 3,26-29)
Ellen Gould Whiteová předpověděla, že mnozí židé přijmou Krista a budou se podílet na šíření evangelia.

„Bude mnoho obrácených z řad židů a tito obrázení budou pomáhat připravovat cestu Páně a vyrovnávat stezky v poušti pro našeho Boha. Obrázení židé budou hrát důležitou úlohu v přípravách na druhý příchod Krista, našeho Krále.“
(Evangelizace str. 574)

Když se světem bude rozléhat mocný hlas anděla ze Zjevení 18, skrze kázání a život podle evangelia, budou tisíce židů obráceny jako o letnicích. Nyní je čas představit našim židovským spoluvěřícím Boží lásku.

Klíčové události z dějin židovského národa:

1. Roku 2000 př. n. l. – Abraham se stává duchovním otcem Božího lidu.
2. Roku 1875 př. n. l. – 1445 př. n. l. (430 let) – egyptské zajetí.
3. Vyvedení z Egypta.
4. Panování krále Davida – nejslavnější období izraelských dějin. David připravuje stavbu chrámu a Šalomoun ji uskutečňuje. (Kolem roku 1000 př. n. l.)
5. Roku 606 př. n. l. – Nebúkadnesar napadá Jeruzalém a odvádí do zajetí židovskou inteligenci (Daniel a jeho druhové).
6. Babylónské zajetí (Da 9,1.2; 2 Pa 36,21).
7. Roku 538 př. n. l. – Kýros dobývá Babylón.
8. Roku 70 n. l. – zničení Jeruzaléma Římany pod velením Tita.

Židovství dnes

Židé se dnes dělí do čtyř skupin:

1. Sekulární židé – ateisté, kteří se jako židé narodili a jsou ovlivněni židovskou kulturou.
2. Liberální židé – světi sobotu, svátky a dodržují tradice. Většinou se neřídí zdravotními zákony.
3. Konzervativní židé – umírnění, ale konzervativní.
4. Orodoxní židé – velmi konzervativní a zásadoví v dodržování zdravotních zákonů, svěcení soboty a svátků. Jsou militantní až agresivní.

Společné body víry

1. Stav člověka po smrti – spánek
2. Inspirovanost knih Starého zákona

3. Svěcení soboty
4. Víra v příchod Mesiáše

Jak přistupovat k židům

1. Snaž se navázat neformální přátelství. Vyjádři svůj zájem o židovskou kulturu a historii.
2. Zdůrazňuj, že věříš ve stejného Boha jako tvůj židovský přítel (popřípadě přátelé) – v Boha, který hovořil ústy proroků Starého zákona.
3. Adventisté sedmého dne se cítí být duchovními izraelity. Přijímají Boží zdravotní zákony a svěťí Boží den odpočinku – sobotu.
4. Během prvních setkání se věnuj výhradně společným bodům víry. Tvou židovští přátelé většinou uvítají pěkné knihy. Zvláště vhodné jsou: „Otázky jednoho žida“ – Samuel Jacobson, „Zapomenutý den“ – Mark Finley, „Patriarchové a proroci“ a „Proroci a králové“ – Ellen Gould Whiteová.
5. Pozvi své židovské přátele na přednášky o zdravé životosprávě. Zdravotní programy jsou skvělým prostředkem k odstranění předsudků.
6. Otázky, které je možno klást při rozhovorech s židy:
 - a) Proč, podle vašeho názoru, židé tolik trpěli během staletí?
Proč Bůh dovolil egyptské otroctví a babylónské zajetí, a dokonce zničení Jeruzaléma?
 - b) O kom hovoří prorok Izajáš v 53. kapitole své knihy? (Čtete společně nahlas.)
 - c) Studujte starozákonní proroctví o Mesiáši (Da 9,23-27; Mi 5,2; Iz 9,6; 7,14; Ž 22; Gn 49,10).
 - d) Vyzvi své přátele k systematickému studiu proroctví Daniela.

21. Bývalí adventisté sedmého dne

Výzkumy říkají, že pouze malá část těch, kteří opouštějí církev, tak činí z věroučných důvodů. Většinou k tomu vedou následující důvody:

1. Konflikt s někým ve sboru (popřípadě i s kazatelem).
2. Domněnka, že členství v církvi není důležité a že nenaplnuje potřeby dotyčného.
3. Nespokojenost sama se sebou a zlehčování Božích ustanovení.
4. Rostoucí nezájem o duchovní hodnoty vede i k zmenšení zájmu o Biblii.

Když někdo z neznámých důvodů opakovaně nepřichází do shromáždění, signalizuje to, že má problémy v duchovní oblasti. Dotyčného bratra či sestru je třeba navštívit a pohovořit společně o problémech, které ho (ji) tíží. Přátelský přístup a upřímný zájem obvykle umožní Bohu odvrátit následně odpadnutí.

Znamení signalizující rostoucí nezáměr o církev

1. Nepravidelná návštěva shromáždění.
2. Kritický až negativistický postoj.
3. Návrat starých zvyků (kouření, zájem o „radosti“ světa atd.).
4. Přehlížení svatosti soboty (sledování televize v pátek večer, nákupy v sobotu odpoledne, občasná práce v sobotu atd.).
5. Nezáměr o dění v církvi a rostoucí odcizenost.

Jak přistupovat k bývalým adventistům sedmého dne

1. Většinou nepotřebují být vyučováni biblickým zásadám a principům. Nebuď však překvapen a mnohdy i šokován jejich stylem života nebo návyky. Naším úkolem není je odsoudit, ale přivést zpět.
2. Je nutný laskavý přístup a upřímný zájem.
3. Při rozhovoru se snaž, aby si dotyčný připomněl svůj život v církvi a především své osobní zkušenosti s Ježíšem.
4. Jsou různé důvody, proč lidé opouštějí církev. Mnozí jsou zklamáni ve svém životě, domnívají se, že církev nemůže naplnit jejich potřeby.
5. Pozorně poslouvej jejich vyprávění a neodsuzuj je za to, že odešli z církve.
6. Vyprávěj své osobní zkušenosti s Ježíšem. Popiš jeho nevýslovnou lásku a moc změnit život každého člověka.
Užij texty např.: Mi 7,18.19; Žd 8,12; 1 J 1,9. Polož důraz na skutečnost, že Bůh před druhým příchodem Ježíše Krista povolává mezi svůj lid všechny lidi, tedy i ty, kteří z různých důvodů opustili církev.
7. Modlete se společně.
8. Po několika návštěvách je pozvi na sobotní bohoslužbu. Obvykle není moudré zvat je hned při první návštěvě. Měj na paměti, že pro mnohé je velmi obtížné najít cestu zpět.
9. Pozvi své nové přátele na oběd, pohovořte o zaslíbeních, které Bible dává. (Ž 32,8; 40,1.2; 32,1.2) Studujte společně některé pasáže z „Cesty ke Kristu.“

10. Je také dobré pozvat své nové přátele na různé evangelizační akce a postupně je zapojit do života církve.
11. Pomáhej jim překonávat vnitřní problémy spojené s návratem, povzbuzuj je a účastni se s nimi bohoslužeb.

Problémy, konflikty a zklamání vedly k jejich odchodu. Očekávají proto laskavé přijetí a pozvání zpět mezi Boží lid.

ZÁVĚR

Moc přímlyvných modliteb

Principy popsané v tomto oddíle mají pomoci dosáhnout plného vítězství na duchovním poli. Lidé nepřicházejí ke Kristu proto, že jsme jim o něm vyprávěli, ale proto, že na ně působí Duch svatý. Bez skutečného naplnění Duchem svatým jsou naše slova prázdna a minou se účinkem.

Markovo evangelium popisuje Ježíše jako toho, který má moc, jako vítěze. „Žasli nad jeho učením, neboť je učil jako ten, který má moc a ne jako zákoníci.“ (Mk 1,22) Tajemství Ježíšovy moci se skrývá ve verši 35: „Časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel z domu; odešel na pusté místo a tam se modlil.“

Tajemství Ježíšovy moci a jeho vítězství je tajemstvím přímlyvné modlitby. Jestliže se chceme stát vítězi na duchovním poli, je třeba se modlit za druhé (za konkrétní osoby), abychom mohli obdržet moc a moudrost, kterou Bůh slibuje (Jk 1,5). Dá nám klíče k srdcím našich přátel, abychom jim mohli zvěstovat Ježíše. Na základě našich modliteb pracuje Duch svatý v srdcích lidí v takové míře, v jaké by nemohl, kdybychom se nemodlili.

Ve velkém sporu mezi dobrem a zlem Bůh respektuje svobodnou vůli člověka. Dává mu možnost volby. Bůh bez použití násilí však činí všechno pro záchranu člověka.

Na základě našich přímlyvných modliteb nás může Bůh použít (aniž by byla ohrožena naše svoboda) k získání těch, za něž jsme se modlili.

„Modlitební deník“ by ti měl pomoci stát se „přímlyvcem“. Do levého sloupce piš jména osob, za něž se modlíš, nebo zvláštní přání, která předkládáš Bohu. Do pravého sloupce pak dopisuj Boží odpovědi. Pročítej si následující texty: Mt 7,7; Mk 11,24; 1 J 5,16.

Obsah

Předmluva	5
Úvod	6
I. Biblické hodiny a odpovědi na nejčastější otázky	
1. Bible	8
2. Fakta o Bibli	8
3. Bůh (zjevení jeho lásky)	9
4. Původ zla	10
5. Proroctví o Mesiáši	10
6. Kristovo božství	11
7. Běžně kladené otázky ohledně Kristova božství	11
8. Spasení	12
9. Běžně kladené otázky o spasení	12
10. Vyznání a odpuštění	13
11. Odhalení budoucnosti Evropy	14
12. Způsob druhého Kristova příchodu	15
13. Běžně kladené otázky o druhém příchodu Ježíše Krista	15
14. Znamení druhého příchodu	17
15. Boží soud	17
16. Boží zákon	18

17. Běžně kladené otázky o Božím zákonu	19
18. Sobota	20
19. Běžně kladené otázky ohledně soboty	21
20. Texty o prvním dnu týdne	24
21. Pokus o změnu Božího zákona	25
22. Zachovávání soboty	25
23. Víra	26
24. Zdraví	27
25. Běžně kladené otázky o zdraví	27
26. Stav člověka po smrti	31
27. Běžně kladené otázky o smrti	31
28. Milénium (1000 let míru)	36
29. Běžně kladené otázky o miléniu	37
30. Nebe	37
31. Zničení bezbožných	38
32. Běžně kladené otázky o zničení bezbožných lidí	39
33. Znamení šelmy	40
34. Běžně kladené otázky o katolictví	42
35. Pravá církve	44
36. Duchovní Babylón ze Zjevení 17. kapitoly	44
37. Boží dar prorocství	45
38. Biblický křest	46
39. Desátky a křesťanské správcovství	47
40. Normy křesťanského života	48
41. Duch svatý	49
42. Běžně kladené otázky o Duchu svatém	49

II. Praktické křesťanství

1. Poznávání pravdy	51
2. Principy modlitby	51
3. Jak se mohu stát křesťanem	52
4. Boží vedení při rozhodování	52
5. Co dělat pro růst víry	53
6. Zvládání hněvu, zahořklosti a nepřátelství	54
7. Jak přemáhat pokušení	54
8. Pomoc lidem, kteří se cítí méněcenní	55
9. Jak čelit strachu	55
10. Co s osamělostí	55
11. Vítězství nad depresí	56
12. Uzdravování ran z dětství	57
13. Sedm kroků, jak pomoci lidem přestat kouřit	58
14. Problémy se zaměstnáním v sobotu	59
15. Historické údaje o změně soboty	59

III. Pochopení dalších náboženských skupin

1. Baptisté	61
2. Baptisté sedmého dne	63
3. Biblické naddenominační církve	65
4. Buddhisté	66
5. Episkopální	67
6. Hinduisté	69
7. Katolíci	70
8. Kristova církev	73
9. Křesťanská věda	75
10. Letniční	76
11. Luteráni	79
12. Metodisté	81
13. Mormoni (Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů)	82
14. Muslimové (mohamedáni)	88
15. Nazaréni	90
16. Presbyteriáni	92
17. Rozhlasová Církev Boží (Skupina H. W. Armstronga)	93
18. Sekularisté	95
19. Svědkové Jehovovi	97
20. Židé	100
21. Bývalí adventisté sedmého dne	102

Závěr

Moc přímlyvných modliteb	104
Modlitební deník	105

Studujeme společně

Mark Finley

Studying Together – A Ready-reference Bible Handbook
Vydal Hart Publications, 2223 East Alvarado Street,
Falbrook, CA 92028, USA, v roce 1991

Překlad Mgr. Josef Hrdinka a Luboš Miškovský
Ilustrace Jan Bárta
Vydal Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 5, Praha 6
Vydání první, Praha 2002
Vytiskla tiskárna
Bohumil Jedlička – HOPE
Orličky

ISBN 80-7172-780-6

